

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma LUCAS

Alo'iraa nüchiki Cristo

¹⁻⁴ Teófilo, pia kojutkai sütüma wayuu, tasha-jeerü joolu'u pümuin nüchiki Jesucristo, tü aküjünakat wamüin natüma na e'rapü'ükana tü naa'inrakat kataiwa'aya no'u, na aneekajju-shikana süpüla ekirajaa tü shiimainkat. Je wainma wayuu, maa aka wayakana, eekai naapajüin tü nüchikikat Cristo, nashajüin nüchiki sümüin wayuu, süka nayaawatüin saa'u sünain shikeraajüitpain wainma tü pütchi nüküjakat chi Maleiwakai paala. Otta tayakai, süchikjee taapüin nüchiki Cristo, tasakirapü'ün anainrü. Je joolu'u süka tatüjaain saa'u sünain shiimüin tü taapakat achiki, talo'irüin sukuaiippa süpüla tashajüinjatüin pümuin, süpüla lotüin pikiru'u sünain shiimüin süpüshua tü ekirajünakat anain pia.

Nüchiki Juan sünain jemeinjachin

⁵ Je paala sümaiwa, wanaa sümaa nuluwataain Herodes sulu'u tü mmakat Judea, eeshi wane wayuu sacerdote judío kanüliashi Zacarías, oo'ulaka tü nu'wayuusekat kanüliasü Elisabet. Nuu'uliwo'u naya Aarón, chi palajachikai sacerdote na'akajee na judíokana. A'yataashi Zacarías nümüin Maleiwa namaa na waneeirua sacerdote aluwataaushikana nütüma

Abías. ⁶ Otta Zacarías sümaa tü nu'wayuusekat, anashii naya no'ulu'u Maleiwa sümaa lotüin nakuappa nu'upala süka naa'inrüin waneepia süpüshua tü nuluwataakat anain. ⁷ Otta machoinsalii naya sünain laülaain süka maralüin Elisabet.

⁸⁻⁹ Alü'ütsü nakalia na sacerdote aluwataaushikana nütüma Abías süpüla na'yataainjanain nümüin Maleiwa. Wanaa sümaa na'yataain sünain sacerdotein, aneekünüshi Zacarías na'akajee süpüla nikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat chi Maleiwakai süpüla na'ajüin wane wunu'u jemeta eejuuut sünain a'waajaa Maleiwa. ¹⁰ Je wanaa sümaa na'ajüin tü wunu'ukot, eesü jutkatüin süpüshua tü a'waajüsükalüirua yaa anooipa'a sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.

¹¹ Antalaa müshi wane aapiee chajee eejee Maleiwa nünainmüin Zacarías. Sha'watüshi chi aapiekai yaa nikialu'ujee sü'ütpa'a tü a'ajüleekat tü wunu'ukot. ¹² Otta ni'rapa chi aapiekai, ayo'ujaasü naa'in sümaa mmolüin ma'i nia neema. ¹³ Nümakalaka joo chi aapiekai nümüin:

—Zacarías, nnojo mmolüin pia teema. Naapüinjatü chi Maleiwakai joolu'u pümuin tü kasa püchuntakat nümüin. Kachonweerü pümuin tü pu'wayuusekat wane jo'uu toolo. Anakaja pi'itaale nünülia Juain. ¹⁴ Talateerü ma'i saa'in wayuu wainma saapapa nüchiki sünain niweetüin, je talateerü ma'i paa'in nümaa weinshi. ¹⁵ Kojuteechi nia nütüma Maleiwa sümaa eeinjachin chi Naa'inkai

sulu'u naa'in waneepia, süpülapünaa jemelin nia je süpüla ka'ikat süpüshua. Je süpüla sütüjaain naa'u wayuu sünain aneekuushin nütüma Maleiwa, anashi müleka nnojoire nüsün wane asüüshi eekai jashü'ün.

16 Nükaalijeerü chi püchonkai wainma tü wayuu Israelkalüirua süpüla sünoujainjatüin nünain chi Maleiwakai. **17** O'uneechi nia nüpüleerua Maleiwa sünain katsüin naa'in nütüma chi Naa'inkai, maa aka naa'in Elías chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sumaiwa. Je sütüma nünüiki chi püchonkai, aijiraweerü wayuu wainma sümaa süchooin süchikua. Je na wayuukana ayouktapü'ükana nünüiki Maleiwa, nayaawateerü aa'u sünain kekiin na nüchooinkana Maleiwa je o'tteena naya sünain naapüin nanüiki. Shiimü'inya sünain yapajeerüin saa'in wayuu wainma nüpüla Maleiwa sütüma nünüiki chi püchonkai, je kamaneejena naya nümüin nüntapa nanainmün —nümakalaka chi aapieekai nümüin Zacarías.

18 Nüsakirakalaka Zacarías chi aapieekai:

—Laülaachi ma'i taya, je ta'wayuuse, laülaairü. ¿Kaseerü tatüjaaka atüma saa'u sünain shiimün tü püküjaitpakat tamün süchiki sünain kachonweerüin tü ta'wayuusekat?

19 Nüsouktakalaka chi aapieekai:

—Taya Gabrielkai anülia, nüma'anajeejachikai Maleiwa. Aluwataaushi taya nütüma pünainmün süpüla taküjainjatüin pümün süchiki tü kasa anasü alateetkat jümün.

20 Je süka nnojolin pünoujüin joo tanüiki, manüleechi pia. Je wane'ere'eya paashajaain shikettaajapa süka'iya tü taküjakat achiki pümüin —nümakalaka nümüin Zacarías.

21 Wanaa sümaa naashajaain, asukaasü tü wayuukolüirua yala anooipa'a nüpüla süka kama'ain ma'i nia yala sulu'u tü a'waajüleekat.

22 Je nujuittaapa, isasü nüchiki naashajaain nammaa na wayuukana süka manülin nia. Otta saa'u naashajaain namüin süka najapü, nayaawata aa'u sünain shii'yataain nümüin wane kasa yala sulu'u tü a'waajüleekat.

23 Shiasa kettaapa sükalia ni'yataain Zacarías sünain sacerdotein nia, o'unüshi nipialu'umüin.

24 Shiasa süchikijee tia, ipootsü joo Elisabet tü nu'wayuusekat. Süsürülaakalaka maa aka ja'rai kashi. **25** A'waajüsü Maleiwa sünain:

"Nümüliajüin taya chi Maleiwakai saa'u anamiaín ma'i nia tamüin. Nnojoleerü joo taya shime'erainpalain wayuu saa'u maralüin taya", sünain sümüin nümüin.

Nüchiki Jesús sünain jemeinjachin

26-27 Shiasa maa aka aippirua kashi sünain ipoolüin Elisabet, aluwataanüshi chi aapieekai Gabriel nütüma Maleiwa sünainmüin wane majayülü kepiasü sulu'u wane pueulo kanüliasü Nazaret sulu'u tü mmakat Galilea. Otta sünülia tü majayütkat, María. Nnojoyülia shia nünainpünaain wayuu toolo. Achuntushiirü shia nütüma wane wayuu José anüliai süpüla nu'wayuuse. Otta José, nuu'uliwo'u David chi sülaülakai mma paala sümaiwa.

²⁸ Nüntakalaka joo chi aapieekai sünainmüin María sünain nümüin sümüin:

—¿Jamayaa pia? Eeshi chi Maleiwakai pümaa süka kojutüin ma'i pia nütüma.

²⁹ “¿Jamalu'ut cheje nünüiki tamüin makalaka joolu'u nüsaküin taya?”, majataasü saa'in María süka sainkuuin saa'in sütüma tü nümakat chi aapieekai sümüin. ³⁰ Ayatshi chi aapieekai aashajaain sümüin:

—María, Nnojo mmolüin pia neema Maleiwa, süka nüneeküin pia süpüla wane kasa anasü.

³¹ Ipookeerü joo pia. Jemeyuleerü pia nümaa wane jo'uu toolo je pi'itaajeerü nünülia chi jo'uukai Jesúsün. ³²⁻³³ Kojutshaateechi chi jo'uukai nütüma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sümäa: “Pia Tachonka”, nümeechin nümüin. Aneekuushi chi jo'uukai nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjatüin tü wayuu judíokaluirua, tü nuu'uliwo'ukaluirua Jacob, maa aka nuluwataapü'ün paala sümäiwa chi putuushikai David. Müichia nnojolin oo'ulaain suulia aluwataawaa —nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁴ Otta sünüiki María nümüin:

—¿Jamakuaippatkai taya kachoinjatüin sünain nnojolüin nünainpünaain taya wayuu toolo? —sümakalaka.

³⁵ Asouktüshi joo chi aapieekai:

—Chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, nuluwataainjachi chi Naa'inkai pünainmüin. Ni'itaweetkalaka pümin kachonwaa, süpüla “Pia Tachon Maainjalasaikai”, süpüla nümünüinjachin chi jo'uukai nütüma Maleiwa.

³⁶⁻³⁷ Soto paa'in sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa. Je wane kasaya: tü püü'itkat Elisabet, tü maratkat paala, aippiruairü kashi sünain ipoolüin shia. Mayaasüje laülaain, kachonsü. Shiimüin sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa —nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁸ Sümakalaka joo María ni'ipajee:
—Anuuuitpaja joo taya nümüin Maleiwa. Anashi müleka naa'inrüle taka tü püküjakat achiki tamüin.

Shiasa süchikijee tia, o'unüshi chi aapieekai sümüin anajee.

María ayaatiüsü saa'u Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Je süchikijee maa aka palitchon ka'i, o'unüsü María sünain suwa'ülaain chaa eemüin Elisabet eere kepiain shia nümaa Zacarías chi su'wayuusekai sulu'u wane pueulo pasanain sünain uuchi sulu'u tü mmakat Judea. Je süntaiwa'aya María nepialu'umüin, süsaküin Elizabet. ⁴¹ Je saapaiwa'aya Elisabet sünüiki María, akutulaashi chi süchonkai yaa süle'eru'u. Je Elisabet, wanaa sümää tia, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa saa'u süpüla sümüin ⁴² sümüin María, sünain emetuluin sünüiki:

—Anata'aleesüja'a ma'i pia nütüma Maleiwa suulia jieyuu maleekalia. Je anata'aleeshija'a ma'i chi jo'uu jemeyuleetkai amaa pia.

⁴³ Atak, anasüja müin te'iyouin pia, pia niikat chi Tasenyonsekai. ⁴⁴ Taapaiwa'aya pünüiki sünain püsaküin taya, akutulaashi chi tachonkai tale'eru'u süka talatüin naa'in.

⁴⁵ Anata'aleesüja'a ma'i pia, süka pünoujain

sünain shikettaajünüinjatün süpüshua
tü nüküjakat achiki Maleiwa pümüin —
sümakalaka Elisabet sümün María.

Shii'irain María

46-47 Ee'irajüsü joo María sünain su'waajüin chi
Maleiwakai:
"Kojutüshi ma'i chi Tamaleiwasekai tatüma süka
süpüshua taa'in.

Talatashaatasü ma'i taa'in nümaa,
süka niain o'tte'erüinjachin taya

48 je süka nükaaliijain taya nüchepchiakat
sa'akajee tamüllala.

'Anata'aleesüja'a ma'i shia nütüma Maleiwa',
meerü tamüin wayuu joolu'u je wattu ka'i,

49 süka naa'inrüin kasa anashaatasü ma'i
tamüin.

Ta'waajüin chi Maleiwakai süka pülashin nia je
süka maainjalain.

50 Nümüliajüin paala chi eekai kojutüin nia
nütüma,
je ayateechi nia amüliajüin na eekana ko-
jutüin nia natüma.

51-52 Je süka pülashin ma'i nia, naa'inrüin tü kasa
ponokot saa'in wayuu.

Na eekana pülain naa'in nuulia, maa aka
na sülaülashiikana mma, mapüllainsalii
nütüma.

Otta tü wayuu mapüllainsatkälüirua, kojut-
shii naya nütüma.

53 Chi eekai alin jamü nümüin, emirashi kasa
anasü nütüma,
otta chi washitshikai, ajütünüshi
nüma'anajee nütüma sünain
majapulu'ujanain.

54 Je waya nüchepchiakana Maleiwa, na nuu'uliwo'ukana Israel, aa'inmajünüshii waya nütüma,

55 süka pansaain nünüiki namüin na watu-
ushikana
sünain nümüin namüin, ‘Tamüliajeena
waneepia Abraham oo'ulaka na
nuu'uliwo'ukana’”.

Shia tü sümakat María sünain su'waajüin chi Maleiwakai.

56 Je súchikijee maa aka apünüin kashi sünain chain María süma'ana Elisabet, ale'ejüsü shipi-
alu'umüin súchikua.

Jemeishi Juan

57 Shiasa kettaapa joo tü sükaliakat Elisabet jemeyulajatkat o'u shia, jemeyuttaalakalaka shia nümaa wane jo'uu toolo. 58 Je na süpüshikana oo'ulaka na wayuu kepiakana pejepünaa sünain, naapaiwa'aya súchiki, wanaawajiraasü naa'in sümaa Elisabet sünain talatüin ma'i naa'in. Nayaawata aa'uchi chi Maleiwakai sünain nümüliajüin Elisabet, tü maratkat paala, sünain naapüin kachonwaa sümüin.

59 Je nakuaiippa na judíokana nümüin wane jo'uu toolo, o'yotoona atachi, süka shiain niyaawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je súntapa mekiisat ka'i nükalia chi súchonkai Elisabet, antüshii na süpüshikana oo'ulaka na kepi-
akana pejepünaa sünain süpüla e'raja sukua tü o'yotoonookat ata.

—Anasü Zacaríasüi nünülia wanaawaiwa nünülia nümaa chi nüshikai —müsü naashaji-
raala na wayuukana.

60 Otta sünüiki tü niikat:
—Nnojo. E'itaaneerü Juain nünülia —
sümakalaka.

61 Nasouktakalaka joo na wayuukana:
—Nnojoishi wayuu eekai Juain nünülia sa'aka
tü jüpüshikalüirua.

62 Aashajaashii joo na wayuukana süka najapü
nümüin nüshi chi jo'uukai sünain nasakirüin
nia sünain tü nünüliainqatkat chi nüchonkai.
63 Nusaajitkalaka joo Zacarías wane taapüla
süpüla nüshajüinjatüin sünain. Otta tü
wayuukolüirua, ainkuusü ma'i saa'in sütüma tü
nüshajakat: "E'itaanütpa Juainjatüin nünülia",
müsü tü nüshajakat. **64** Je wanaa sümaa yaain
nüshajüin, kanü'raa müşhi. Nu'waajakalaka
joo chi Maleiwakai. **65** Ponusü ma'i saa'in
tü wayuu e'rajaasükälüirua nukua chi jo'uukai
tü ne'rakat. Otta tü wayuu kepiasükälüirua
sa'akapünaa tü uuchikat yala sulu'upünaa tü
mmakat Judea, yootüshii ma'i naya süchiki
süpüshua tü alatakat. **66** "¿Wanewee cheje
wayuu anashi chi jo'uukai miyo'upa nia?",
müshii naya, süka nayaawatüin naa'u sünain
naa'inmajünüin nütüma Maleiwa.

Nüchiki chi O'tte'erüikai nütüma Zacarías

67 Otta Zacarías, chi nüshikai chi jo'uukai,
antüshi chi Naa'inkai Maleiwa naa'u
süpüla nuuntüinjatüin nüküjain süchiki tü
naa'inrüinjatkat chi jo'uukai. Müshi nia namüin
na wayuukana:

68 "Waya nuu'uliwo'ukana Israel, anashii
wa'waajüle chi Wamaleiwasekai.

Sotüshii waya naa'in süpüla taashinjanain waya
suulia waainjala

69-70 nütüma chi O'tte'erükai Pülashikai ma'i,
chi nuu'uliwo'ukai David nüchepchiakai
Maleiwa.

Nia chi aküjünapü'ükai achiki natüma
na nünükimaajananakana Maleiwa paala
sümaiwa, na akatannakana suulia kaain-
jalaa.

71-72 Nikeraajüin chi Maleiwakai tü nümakat
namüin na watuushikana sünain
nümüliajünjanain naya,
tü pütchi e'itaanakat nütüma.

Je joolu'u, watüjaa aa'ulu sünain nu'tte'ereenain
waya
noulia na wa'ünükana je noulia na eekai
kanain waya naa'in.

73 Pansaasü nünüki chi Maleiwakai paala
nümüin chi watuushikai Abraham sünain
nümüin nümüin:

74-75 'Piakai, namaa na püchhoinkana,
anajiraajeena jia tamaa je akatalaajeena jia
suulia jaainjala.

Takaalijjeena jia süpüla ji'yataainjanain
tamüin waneepia
sümaa nnojolüin mmolüin jaa'in neema na
jü'ünükana,
süka tajuittireenain jia nama'anajee', müshi
chi Maleiwakai nümüin".

76 Aashajaashi joo Zacarías nümüin chi
jo'uukai:

"Tachee, pieechi nünükimaajachika chi
Maleiwa Miyo'ushikai ma'i,

süka pu'unajachin nüpüleerua chi Senyotkai süpüla pikeraajüin tü nüpünakat nüpüleerua.

77-78 Paapireena na nüpüshikana Maleiwa sünain nümüliajüinapain naya.

Je joolu'u, nülatireein naainjala noulia süpüla nu'tte'erüinjanain naya.

Shiimüin sünain nüjütüinjachin chi O'tte'erükai wanainmüin chajee iipünaajee

79 süpüla nükaalijainjanain waya mmotkana seema ouktaa saalijee waainjala,
je süpüla naapüinjatüin wane anaa wamüin",

müshi Zacarías nümüin chi nüchonkai.

80 Otta müşhia chi jo'uukai, ataralaashi joonia sünain yalayalain ma'i. Kepiashi nümüiwa cha'aya isashiipa'a kojuya juya süpülapünaa niweetüin sümüin tü wayuu Israelkalüirua.

2

Jemeishi Jesús

1-2 Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, aluwataanüshii naya nütüma chi sülaülashikai mma, Augusto Césarkai anülia, kepiakai Roma. Je chi sülaülashikai tü mmakat Siria eere kepiain María, nia Cirenio. Je so'u tü juya ipootkat o'u María, aapinnüsü wayuu süpüshua süpüla ayaawajünaa. Nnojotsü ayaawajünaajüin tü wayuukolüirua paalainka maa aka shiyaawajünün joolu'u. **3** Ajütünüsü tü wayuukolüirua süpüshua sulu'umüin suumain süpüla yaawaa cha'aya.

4-5 Otta müşhia José, o'unüshi nūmainpā'ämün süpüla ayaawajünaa. O'unüshi sulu'ujee tü pueulokat Nazaret eejachire kepiain sulu'u tü mmakat Galilea chamüin sulu'umün tü mmakat Judea eemüin wane puelo kanüliasü Belén, tü nuumainkat David sümaiwa chi nutuushikai. Shia nuumainka José maa'ulu yaa süka niain nülüin David. Otta María, tü nüchuntalakat paala, o'unüsü nümaa sümaa jakütüin ma'i shia. **6-7** Otta nantapa chamüin Belénmüin, wotüsü tü atunküleekat noulia. Kettaataalakalaka sükalia María süpüla jemeyulüinjatüin shia. Jemeyuttaalakalaka María nümaa chi shi'irumakai sulu'u shipia mürüt. Süko'oyotkalaka chi jo'uukai süka wane kuluulu. Je sutunkirakalaka nia sulu'u wane shiitain mürüt.

Na aapieekana je müşhi'iya na arüleejülikana

8 Je so'u aikat tia, eeshii wane wayuirua arüleejülii sünain aa'inmajaa na'anneetse süpa'a wane anooishi cha'aya sü'ütpa'a Belén. **9** Nii'iyalaakalaka wane aapiee chajee iipünaajee namüin sümaa warattuin tü mmakat nütüma süka nüma'anajeejachin nia Maleiwa. Mmotshaatashii ma'i na arüleejülikana sütüma tia. **10** "Nnojo mmolüin jia teema", nümakalaka chi aapieekai namüin. "Taküjinjatü joolu'u jümüin süchiki wane kasa anasü talatüinjatkät amaa saa'in wayuu süpüshua. **11** So'u ka'ikat tüü, jemelichipa jümüin wane jo'uu toolo yaa sulu'u Belén, tü nuumainkat David. Nia chi Senyotkai, Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa

süpüla nu'tte'erüinjatün wayuu. ¹² Jünteechi anain chi jo'uukai ko'oyooin süka kuluulu sünain ju'letachoin sulu'u wane shiitain mürüt. Je sükajee tia, jütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü tamakat jümüin", nümakalaka chi aapieekai namüin.

¹³ Je nümaa chi aapieekai, eweenuwaasü yaawala wane aapieeirua wattu saalin iipünaajee sünain na'waajüin Maleiwa nee'rainru'u sünain maa:

¹⁴ "Wa'waajüin chi Maleiwakai chaa iipünaa
saa'u nii'iyatün na'anasia sümüin wayuu
yaa mmolu'u
shii'iree anajiraainjanain naya nümaa".

¹⁵ Shiasa no'unapa na aapieekana nachikua iipünaamüin eemüin Maleiwa, aashajaajiraashii na arüleejüliikana nachikiru'u:

—Joo'uya wo'unaiwa Belénmüin we'rajaaiwa tü kasa alatakat, tü nüküjirakat achiki wamüin chi Maleiwakai —müsħii naya.

¹⁶ No'unakalaka joo na arüleejüliikana sünain nawa'ülaain pueulopa'amüin eere nantün sünain María je José oo'ulaka chi jo'uukai ju'letachoin sulu'u tü shiitainkat mürüt. ¹⁷ Je na arüleejüliikana súchikijee ne'rüin chi jo'uukai, naküja achikit sümüin wayuu süpüshua sünain kaapiain paala naya nüchiki chi jo'uukai nütüma Maleiwa. ¹⁸ Je na aapakana nanüiki, ponusü ma'i naa'in tü naküjalakat. ¹⁹ Otta María, jülujasü saa'in waneepia tü shi'rakat paala oo'ulaka tü saapakat achiki joolu'u, sümaa talatün ma'i saa'in sütüma. ²⁰ No'unakalaka joo na arüleejüliikana nepialu'umüin sünain

na'waajüin Maleiwa saa'u süpüshua tü ne'rakat je süpüshua tü naapakat achiki, sünain wanaawain ma'i shia sümaa tü aküjünakat achiki paala namüin.

*Wanaa sümaa ni'itaanüin Jesús najapulu'u
Maleiwa*

²¹ Shiasa so'u tü mekiisatkat ka'i nükalia chi súchonkai María, keraasü joo nükalia süpüla shi'yotoonüin nüta, süka shiain niyaawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je so'u ka'ikat tia, e'itaanüsü nünülia Jesúsüin, süka shiain e'itaanatüjülin tia anülieekat nünain nütüma chi aapieekai paala süpülapünaa ipoolüin María.

²² Je saashin tü nüshajakat Moisés, wane wayuu judío súchikijee jemeyulaa, nnojotsü anain shikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa so'u maa aka wane kashi, süka nnojolüin wulein shia nu'upala Maleiwa. Otta müshi'iya José sümaa María, keraapa nakalia sünain wuleinjanain naya, nalü'ujakalaka chi nachonkai Jerusalénmüin süpüla ne'itaainjachin nia najapulu'u Maleiwa chaa sulu'u tü a'waajüleekat, süka ²³ shiain sotüin naa'in tü nuluwataakat anain Maleiwa sümäiwa paala: "Chi jo'uu e'irumaakai, e'itaanajachi tajapulu'u". ²⁴ Eesü nama'ana wuchii o'utünajatkät aa'in nümüin Maleiwa maa aka sümakat tü nüshajakat Moisés: "Piama wawaachi, piama toomas shiale eekai motsoyünnuuchen".

²⁵ Je nantapa eemüin tü a'waajüleekat, eekalaka napüla wane wayuu kanüliashi Simeón, kepiashi Jerusalén. Nia wayuuka

anashi no'ulu'u Maleiwa süka jüüjüün waneepia nümün. Na'atapüin Simeón tü ka'i akaalijününjatkat o'u tü wayuu Israelkalüirua nütüma Maleiwa. Eeshi chi Naa'inkai Maleiwa nümaa, ²⁶ je nii'iyatatujülia nümün Simeón sünain nnojolinjachin ouktüin nia süpülapünaa ni'rüin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. ²⁷ Eejachi Simeón napüla, süka neenakünün chamüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Shiasa nantapa José oo'ulaka María je Jesús chi nachonkai süpüla ne'itaainjachin nia najapulu'u Maleiwa maa aka tü nümakat Moisés, ²⁸ naapaakalaka Simeón chi jo'uukai sümaa nu'waajüin Maleiwa sünain maa:

²⁹ "Maleiwakalee, Aluwataakai waa'u,
keraataainja joo taya chi püchepchiakai
süpüla ouktaa sünain anain taa'in,
süka paa'inrüitpain tü püküjakat tamün
paala.

³⁰⁻³¹ Te'rüichipa joo chi aneekünakai pütüma
su'upala wayuu süpüshua
süpüla nu'tte'erüinjachin wayuu.

³² Nütüma chi jo'uukai, na gentilekana, na nno-
joliikana püpüshin,
nountüin ne'raajüin pia.

Je na püpüshikana Israelkana,
na'waajeechi pia naa'u chi jo'uukai, süka
pansaain pünnüki namüin",

nümakalaka Simeón.

³³ Otta nüshi chi jo'uukai sümaa tü niikat,
ponüsü ma'i naa'in tü aküjünakat nüchiki
chi nachonkai. ³⁴⁻³⁵ Nümakalaka joo Simeón
namüin:

—Anata'aleeshijja'a ma'i jia.

Otta sümüin tü niikat:

—María, aneekuushi chi jo'uukai nütüma Maleiwa süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü wayuu Israelkalüirua sünain su'ttaainjatüin nünainjee müleka sünoujale nünain. Akaajasa eekai nayouktün, amülouijeena naya. Ja'yeetkalaka sünain niyoutkünün chi Maleiwakai süka niyoutkünün chi jo'uukai. Je mojeerü ma'i paa'in pi'rappa tü e'ralaakat wayumüin nümüin chi püchonkai —nümakalaka Simeón.

³⁶ Je cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat, eesü wane wayuu laülaa, oukta a'wayuuset, nünükimaajatü Maleiwa kanüliasü Ana, nüchon Fanuel, nuu'uliwo'u Aser. Akaratshi ne'e juya eejatüin shia nümaa chi su'wayuusekai süpülapünaa ouktün nia. ³⁷ Mekiisalüirü shikii juya pienchimüin sünain sümüiwain. Nnojotsü ojuittüin shia sulu'ujee tü a'waajüleekat. Ayatsü so'uka'i, sa'wai sünain su'waajüin Maleiwa, sünain saashajaain nümaa je sünain saamajüin. ³⁸ Wanaa sümaa najapulu'uin chi jo'uukai Simeón, sürütkaakalaka joo Ana nanainmüin, sünain saapüin analu'ut nümüin Maleiwa. Shiasa süchikijee tia, aküjasü waneepia nüchiki chi jo'uukai namüin na wayuu a'atapajakana süpüla taashinjanain na wayuukana Israelkana suulia müliaa.

³⁹ Otta müşhia José sümaa María, süchiki naa'inrapa süpüshua tü aluwataanakat anain nütüma Moisés, ale'ejüshii naya nümaa chi na-chonkai noumainpa'amüin sulu'umüin tü pueulokat Nazaret cha'aya Galilea. ⁴⁰ Otta müşhia

chi jo'uukai, jintüishi joo nia. Yalayalashi sümaa kekiin ma'i nia, je nii'iyatüin Maleiwa waneepia na'anasia nümüin.

Jesús jintüliiwa'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa

⁴¹ Je nakuaippa chi nüshikai Jesús sümaa tü niikat, o'unapü'üshii naya wwatua süpüla juyakat chamüin Jerusalénmüin sünainmüin tü mi'iraakat kanüliasü "Pascua" münün. ⁴² Je so'u tü polookot piammüin juya nuuyase chi nachonkai, o'unüshi nia namaa sünainmüin tü mi'iraakat maa aka no'unapü'ün paala.

⁴³ Shiasa keraapa tü mi'iraakat, o'unüshii naya nachikua nepialu'umüin. Otta müşhia chi nachonkai, nnojoishi o'unüin namaa. Saa'u wainmain wayuu sünain o'unaa namaa, nnojoliishii nayaawatüin saa'u sünain makatüin nia noulia.

⁴⁴ Nnojoishi nia nasukajüin so'u tü waneekat ka'i waraittuin naya, süka yaayaain nia naashin sa'aka tü wayuukolüirua. Otta natüjaapa naa'u sünain nnojolin nia namaa, nachajaakalaka nüchiki sa'akapünaa tü napüshikalüirua je sa'akapünaa tü ne'raajüinkalüirua. ⁴⁵ Je süka nnojolüin nantüin nünain, nale'ejaakalaka nachikua yaawala Jerusalénmüin sünain nachajaain nüchiki cha'aya.

⁴⁶ Je so'u tü apünüinkat ka'i, nantakalaka nünain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Eekalaka nia joyotüin napüla na'aka na ekirajüliikana sünain aapajaa nanüiki je sünain asakijaa naya. ⁴⁷ Otta tü wayuu aapajüsükalüirua, ponüsü ma'i saa'in tü nümakat chi jintükai namünin na

laülaayuukana, süka nütüjüin ma'i asouktaa ne'ipajee. ⁴⁸ Otta tü niikat nümaa chi nüshikai, ponüshi ma'i naa'in chi nachonkai ne'rapa tü naa'inrakat. Je mapa, sümakalaka tü niikat nümuin:

—Tachonchee, ɿjamüshii nnojoliika'a paapirüin waya sünain makatajachin pia? Achajaashii waya püchiki sünain shapaain ma'i waya paa'u —sümakalaka tü niikat nümuin.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo chi jintükai namüin:

—ɿJamüshii jia jüchajaaka'a tachiki? Yaaweeyülia paala taya yaa sulu'u nipia chi Tashikai —nümakalaka namüin.

⁵⁰ Otta tü niikat oo'ulaka chi nüshikai, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat chi nachonkai namüin.

⁵¹ Je shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa nepialu'umüin, chaa palaamüin Nazaretmüin, sünain jüüjüüin waneepia namüin cha'aya. Je tü niikat süchikijee, jülüjasü saa'in waneepia tü shi'rakat je tü saapakat joolu'u nüchiki chi süchonkai. ⁵² Je mapa, ataralaashi joo Jesús sümaa kekiin ma'i je sümaa yalayalain. Kojutshi nia sütüma wayuu süpüshua, je talatüsü ma'i naa'in Maleiwa nümaa.

3

Sünain ekeraajaa nüpüna chi Senyotkai

¹ Je so'u tü polookot ja'ralimüin juya nuuyase chi Tiberio Césarkai anülia sünain aluwatawaa sulu'u tü mmakat süpüshua, eeshii na pienchishii sülaülashiikana noumain na

wayuu judíokana. Eeshi Poncio Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea. Eeshi Herodes chi sülaülashikai Galilea. Eeshi Felipe, nimülia Herodes, sülaülashi Iturea je Traconite. ² Otta eeshi Lisanias sülaülashi Abilinia. Je so'u juyakat tia, eeshii piamashii laülaashiikana napüleerua na sacerdote judíokana, kanüliashi Anás, je nünülia wane, Caifás. Je so'u juyakat tia, naasha-jaakalaka chi Maleiwakai nümaa Juan chi nüchonkai Zacarías wanaa sümaa chajachin nia kepiain cha'aya isashiipa'a. ³ Nu'unakalaka Juan sütüma tü nümakat Maleiwa nümuin sa'akamüin wayuu sainküin mmakat eepünaa tü süchikat Jordán. Nu'ttakalaka sünain nime'ejüin naa'in na wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia naainjala sümaa nakatalaaín suulia süpüla sülatinnünjatüin noulia. Je nuluwataain na oonookana sümaa nünüiki sünain nawoutisaajünün. ⁴ Tü naa'inrakat Juan, shia tü ashajünakat achiki paala sumaiwa nütüma Isaías chi nünükimaajachikai Maleiwa sünain maa:

"Owoottaweechi wane wayuu cha'aya isashiipa'a
sünain maa:

'Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.

Juu'ulaa suulia jaainjala süpüla nüntajachin ja'akamüin.

⁵ Wanaaweesü tü wopukat jütüma.

Aakatüneesü tü namünakalüirua.

Ase'ejüneesü eekai japatshin.

Alo'inneesü eekai shokotüin.

⁶ Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai

süpüla sütüjaainjatüin wayuu süpüshua naa'u sünain niain chi O'tte'erükai' ”.

7 Nümakalaka Juan namüin na wayuu outkajaakana nünainmüin shii'iree nuwoutisaajaa: "Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala jümüin jaajüin sükajee ne'e juwoutisaajünün, nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin süsala. **8** Müleka shiimüinreje sünain jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü aa'u tia sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat. Je nnojotsü che'ojaaín ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia Maleiwa, süsaleena jia nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a sümeerüin tü ipakalüirua nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin Abraham. **9** Müleka nnojorule jaa'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa, aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottünün sümaa sujutünün so'u siki wane wunu'u eekai nnojolüin anain süchon”.

10 Nasakirakalaka joo na wayuukana sütümajee tü nümakat namüin:

—¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatün pümuin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?

11 Asouktüshi Juan namüin:

—Chi wayuu eekai piamain nüshe'in, anasü müleka nüsülajüle waneesia nümüin wayuu eekai mashe'in. Je chi eekai keküin, anashi müleka nüsülajüle süpüshi tü niküinkat nümüin eekai meküin —nümakalaka.

12 Je na'aka na wayuu antakana nünainmüin Juan shii'iree nuwoutisaajaa, eeshii wane okotchajülli neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Ekirajükalee, saa'u pümüichipain wamüin, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala? —namakalaka nümüin.

13 —Nnojo sülatüin jütüma süpüleerua wayuu tü suwalaajüinjatkat nümüin chi sülaülashikai mma —nümakalaka namüin.

14 Nasakirakalaka joo wane surulaalüirua:

—Jama wayakana, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?

Asouktüshi nia namüin:

—Nnojo ji'ike'erüin wayuu süka ja'alain saa'u sükorolo. Nnojo jüta'ülüin wayuu müleka nno-jorule mojulaain. Je talata ne'e jia sümaa tü ji'yataainjutkat —nümakalaka namüin.

15 Je na wayukana napüshua sütüma tü nüküjakat Juan namüin, "Niataakaja Cristo, chi wa'atapakai süka süpüshua waa'in", müsü naa'in. **16** Nüküjakalaka joo Juan namüin na wayukana napüshua: "Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi wanaapünaain nümaa Cristo, süka pülashin ma'i nia toulia. Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta müşhia Cristo, anteechi jünainmüin süpüla naapüinjachin jümuin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla eeinjachin nia waneepia jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin sünain naainjala, süsaleechi nia nütüma. **17** O'tte'enneechi chi eekai nünoujain

nünain Cristo, maa aka sükatannüin süchon wane a'ttiee suulia tü suwasalakat süpüla sünaajaanüin. Otta chi eekai niyouktüin Cristo, amülouleechi waneepia, maa aka tü suwasalakat sünain sa'ajünüin", nümakalaka namüin. ¹⁸ Ayatshi Juan aküjain nüchiki chi O'tte'erükai namüin, sümaa nime'ejüin naa'in süka pütchi wainma.

¹⁹⁻²⁰ Je süchikijee tia, naashichijaakalaka Herodes chi sülaülashikai mma nümüin Juan sünainjee nüchiaain nia saalin naapaain tü nu'wayuusekat chi nimüliakai süpüla nu'wayuusein, tü Herodíaskat anülia, otta saalijee wainma kasa mojusü naa'inrakat. Nüpüreesajitkalaka Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

²¹ Je chaa eejatüle suwoutisaajünüin tü wayuukolüirua nütüma Juan, owoutisaajünüshi Jesús nütümaya. Je wanaa sümaa naashajaain Jesús nümaa Maleiwa, ajutalaasü chaa iipünaa eere Maleiwa. ²² Nüshakatakalaka joo chi Naa'inkai Maleiwa nünainmüin Jesús, sünain müin aka saa'in wane mo'uwa. Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünain maa:

—Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa.

²³ Je kettaapa maa aka apünün shikii juya nuyase Jesús, o'ttüshi nia sünain ekirajaa wayuu. Otta Jesús, saashin wayuu süpüshua, nüchon José. Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana José nüchon Elí:

²⁴ Elí, nüchon Matat. Matat, nüchon Leví.

Leví, nüchon Melqui.

Melqui, nüchon Jana.

Jana, nüchon José.

²⁵ José, nüchon Matatías.

Matatías, nüchon Amós.

Amós, nüchon Nahum.

Nahum, nüchon Esli.

Esli, nüchon Nagai.

²⁶ Nagai, nüchon Maat.

Maat, nüchon Matatías.

Matatías, nüchon Semei.

Semei, nüchon José.

José, nüchon Judá.

²⁷ Judá, nüchon Joana.

Joana, nüchon Resa.

Resa, nüchon Zorobabel.

Zorobabel, nüchon Salatiel.

Salatiel, nüchon Neri.

²⁸ Neri, nüchon Melqui.

Melqui, nüchon Adi.

Adi, nüchon Cosam.

Cosam, nüchon Elmodam.

Elmodam, nüchon Er.

²⁹ Er, nüchon Josué.

Josué, nüchon Eliezer.

Eliezer, nüchon Jorim.

Jorim, nüchon Matat.

Matat, nüchon Leví.

³⁰ Leví, nüchon Simeón.

Simeón, nüchon Judá.

Judá, nüchon José.

José, nüchon Jonán.

Jonán, nüchon Eliaquim.

³¹ Eliaquim, nüchon Melea.

Melea, nüchon Mainán.
Mainán, nüchon Matata.
Matata, nüchon Natán.
Natán, nüchon David.
³² David, nüchon Isaí.
Isaí, nüchon Obed.
Obed, nüchon Booz.
Booz, nüchon Salmón.
Salmón, nüchon Naasón.
³³ Naasón, nüchon Aminadab.
Aminadab, nüchon Aram.
Aram, nüchon Esrom.
Esrom, nüchon Fares.
Fares, nüchon Judá.
³⁴ Judá, nüchon Jacob.
Jacob, nüchon Isaac.
Isaac, nüchon Abraham.
Abraham, nüchon Taré.
Taré, nüchon Nacor.
³⁵ Nacor, nüchon Serug.
Serug, nüchon Ragau.
Ragau, nüchon Peleg.
Peleg, nüchon Heber.
Heber, nüchon Sala.
³⁶ Sala, nüchon Cainán.
Cainán, nüchon Arfaxad.
Arfaxad, nüchon Sem.
Sem, nüchon Noé.
Noé, nüchon Lamec.
³⁷ Lamec, nüchon Matusalén.
Matusalén, nüchon Enoc.
Enoc, nüchon Jared.
Jared, nüchon Mahalaleel.
Mahalaleel, nüchon Cainán.
³⁸ Cainán, nüchon Enós.

Enós, nüchon Set.
 Set, nüchon Adán.
 Otta Adán, nükumala Maleiwa.

4

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

¹ Ale'ejüshi Jesús chejee eejee tü süchikat Jordán, sünain eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. O'uninnüshi nia nütüma isashipa'amüin ² süpüla chainjachin nia cha'aya maa aka pienchi shikii ka'i sünain meküin. Je ker-aapa tü ka'ikat nütüma cha'aya sünain ouktüin nia jamü, antüshi Satanás chi sülaülakai yolujaan nünainmüin süpüla nuu'ulakün naa'in.

³ —Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türä ipakat shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

⁴ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Nnojo. Ashajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkät Maleiwa, müsü yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua tü nümakat chi Maleiwakai" —nümakalaka Jesús nümüin.

⁵ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, sünain nii'iyatüin nümüin tü suumainkalüirua wayuu süpüshua'ale wwatuo'ushi, sünain nümüin nümüin:

⁶⁻⁷ —Tü mmakat süpüshua, aapünüsü tamüin süpüla tasülajünjatüin shia nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua. Je joolu'u, müleka püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u

sünain pu'waajüin taya, taapeerü pümüin
süpüla puluwataainjatüin tü wayuukolüirua
sulu'ukat je süpüla kojutüinjachin pia sütüma
—nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

8 Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Nnojo. Ashajünüsü paala: “Nia
ju'waajüinjachika, chi Jümaleiwasekai
nümüwa, nia ji'yataainjachika amüin
nümüwa” —nümakalaka Jesús nümüin.

9 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma
chi Yolujaakai chamüin Jerusalénmüin
eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, sünain
nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü
miichikat, sünain nümüin nümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta
pümata yaajee mmolu'umüin. **10-11** Aneechi pia
saashin tü ashajuushikat, makat mayaa:

“Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana
süpüla naa'inmajüin pia.

Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain
puu'ui sütüma ipa”,
mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka
chi Yolujaakai nümüin Jesús.

12 Asouktüshi Jesús:

—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: “Nnojo
juu'ulaküin naa'in chi Jümaleiwasekai” —
nümakalaka Jesús nümüin.

13 Shiasa kettaapa chi Yolujaakai sünain
nuu'ulaküin naa'in Jesús, o'unüshi nia
nüma'anajee süpüla nüle'ejüinjachin nüchikua
so'uweena wane ka'i nüchekakat o'u.

Aleejünüshi Jesús Nazaretjee

¹⁴ Ale'ejüshi joo Jesús Galileamüin, sünain pülashin ma'i nia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je aküjünüsü nüchiki sütüma tü wayuukolüirua sainküin mma sünain nüle'ejüichipain nüchikua. ¹⁵ O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua na judíokana. Otta na aapakana nünüiki, na'waajüin nia.

¹⁶ Nüntakalaka joo Jesús sulu'umüin tü pueulokat Nazaret eejachire kepiain paala nia jima'aliiwa'aya. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat, maa akaapü'ü nütüma sainküin mma. Nüsha'walaakalaka süpüla naashaje'erüinjatüin tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁷ Saapünakalaka joo tü karalouktakat nümüin, tü nüshajalakat Isaías chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sümäwa. Nuwastakalaka joo shia saa'u tü pütchi makat mayaa:

¹⁸⁻¹⁹ "Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa taa'u,
süka tanekünün nütüma
süpüla taküjainjatüin süchiki anaa sümüin
wayuu eekai müliaain.

Nuluwataain taya süpüla taküjainjatüin sümüin wayuu süpüshua süchiki tü juya o'tte'ennüinjanakat o'u naya nütüma Maleiwa.

Nücheküin süpüleerua taapirüin na püreesashiikana sünain taashiinapain naya,
na mo'usaliikana sünain ko'uinapain naya,

je na se'ejenashiikana naainjala sünain suu'ule'ennüitpain noulia".

20 Shiasa kettaapa tü naashaje'erakat Jesús, nüko'olaa nümüsia tü karalouktakat süchikua sünain naapüin nümüin chi aa'inmajüikai. Je wanaa sumaa nüikkalaain Jesús süpüla ekirajaa, eesü naa'in na wayuukana napüshua süpüla tü nüküjainjatkat namüin, **21-22** süka natüjaain saa'u sünain kamalain ma'i nünüiki Jesús sümüin wayuu sainküin mma je keme'eriain shia namüin. Otta ne'raajüin nia sumaa niain kachoin José. Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Je so'u ka'ikat tüü, ekeraajüsü ju'upala tü ashajuushikat taashaje'erüitpaket jümüin, süka tayain saashajaain achiki.

23 Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua sünain nüchiajaain naya:

—Meena jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki: "Müleka ayuuire wane tottoolu, eiyajaashi nümüwa süpüla nütüjaanajachin aa'u sünain tottooluin nia. Akaweechia pia, müleka paa'irrule wo'upala ya'ayaa puumainpa'a tü kasa anasü paa'irrakat cha'aya Capernaum, wanoujeerü tü pümakat wamüin", meenain jia tamüin. **24** Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Müinka nüntüle wane nünükimaajachi Maleiwa sa'akamüin nüpüshi, mojuteechi nia sütüma, maa aka tayakai sünain mojutüitpain jüdüma joolu'u —nümakalaka Jesús namüin.

25-26 Nüso'irüin naa'in na wayuukana sünain nüchiki Maleiwa sünain nuu'ulaain suulia nükaalijain na wayuu judiokana saalijee

noo'ulaain suulia oonowaa sümaa nünüiki.
Müshi nia namün:

—Soto jaa'in nüchiki Elías, chi
nünükimaajachikai Maleiwa sümäwa, wanaa
sümaa alin jamü sümüin wayuu süpüshua
sütümajee nnojolüin sü'itüin juya apünüin
juya shiatapünaamüin. Ajütünüshi Elías
nütüma Maleiwa sulu'umüin tü mmakat
Sidón eemüin wane wayuu oukta a'wayuuset
cha'aya sulu'u tü pueulokat Sarepta süpüla
nükaalijainjatüin shia. Nnojoishi aluwataanüin
nia namüin na eekai ouktüin na'wayuuse
sulu'u tü mmakat Israel. ²⁷ Je soto jaa'in
nüchiki Eliseo chi nünükimaajachikai Maleiwa
sümäwa, wanaa sümaa ayuulin wainma na
wayuukana sulu'u tü mmakat Israel sütüma
aja'ttaa ata. Ajütünüshi Eliseo nütüma
Maleiwa nünainmüin wane wayuu Siriaje'ewai
kanüliashi Naamán. Nnojoishi aluwataanüin
namüin na ayuuishiikana sulu'u Israel.

²⁸ Otta na wayuukana yaa sulu'u tü
ekirajüleekat, üttajaasü ma'i naa'in sütüma
tü nümakat Jesús namün. ²⁹ Natamaajaakalaka
sünain najütüin Jesús sulu'ujee tü pueulokot
solumüin wane namüna, süpüla na'ttüinjachin
nüchiki mmolu'umüin. ³⁰ Otta müşia Jesús,
nülatakalaka pasanainpünaa nanain na
wayuukana sünain nu'unüin nama'anajee.

Ajuittinnüsü wane yoljaa nütüma Jesús

³¹ O'unüshi joo Jesús Nazaretjee chamüin
sulu'umüin tü pueulokat Capernaum cha'aya
sulu'u tü mmakat Galilea. Je so'u tü ka'i neemer-
aakat o'u na judíokana, o'ttüshi nia sünain

ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya. ³² Süka aluwataaushin nia nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa, ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nüküjakat namün.

³³ Eetaalakalaka wane wayuu sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi yoluja. Su'waatalakala joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain emetuluin sünüiki nümüin Jesús:

³⁴ —Alu'uleekaija'a taya pütüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai. Tatüjaaa aa'uchi pia sünain piain aneekuushin nütüma Maleiwa. ¿Jamünjatü wakuaippa pütüma? ¿Püjütajanataaka waya yaajee? —sümakalaka.

³⁵ Nüchiaajaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat: —Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka sümün.

Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai sünain sujutüin nia mmolu'u pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua, sümaa nnojolin neewaain nia sütüma. ³⁶ Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat sünain naashajaajiraain:

—¿Kasashikai wayuu chi Jesúskai? Laülaashi nia suulia tü yolujaakalüirua je kojutüsü nünüiki sütüma wanaa sümaa nujuittiruin shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

³⁷ Shiasa súchikijee tia, yootüsü nüchiki Jesús sainküin tü pueulokalüirua sü'ütpünaa Caper-naum.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

38 O'unüshi joo Jesús sulu'ujee tü ekirajüleekat eemüin nipia Simón, eejatkalaka tü nimeshikat Simón sünain ayuulin sütümä aapuwaa. Mayeinsü ma'i. Je achuntünüsü nümuin Jesús natüma na wayuukana niiyajüinjatüin shia namüin. **39** Nürütkaakalaka joo sünainmün tü ayuuisükat. Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia süka nünüiki. Saamatüitpa joo tü sütakat. Je süka anaitpain shia, atamaamaatusü sünain shikirüin na shi'youkana.

40 Je motsopa ka'i, alü'üjünüsü wainma wayuu eekai ayuulin nünainmün Jesús, sümaa ayuulii eekai eein ne'e. Otta Jesús, ni'itaain najapü naa'u wane'ewaire nakua. Anakalaka napüshua. **41** Je ojuittinnüsü yolujaan süle'eru'ujee wayuu wainma nütümä sünain su'waatüin ma'i:

—Pia chi Nüchonkai Maleiwa.

Otta Jesús, nüchiajaain tü yolujaakalüirua suulia saashajaain nüchiki, süka sütüjaain naa'u sünain niain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

42 Je mapa ja'yuumüin, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü pueulokat chaa eere yüütüülin. Otta tü wayuukolüirua, nachajaa achikichi nia. Je shiasa nantapa nünain, neme'ejüin naa'in shii'iree makateein nia namaa. **43** Asouktüshi Jesús:

—Acheküshi taküjüinjachin tü pütchi anasükat sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, süka shiaiin ajütünüsü apüla taya —nümakalaka Jesús namüin.

44 Shiasa súchikijee tia, ayatshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa sulu'upünaa tü eki-rajüleekalüirua cha'aya Galilea.

5

O'ttūshi Jesús sünain aneekaa na wayuu o'unajanakana nümaa

1 Je so'u wane ka'i, eeshi Jesús sha'watüin sotpa'a tü palaakat Genesaret sümaa wayuu wainma yentaawain shii'iree saapeein nünüiki Maleiwa. **2** Ni'rüin piamasü anua malu'usot sotpa'a tü wüinkat, tü apütünakat yala natüma na olojüshiikana jime sünain ashijawaa nakusüin. **3** O'otooshi joo Jesús sulu'u waneesia tü anuakat, tü na'anuainkat Simón Pedro. "Anashi pujutule súchiki tü pe'ejenakat tamaa yala pejechon shirokumüin tü palaakat", müshi nia nümuin. Ojoyolooshi joo Jesús sünain nikirajüin tü wayuukalüirua yaakat sotpa'a tü palaakat sünain yaain nia sulu'u tü anuakat. **4** Shiasa keraapa Jesús súchikijee nikirajüin na wayuukana, naashajaakalaka nümaa Simón:

—Anashii müleka wo'unule cha'aya eere o'ttüin tü palaakat süpüla jujutüinjatüin tü jukusüinkat chamüin süpüla olojoo jime — nümakalaka Jesús nümuin.

5 Nüsouktakalaka Simón:

—Ekirajükalee, olojüshii waya waneepia sa'waipa. Masitsalii waya sünain jime. Otta saa'u piaichipain müin tamüin, wajuteerü tü wakusüinkat súchikua —nümakalaka Simón.

6 Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, kasitkalaka naya

jime watta saalin. Je süka pejechoin süpüla súchatajaain tü nakusüinkat süpüleerua tü jimekat,⁷ neenakajaakalaka na wane natünajutkana sulu'ukana tü wane anuakat süpüla nakaalijainjanain naya. Je süntapa tü anuakat súmaa nepirajüin shia jime, emeroteematüsü joo tü anua piamasükälürua shirokumüin tü palaakat sütüma saawain tü jimekat.⁸ Otta müshia Simón Pedro, ni'rapa tü jimekat, nu'wachiraakalaka nümülatu'umüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Senyotkalee, wayuu kaainjarai taya. Anashi püpütüle taya tamüiwa —nümakalaka nümüin.

⁹ Müshi tüü, süka ponüin ma'i naa'in tü nasitkat sünain wattain saalii, aka'aya naa'in na eejanakana nümaa sulu'u tü ne'ejenakat,¹⁰ aka'aya naa'in Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchooinkana Zebedeo, na nütünajutkana Simón sulujunakana tü wane anuakat. Nümakalaka joolu'u Jesús nümüin Simón:

—Nnojo mmolüin pia teema saa'u kaainjaralin pia. Maa aka olojülin pia jime, okotchajeechi joo pia wayuu tamüin süpüla saapajuinjatüin tanüiki.

¹¹ Shiasa súchikijee nantirüin tü piamasükat ne'ejena sotpa'amüin tü palaakat, napütüin süpüshua tü nakorolokot süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Eiyajünüishi wane wayuu aja'tta atachi

¹² Je so'u wane ka'i, antüshi Jesús sulu'umüin wane pueulo eere wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Je ni'rapa Jesús, arütkaashi

nia nünainmün sünain palastaleein nia yaa
nümülatu'u sünain nüchuntüin nümün:

—Senyotkalee, müinka pücheküle, piiyaja
taya —nümakalaka chi wayuukai.

¹³ Niyurulakalaka joo nütüna Jesús
nünainmün chi ayuuishikai sünain naapaain
nia:

—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —
nümakalaka nümün.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolütpa
aja'ttuin tü nütakat. ¹⁴ Aashajaashi joo Jesús
nümün chi wayuukai nüchikua:

—Otta müşia joolu'u, nnojo püküjain sümün
wayuu püchiki sünain teiyajün pia. Pu'una
palajana eemün chi sacerdotekai süpüla
pii'iyatüinjatüin nümün tü pütakat süpüla
naapüinjatüin nümün Maleiwa tü mürüt
ouktajatkat saa'u anaichipain pia, maa aka
tü nuluwataakat anain Moisés paala sümäwa.
Je sükajee tia, sütüjaajeechi aa'u pia wayuu
sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin
pia püchikua —nümakalaka Jesús nümün.

¹⁵ A'walakajaasü ma'i nüchiki Jesús sainküin
mmakat, mayaasüje ko'utüin chi wayuukai. Ay-
atsü antapaatüin wayuu wainma nünainmün
shii'iree aapajaa tü nikirajakat anain je shii'iree
shiiyajünün nütüma. ¹⁶ Otta Jesús, o'unawaishi
nümüiwa sa'akajee tü wayuukolüirua chaa eere
yüütüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

¹⁷ Je so'u wane ka'i, wanaa sümäa nikirajün
Jesús tü wayuukolüirua, eeshii wane wayuuirua
fariseo oo'ulaka na karalouktamaajanakana

joyojoyolüin sa'aka tü wayuukolüirua. Antüshii naya sünain e'rajaa naa'u Jesús sulu'ujee tü pueulokalüirua sulu'u tü mmakat Galilea je Judea oo'ulaka chajee Jerusalénjee. Otta müşhia Jesús, pülaichipa nia nütüma Maleiwa süpüla eiyajaa wayuu. ¹⁸ Nantakalaka wane wayuuuirua sünain nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi süka süi shii'iree ne'itaain nia nümülatu'umüin Jesús shii'iree niiyajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Otta sünain nekerotirüin nia so'ulu'upünaa tü miichikat, ¹⁹ isasü nachiki süka wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u. Naliikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa süralo'umüin tü miichikat, süpüla naakatüinjatüin süralo'ujee süpüla nashakatirüinjachin nia pasanainpünaa sünain tü wayuukolüirua nümülatu'umüin Jesús. ²⁰ Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuishikai:

—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia — nümakalaka nümüin.

²¹ Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, müsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa sünain niain ainküin nümüiwa alatiraa saainjala wayuu”.

²² Otta müşhia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ²³⁻²⁴ Je wanaa sümaa tamüin

nümüin, "Talatirütipa paainjala puulia", nno-joishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin, "Püsha'walaa waraittaiwa pia".

Aashajaashi joo Jesúus nümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, pu'una pipi-alu'umüin —nümakalaka nümüin.

²⁵ Asha'walaamaatüshi joo chi wayukai su'upala tü wayuukolüirua süpüshua. Naapaain tü nu'ulakat palastakat aa'u paala nia sünain nu'unüin nipialu'umüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai. ²⁶ Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat sünain maa:

—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat we'rapü'ün paalainka —namakalaka sünain na'waajüin Maleiwa.

Ounejaanüshi Leví nütüma Jesúus

²⁷ Shiasa mapa sückikijee tia, sünain nu'unüin Jesúus yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu joyotüin eere ni'yataale kanüliashi Leví. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesúus nümüin.

²⁸ Nüsha'walaakalaka joo Leví sünain nüpütüin ni'yataaain süpüshua süpüla o'unaa nümaa Jesúus.

²⁹ Shiasa sückikijee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nütüma nüpüla Jesúus. Je na'aka na wainma wayuu eküushiikana, eeshii

wainma na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ³⁰ Otta na wayuukana fariseokana je na karalouktamaajanakana eekai fariseoin, ejejeraashii naya nojuuna na nikirajüinkana Jesús sünain mojuin nanüiki namüin:

—¿Jamüshii cheje eera nekaaka'a namaa na eekana kaainjaraliin, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma? —namakalaka namüin.

³¹ Nüsouktakalaka joo Jesús ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ³² Otta müşhia tayakai, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

³³ Naashajaakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nachikua nümüin Jesús:

—Na nikirajüinkana Juan, aamüjapü'üshii naya wanaa sümaa nachuntüin nümüin Maleiwa, maa'aya aka na wekirajüinkana wayakana fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjüin? Ayatshii naya sünain ekaa —namakalaka nümüin Jesús.

34-35 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa eein chi ka'wayuuseshikai namaa. Je joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjin —nümakalaka Jesús namüin.

36 Nümakalaka namüin:

—Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojajaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. **37** Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat. **38** Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin. **39** Chi eekai nüsülüin wane asüüshi eekai jashü'ün, nnojotsü naa'in sünain eekai nnojolüin jashü'ün, süka ki'rain nümüin asaa tü jashü'üsükat. Akaajaa jiakana fariseokana, ki'rairü jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia natüma na jituushikana otta jiyouktüin tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

6*Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana*

¹ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat "trigo" sünain nashalejün shia. ² Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka namüin:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla jaa'inrüin tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka namüin na nikirajüinkana Jesús.

³ Asouktüshi Jesús joolu'u namüin saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴ Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümünjatüin wayuu eekai eein ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judíokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa. ⁵ Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü

ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Je so'u wane'eya sükalia eemerawaa, ekerotshi Jesús süpüla ekirajaa sulu'umüin tü ekirajüleekat tü judíokalüirua. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi, tü najapü nikiakat. ⁷ Je na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niiyajüin wane wayuu" namüinjanain sümüin wayuu. ⁸ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in,

—Püsha'wala yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua —nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.

Nüsha'walaakalaka joo chi wayuukai yala yalaala. ⁹ Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana sünain nüchiajaain naya:

—Saajüin tü nüshajakat Moisés, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ¿Anasü müleka waa'inrüle tü kasa eekai anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa? ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in?

¹⁰ Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain nümüin nümüin chi ayuuishikai:

—Puwasta tü pajapükat.

Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anal'eitpa tü najapükat. ¹¹ Otta na

fariseokana je na karalouktamaajananaka, aashichijaashii ma'i naya nümüin Jesús sütuma tia. “¿Kasa waa'irnrüinjatka nüka?”, müşhii naya sünain aashajaajirawaa.

*Aneekünüshii na polookana piammüin
Aluwataaushikana*

¹² O'unüshi Jesús so'u wane ka'i saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa. Eeshi nia sünain nüsira'irün aikat tia sünain achuntaa nümüin. ¹³ Shiasa ja'yuupa, neenaküin na nikirajüinkana nünainmüin süpüla nüneekünjanain poloo piammüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia “Aluwataaushi” münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaan nünüiki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: ¹⁴ Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Simón, wane no'utku na wayukana kanüliakana Zelote. ¹⁶ Judas nüchonkai Jacobo. Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Na anakuaiippaliikana naashin Jesús

¹⁷ Süchikijee tia, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü namünakat namaa na polooshiikana piammüin eemüin wane anoui eere wainmain na nikirajüinkana otta wayuu wattaa saalin sulu'ujee süpüshua tü mmakat Judea, oo'ulaka Jerusalén, oo'ulaka sotpa'ajee palaa sulu'ujee tü pueulokat Tiro oo'ulaka Sidón. ¹⁸ Antüsü tü wayukolüirua nünainmüin Jesús shii'iree

saapajeein nünüiki je shii'iree shiiyajünün
tü ayuuliikat suulia nütüma. Na wayuu
eekana müliain sütüma kale'eru'uwaa yoluja,
eyajünüshii naya nütüma. ¹⁹ Arütkaashii
na wayukana napüshua nünainmüin Jesús
shii'iree nepetteein nia süpüla anainjanain naya
nütüma, süka natüjaain naa'u sünain pülashin
nia je sünain niiyajüin wayuu wainma.

²⁰ Eirakaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana sünain nikirajüin naya no'upala na
wayukana napüshua:

"Anata'aleeshijja'a ma'i jia müliakana joolu'u,
süka jikeroteenain chamüin eere
nuluwataain Maleiwa.

²¹ Anata'aleeshijja'a ma'i jia aikana amüin joolu'u
jamü,

süka emireenain jia so'u ka'ikat tia,
je jiakana a'yalajakana joolu'u,
süka jüsirajeenain so'u tia.

²² Anata'aleeshijja'a ma'i jia shi'rakana amüin
wayuu joolu'u

saalijee anoujaa tanain tayakai, chi
Shipayakai Wayuu,
mayaasüje kanain jia saa'in wayuu,
mayaasüje süjünajaain jia wayuu sünain mojuin
sünüiki jümüin,

otta müleka shiyouktüle jia saa'u mojulaain
jia saajüin.

²³ "Meerü jukuaippa aka nakuaippa
na nünükimaajanakana Maleiwa paala
sümaiwa sünain ne'nnüin amüin natüma na
jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i
mülileenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia

süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüsülajüinjatüin kasa anashaatakat jümüin chaa iipünaa eere nia", nümakalaka Jesús namüin.

24 Aashajaashi joo Jesús namüin na wayuukana napüshua:

"Na wayuu eekana washirüin ja'aka,
'Aisha'ajaa', meena naya, süka kasalaja-neerüin namüin tü mojusü naa'inrakat.
MayaaSüje talatüin naa'in joolu'u sümaa washirüü ne'e,
mojeerü naa'in so'uweena wane ka'i.

25 Je na wayuukana eekana emirain ja'aka maa'ulu yaa,
mojeerü ma'i naa'in, süka aijeerüin jamü namüin.

Otta na asirajakana,

'Aisha'ajaa', meena naya, süka na'yalajeenain saalii mojuu aa'in.

26 Je jia kojutkana sütüma wayuu süpüshua, jalia jia talataja aa'in sütüma tia.

Anakaja sotüle jaa'in nachiki na nünükimaajanayaakana Maleiwa sümaiwa paala kojutkana sütüma tü jutuushikalüirua soo'opünaa naküjin alawaa. Otta no'ulu'u Maleiwa, mojutsalii naya".

Ekirajünüshii sünain alinjanain na nü'ünükana napüla

27 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana napüshua: "Jia aapaakana tü tamakat, anashii

aire jüpüla na jü'ünükana, sümaa jükaalijain naya, mayaashiije kanain jia naa'in. ²⁸ Je anashii jücheküle tü anasükat napüleerua na mojukana anüiki jümüin, sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa naa'u, mayaashiije e'rüliin wayumüin jümüin. ²⁹ Müleka süshe'etünüle ju'upünaa sütüma wayuu, anasü müleka nnojorule jüchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka jujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane. Je müleka süsütünüle tü jüshe'inkat, anasü müleka juu'ulaale tü wane'eya süpülaya. ³⁰ Je nümüin chi eekai che'ojaaín kasa nümüin, jüsülaja nümüin. Je nümüin chi asütakai jükorolo juulia, nnojo jüsütüin süchikua nuulia. ³¹ Anasü müleka jaa'inrüle tü anasükat sümuin wayuu, maa aka jücheküin saa'inreein tü anasükat jümüin.

³² "Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, ¿kasa anaka alu'u tia nu'upala Maleiwa? Na wayuukana napüshua, mayaashiije kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya. ³³ Je müleka jükaalijale ne'e tü wayuu akaalijakat jia, ¿kasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Na wayuukana napüshua, mayaashiije kaainjaraliin naya, naa'inrüin tia. ³⁴ Je müleka jujuyaajirüle ne'e wayuu eekai sütüjin awalaajaa, ¿kasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Shia saa'inraka ne'e wayuu süpüshua, mayaasüje kaainjaralüin. Najuyaajirüin süpüla suwalaajünüinjatüin süchikua. ³⁵ Alu'usa jiakana, anashii aire jüpüla na jü'ünükana, maa aka naa'in chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i

chakai iipünaa sünain kamaneein sümüin wayuu eekai kaainjalain, eekai nnojolüin saapüin analu'ut nümüin. Je müleka jükaalijüle na jü'ünükana sümaa jujuyaajirüin naya sünain nnojoliin jüchekajüin namüin süpüla nawalaajüinjatüin süchikua, nayaawateena aa'u jia sünain nüchooin jia Maleiwa. Je asülajüneena amüin jia wainma kasa anasü nütüma so'u wane ka'i.³⁶ Anashii müleka jümüliajüle wayuu süpüshua, maa aka naa'in chi Jüshikai Maleiwakai sünain nümüliajüin shia", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nnojotsü anain tü ayoojawaakat tü awalayuukalüirua

³⁷ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: "Anakaja müleka nnojorule jiyoujüin wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaippa nütüma Maleiwa. Anakaja müleka nnojorule jaapüin shikii wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaippa nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u müleka motüle jaa'in saainjala wayuu eekai kaainjalain juulia, süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa tü jaainjalakat nuulia. ³⁸ Anashii müleka jüsüläjüle sümüin wayuu eekai che'ojaain kasa sümüin. Je tü che'ojaakat jümuin, asülajüneerü nütüma chi Maleiwakai sünain wainmashaateerüin shia. Akaajaa müleka matüjünre asülajaa jia sümüin wayuu, meeria jukuaippa nütüma Maleiwa. Masülajuujeena amüin jia", nümakalaka Jesús namüin.

39 Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi. **40** Wane wayuu, nüshatapa tü ekirajünakat anain nütüma chi ekirajükai, shieerü nikirajaka anain tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

41-42 "Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müşhii aka jia naa'in wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünain 'Tawalaa, anashi tayu'rule tü yarüttüsükat sulu'uje po'u' sünain nümüin nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünain eein wane sa'ata wunu'u sulu'u tü no'ukalia ma'i. Jiakana piamakana akuaiippa, müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa, juunteeerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya", nümakalaka Jesús.

Tü süchonkot wane wunu'u

43 Aashajaashi Jesús joolu'u nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: "Wane wunu'u eekai shikaajünüin achoin, nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin. **44** Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü süchonkot tü higuerakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai keimsein, je tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai eein ne'e. **45** Akaajaa naa'in wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü

anasükat, süka waapüin shia nüküjün. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjün waneepia tü kasa mojusükot, watüjaan aa'ut sünain shia in sulu'uin naa'in tü mojusükat. Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ojuittakat sulu'ujee saa'in", nümakalaka Jesús namüin.

Nukuaiappa wane wayuu kekiishi ma'i

⁴⁶ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin sünain nüchiajaain naya: "Senyotkalee, kojutshi pia watüma', ñjamüshii jümaka'aka tamün sünain nnojolüin jaa'inrüin tü taluwataakat anain jia? ⁴⁷ Chi wayuu eekai nüntüin tanainmün, sünain naapajüin tü tekirajakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, ñkasa maka aka nia? ⁴⁸ Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla aainjaa miichi. Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajüinjatüin shia saa'u ipa. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmün tü miichikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'i sükumajia. ⁴⁹ Akaajasa chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müşhia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmün tü miichikat, "ojuttüsü shia", nümakalaka Jesús namüin.

poloo shikii surulaat

¹ Je keraapa nünüiki Jesús namüin na niki-rajüinkana no'upala na wayuukana napüshua, o'unüshi sulu'ümüin tü pueulokat Capernaum.

² Eeshi wane sülaülashi surulaat nnojoishi judíoin. Je chi nüchepchia kojutkai nütüma, ayuuishi, mayeinshi ma'i. ³ Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, naapüin nüchiki Jesús sünain niain atüjain eiyajaa wayuu. Nuluwataakalaka wane laülaayuushiikana naa'u na judíokana süpüla naashajaainjanain nümaa shii'iree niiyajeein chi nüchepchiakai. ⁴ Shiasa nantapa na laülaayuushiikana nünainmüin Jesús, nachuntüin nümuin süka süpüshua naa'in sünain namüin nümuin:

—Kojutshi ma'i chi sülaülashikai surulaat watüma. Anakaja müleka piiyajüle chi nüchepchiakai ⁵ süka alin ma'i waya judíokana nüpuvä je süka naainjirüin wamüin tü ekirajüleekat —namakalaka nümuin Jesús.

⁶⁻⁷ O'una müşhija Jesús nama.

Otta yaa pejemüin sünain nipia chi sülaülashikai surulaat, nüpanapajakalaka Jesús wane nütünajutüirua chi laülaashikai ajütünakat nünainmüin süpüla naküjjainjatüin nünüiki nümuin: "Ekirajükalee, nnojoishi taya o'unüin pünainmüin, süka nnojolin kasajachin taya pümuin, saa'in tamüin. ¿Jamakuaippalinjachika joo süpüla tantajachin pünainmüin? Süka jamüin, laülaain pia saa'u ayuulii. Müleka püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaan aa'ut sünain aneechin chi tacheppchiakai sütüma tia ⁸ süka tatüjaain saa'u aluwataanaa

maa aka tatüjaain saa'u aluwatawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tachepchiakai, naa'inramaatüin motso'o tü taluwataakat anain nia", müşhii naya nümüin Jesús sünain naküjain nünüiki chi sülaülashikai surulaat.

⁹ Oponojoosü ma'i naa'in Jesús sütüma tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin eekat nümaa:

—Miyo'utaaleeja'a nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoishi eein wane makai aka naa'in sünain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Nale'ejaakalaka joo na ajütünakana nip-ialu'umüin chi sülaülashikai surulaat sünain eein chi nüchepchiakai napüla. Anaichipa joo nia.

Kato'uchi nütüma Jesús wane ouktüshi

¹¹ Sükchikijee tia, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya eemüin wane pueulo kanüliasü Naín namaan na nikirajüinkana oo'ulaka watta saalin wayuu. ¹² Je nüntapa so'ulu'umüin tü pueulokat, eesü nüpüla wane wayuu oukta a'wayuuset sümaa wainma wayuu shipiajannuu. Ouktüichipa joo chi sükchonkai waneeshika'iya sümüin. Alü'üjünüshi nia amuuyuupa'amüin. ¹³ Shiasa ni'rapa chi Senyotkai tü wayuukot, nümüliajakalaka shia.

—Nnojo pi'yalajüin, maachee —nümakalaka sümüin.

14 Nürütkaakalaka joo Jesús nünainmüin chi ouktüshikai. Je ni'itaapa najapü sünain tü alü'üjiasükat, asha'walaashii joo na wayuukana alü'üjashiikana.

—“Püsha'walaa, waa'iraa”, müşhi taya müin —nümakalaka nümüin chi ouktüshikai.

15 Otta müşhia chi wayuukai, nojoyolookalaka sünain naashajaain. Otta Jesús, nümakalaka sümüin tü niikat:

—Anii chi püchonkai.

16 Ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü ne'rakat. Je na'waajüin Maleiwa:

—Anashikaiche ma'i chi nünükimaajachikai Maleiwa antakai wa'akamüin —müşhii waneeirua.

Otta wane:

—Antüichipa   Maleiwa   süpüla
nükaalijainjanain   waya   nüpüshikana —
müşhii.

17 Je tü naa'inrakat Jesús nüka chi ouktüshikai, a'walakajaasü süchiki sütüma wayuu cha'aya sulu'u tü mmakat Judea je cha'aya sü'ütpünaa.

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

18 So'u wane ka'i, wanaa sümäa püreesain Juan chi owoutisaajüikai, aküjünüsü nümüin natüma na nikirajuinkana süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Neenakakalaka Juan piامashii na nikirajuinkana **19** sünain nuluwataain naya chamüin nünainmüin chi Senyotkai süpüla namüinjanain nümüin: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla

pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?". ²⁰ Shiasa nantapa na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús, müşhii naya nümüin:

—Aluwataaushi waya pünainmüin nütüma Juan chi owoutisaajükai süpüla wasakirüinjachin pia: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?” —namakalaka.

²¹ Je so'u ka'ikalüirua tia, eiyajünüsü wayuu watta saalin nütüma, wayuu eekai mülüain sütüma ayuulii je eekai kale'eru'uin yolujaa. Je wayuu wainma eekai mo'uin, ko'usü nütüma. ²² Je sükajee tia, asouktüshi joo Jesús namüin na nüjünalakana Juan:

—Aa, shiimüin tayain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla to'tte'erüinjachin wayuu. Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü ji'rakat je tü jaapakat achiki. Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai mülüain, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erükai. ²³ Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.

²⁴ Shiasa'a no'unapa na nüjünalakana Juan, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. Kasa ju'unaka ee'iree eemüin

nia? ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu eekai nnojolin lotüin sünain anoujaa? Nnojo.

²⁵ ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma.

²⁶ Shiimüin sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nünükimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojutüin nütüma Maleiwa noulia na waneeinnua süka niain chi aapirakai wayuu sünain tantajachin tayakai.

²⁷ Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai sünain maa:

'Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai
püpüleerua

süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua
sünain püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua
süpüla saapajün pünüki',

müsü tü ashajuushikat. ²⁸ Shiimüin tü tamakat jümüin, yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan sünain kojutüin nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojutüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa", nümakalaka Jesús.

²⁹ Napüshua na wayuu aapakana tü nümakat

Jesús, je na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma, süka owoutisaajuushin naya nütüma Juan, müşhii naya: “Anasü ma'i tü nuluwataakat anain waya Maleiwa”.
 30 Akaajasa na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, na nnojoliikana owoutisaajünün nütüma Juan, nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua.

31 Nümakalaka Jesús namüin na ayouktakana nünüiki: “¿Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki?
 32 Nnojoishii jia talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü jüchekakat tapüleerua. Müshii aka jia saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saalijee nnojoliin nashaitteein namaa:

‘Ja'itaina amaasiyaayaain waya,
 nnojoliishii jia oyonnojoyaain sütüma.

Je ja'itaina mojuyaain waa'in sünain ee'irajaa,
 nnojoliishii jia a'yalajayaain sütüma’,
 müşhii na tepichikana. 33 Müshii aka jia saa'in tepichi, saa'u ‘Kale'eru'ushi nia yoluja’ jümüin nümüin Juan chi owoutisaajükai sünain jiyouktüin nünüiki, süka nnojolin ni'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüsün wanaa jümaa. 34 Otta jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'iraa sümaa wayuu: ‘Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütkalüirua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaaingaratkalüirua’, müşhii jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki. Shiimüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü jüchekakat,

nnojoleena jia talatüin tamaa. ³⁵ Otta chi wayuu eekai shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü takükjakat nümüin", nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

Nülatirüin Jesús saainjala wane wayuu kaain-jalasü

³⁶ Eenajinnüshi Jesús sünain wane ekawaa nipialu'u wane wayuu fariseo kanüliashi Simón. Nu'unakalaka. Shiasa nüntapa chamüin cha'aya, nüikkalaakalaka sünain tü ekawaakat.

³⁷ Je wane jierü kaainjarat shipajatü cha'aya, sütüjaapa naa'u Jesús sünain nikaain nipialu'u chi fariseokai, süntakalaka nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia. Alü'üjasü wane maraaja akumajuushi süka ipa kanüliasü "alabastro", kalu'usü "perfume". ³⁸ Asha'walaasü shia nüchiiruajee Jesús sü'ütpa'a nuu'ui sünain shi'yalajüin sünain süshorottirüin tü su'wüirakat saa'u. Süla'ajaakalaka shia süka su'wala. Shipesutkalaka shia sünain shi'yotüin tü perfumekat saa'u.

³⁹ Otta chi fariseokai eenajitkai Jesús, müsü naa'in nüle'eru'u: "Je chira, müleka niale wane chi nünükimaajachikai Maleiwa, niyaawatüinje tü jierü epettakat nia, nütüjaan aa'uluje sukuaiippa sünain kaainjaralüin shia, je niyouktüinje sümüin tü saa'inrakat nüka".

⁴⁰ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, müshi nia nümüin:

—Simón, anashi taküpale pümuin süchiki wane kasa.

—Anakaja, Ekirajüikalee. Püküja maala tamünin —nümakalaka nümüin.

41 Nümakalaka Jesús:

—Eeshi wane wayuu a'anapitshi nünneetse. Nujuuyaajirüin piamashii wayuu. Wainma neerü tü najuyaalakat: 500 "denario" tü nujuuyaalakat wane. Oo'ulaka chi wane, ajuyaajüshi ja'rai shikii "denario". **42** Otta na nujuuyaajitkana, naja'ttirüin tü neerü najuyaalakat. Isasü nachiki nawalaajüin süchikua nümüin chi a'anapitshikai naya. Otta niakai, nuu'ulaain tü nünneetsekät napüla —nümakalaka Jesús.

Nüsakinnakalaka joo Simón nütüma:

—¿Jaraleechi, saa'in pümuin, aika ma'i apüla chi a'anapitshikai neerü?

43 Asouktüshi Simón:

—Niataa chi wayuu oo'ulaanakai wainma ojuyaala —müshi.

—Pütchi lotüsü tü püsouktakat aka — nümakalaka Jesús nümüin.

44 Niirakaakalaka Jesús sünainmüin tü jietkat sünain ayatüin naashajaain nümüin Simón:

—Piakai, nnojoishi kamaneen tamünin sümaa aapüin wüin su'llojia too'ui tantaiwa'aya pipialu'umüin. Alu'usa shiakat, süshorottirüin su'wüira saa'u too'ui sünain süla'ajaain shia süka su'wala. **45** Piakai, nnojoishi püpesujün taya wanaa sümaa püsaküin taya tantaiwa'aya. Alu'usa shiakat, moo'ulaainyülüa suulia epesujaa too'ui. **46** Piakai, nnojoishi kamaneen tamünin sümaa o'yotoo seita saa'u tekii. Alu'usa shiakat, shii'yotüin "perfume" saa'u too'ui süpüla shii'iyatüin sünain kojutüin taya sütüma.

47 Ja'itairü wainmain paala tü saainjalakat, saa'u aliichipain taya süpüla süka süpüshua saa'in, atüjaana aa'ulu sünain motüütpain taa'in saainjala. Akaajasa piakai, nnojoishi alin taya püpüla süka süpüshua paa'in, maa aka alin taya süpüla tü jietkat, süka nnojolin che'ojaan motüün taa'in paainjala paajüin —nümakalaka Jesús nümüin Simón.

48 Nümakalaka joo Jesús sümüin tü jietkat:

—Motüütpa taa'in paainjala.

49 Otta na wayuukana ekaashiikana wanaajiraa nümaa, aashajaajiraashii naya:

—Atak. Motüsü naa'in saainjala wayuu naajüin. ¿Jarai wayuu atüjaka süpüleerua tia?

—müshii naya sünain nayoujüin Jesús.

50 Otta nünüiki Jesús sümüin tü jietkat:

—O'tte'ennüütpa pia süka pünoujain tanain. Anasü müleka pu'unüle sünain anain paa'in —nümakalaka sümüin.

8

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

1 Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaiippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Je na Aluwataaushikana, na polooshiikana piammüin, o'unüshii naya nümaa. **2** Otta namaa nayakana, o'unüshii wane jieyuu eiyajünakana nütüma Jesús oo'ulaka na ayu'nnakana oulia yoluja. Eesü María Magdalena, tü ayu'nnakat ale'eru'ujee akaratshisü yoluja. **3** Eesü Juana,

nu'wayuuse Chuza chi laamakai sulu'u nipia Herodes chi sülaülashikai mma. Je eesü Susana oo'ulaka wane jieyuu wainma. Nakaalijain na jieyuukana Jesús je na nikirajüinkana süka tü nawashirüinkat.

⁴ So'u wane ka'i, antapaatasü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat süpüshua. Ekirajüshi joolu'u nia sünain wane kasa süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ⁵ Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünain nijinain tü nuwaüyekat. Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eepünaale süliikatünün aa'u sütümä wayuu, eere shiküin shia wuchii. ⁶ Eesü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa. Shiasa susotapa, ajulujaasü süka josoin tü mmakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü pünajütkat sütümä tü mojuuikat. ⁸ Alu'usa wane waüyeeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünain wattain saalii süchon, maa aka poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u", müshi joo Jesús sümün tü wayuukolüirua. Je kettaapa nünüiki Jesús, "Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka sünain emetuluin nünüiki namüin.

⁹ Otta na nikirajüinkana Jesús: "Pikirajüinapa waya sünain wane kasa süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wamüin?", namakalaka nümün. ¹⁰ Asouktüshi Jesús: "Nnojotsü atüjaanün

aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müşhia joolu'u, o'ttüichipa taya sünain tee'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, tekirajüin naya waneepia süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, süpüla kerainjatüin tü ashajünakat paala, tü münakat wamüin:

'Ja'itaka'a neirakaain sumüin tü kasa anasü taa'inrakat,
 je ja'itaka'a naapüin tü kasa anasü taküjakat achiki,
 nnojoleerü nayaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain naya' ",
 nümakalaka Jesús namüin.

¹¹ Nii'iyatakalaka joo Jesús namüin sünain jamalu'luuin tü nüküjaipakat sumüin tü wayuukolüirua süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Müshi nia namüin: "Tü waüyeekat, shia nünüiki Maleiwa. ¹² Je tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa sünain süsütünamaatuin tü pütcikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain süpüla no'tte'ennüinjanain nütüma Maleiwa. ¹³ Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin sumaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müşhija suulia anoujaa.

¹⁴ Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sünain malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, sükajee ayatüin naya shapaain naa'in naa'ujiraa shii'iree washirüü je shii'iree emi'ijaa.

¹⁵ Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sümaa naapaain shia süka süpüshua naa'in. Lotüshii ma'i naya sünain anoujaa waneepia sütümä. Je maa aka tü pünajütkat saa'u mma anasü sünain wainmain süchon, koo'omüinsü namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, süka nachecherüin naa'in sünain anoujaa", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane rampara chuwatsü iipünaa

¹⁶ Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua: "¿Jalasü e'itaanüin wane rampara chuwatüle? ¿E'itaanüsü suüpünaa wayeeta? ¿E'itaanüsü suüpünaa türoojo? Nnojotsü anain tia. Anasü shi'itaanüle iipünaa eere süpülee luusa, süpüla shi'nnüinjatüin tü suwaralakat sütümä wayuu eekai shikerolüin. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Nnojotsü anain müleka sunujunnule suulia wayuu. Shia anaka alu'u müleka sükjünüle sümüin wayuu süpüshua sünain shikirajününjatüin sünain. ¹⁷ Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünüin paala sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin. ¹⁸ Je sükajee tia, anashii müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat. Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat

anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka Jesús namüin.

Antüsü nii je nuwalayuu Jesús nünainmüin

¹⁹ Je joolu'u, antüsü tü niikat Jesús oo'ulaka na nimüliayuukana süpüla naashajaainjanain nümaa. Otta isasü nachiki arütkawaa nünainmüin, süka wainmain wayuu yaa nü'ütpa'a. ²⁰ Naapinnakalaka Jesús:

—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii pümaa —nümünakalaka.

²¹ Asouktüshi Jesús:

—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana amüin, naya na eekai naapüin tü nünükikat Maleiwa sünain naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

²² So'u wane ka'i, müshi Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat.

O'otoo müşhija'a joo naya sulu'u tü anuakat sünain no'unüin. ²³ Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, atunküshi Jesús. Anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Pejeirü süpüla shimerojooin tü anuakat shiinalu'umüin tü

palaakat. ²⁴ Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin,

—Ekirajükalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki. ²⁵ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—¿Nnojotsü jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —müshi nia namüin.

Eimolojooshii ma'i naya sümaa naashajaajiraain sünain namüin:

—¿Jaraikai wayukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —müshii naya, süka ponüin ma'i naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee wane wayuu nütüma Jesús

²⁶ Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat chejee Galileajee. Je cha'aya, kepiasü wane wayuirua kanüliajüsü Gadareno.

²⁷ Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu kale'eru'ushi yoluja. Kepiashi chi wayukai paala sulu'u tü pueulokat. Akaajasa joolu'u nia, kepiashi amuuyuupa'a sünain mashe'inkuu nümüin. Kakaliaichi sünain nnojolin kepiain nia sulu'u miichi. ²⁸⁻²⁹ Je süntaiwa'aya tü yolujaakalüirua nünain, ako'ojinnüshi nia sütüma wayuu. Otta ja'itaichi ako'ojünüin nia süka kaleena, nü'tsouktüin tia sünain nu'uninnüin sütüma

tü yolujaakat eemüinre isashiipa'a. Arütkaashi joolu'u chi wayuukai nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin. Otta müşia Jesús, nümaja amüinrü tü yolujaakat süpüla sujuittüinjatü nüle'eru'ujee chi wayuukai. Emetutsü joo sünüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain sümüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, ïjamüinjatü takuaippa pütüma? Nnojo e'rulin wayumüin pia tamüin —sümakalaka wainmatua nümüin.

³⁰ —¿Kasaichi pünulia? —nümakalaka Jesús sümüin.

—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümüin Jesús.

³¹ Namakalaka joolu'u na yolujaakana yaakana nüle'eru'u chi wayuukai:

—Nnojo püütüin waya wattamüin shiinalu'umüin mmakat eere müliain weinshi tü wapüshikalüirua —müsii naya wainmatua nümüin Jesús.

³² Eejatü wane püülüküirua ekajaain cha'aya saa'u wane namüna. Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús shii'iree najütünün süle'eru'umüin tü püülükkalüirua.

—Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.

³³ Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nüle'eru'ujee chi wayuukai sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaayaa müsü tü püülükkalüirua saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.

³⁴ Na arüleejüliikana tü püülükkalüirua ne'rapa tü alatakat sümuin, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat je sainküin mma sünain aküjaan süchiki. ³⁵ Otta na wayuu aapakana nanüiki, o'unüshii naya sünain e'rajawaa tü aküjünakat achiki namüin. Je nantapa nünainmüin Jesús, ne'rüin chi wayuukai ojuittinna ouliachikai yoluja, sünain kashe'inchipain nia, otta nnojolichipain mamainnain, sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús. Eimolojooshii naya ne'rapa nia. ³⁶ Otta na wayuu eejanakana wanaa sümaa niiyajünün chi wayuukai, naküja achikichi nia sümuin tü antüsükalüirua. ³⁷ Je napüshua na wayuu Gadarenokana, süka mmolüin ma'i naya, nachuntüin ma'i nümuin Jesús süpüla nu'unüinjachin noulia. Je wanaa sümaa no'otooin Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla ale'eja Galileamüin, ³⁸ arütkaashi joo chi ojuittinna ouliachikai yoluja nünainmüin shii'iree nu'uneein nümaa. Otta müşhia Jesús, niyouktüin süchiki nümaainjachin nia, sünain nümuin nümuin:

³⁹ —Anashi püle'ejüle püchikua pipialu'umüin sünain püküjain süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat chi Maleiwakai pümuin.

Ale'ejaashi joo chi wayuukai pueulopa'amüin sünain aküjaan sümuin wayuu süpüshua süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat Jesús nümuin.

*Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka
wane jierü ayuuisü anasü nütüma*

40 Shiasa nüle'ejapa Jesús Galileamüin, eesü wayuu wainma a'atapajüsü nia. Je talatüsü saa'in nüntapa. **41-42** Je na'aka na wayuukana, eeshi wane wayuu kanüliashi Jairo, wane laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat tü judíokolüirua. Ayuuisü nüchon, waneesüchon shia nümüin, poloorü piammüin juya suuyase. Amotsojünüsü saa'in sütüma tü ayuulii sünainkat. Anta müşhiba'a nia sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain nüchuntüin wainmatua nümüin süpüla nu'unajachin nipialu'umüin süpüla niiyajüinjatüin tü nüchonkot.

Je sünain nu'unüin Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wayuu watta saalin sünain yentaawain shia nümaa. **43** Je sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wane wayuu ayuuisü. Poloorü piammüin juya amülain isha sümüin waneepia. Mepiirü shia, ja'itairü saapüin sünneetse süpüshua sümüin tottoolu. **44** Sülü'ülaakalaka tü wayuukot nüchiirua Jesús shii'ree shipetteein sot nüshe'in. Je shipettapa shia, anaitpa, nnojolütpa amülain isha sümüin.

45 —¿Jarat epettaka tashe'in? —nümakalaka joo Jesús.

Otta tü wayuukolüirua süpüshua, ko'utüsü ne'e nuulia. Nümakalaka joo Pedro:

—Senyotkalee, ¿jamüshikai pia? Wainma wayuu chentaawain pümaa.

46 Nümakalaka Jesús:

—Nnojo. Eesü wane epettakat tashe'in, süka tayaawatüin saa'u anaitpain tatüma wane wayuu —müshi nia.

47 Je sütüjaapa saa'u tü jietkat sünain nüliratüin naa'in shia, arütkaasü shia nünainmüin sünain süsapainyo'ukain nümülatu'umüin sünain shapashapatüin saa'in. Je su'upala tü wayuukolüirua süpüshua, aküjüsü shia nümüin Jesús sünain shiain epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain shia nütüma. **48** Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'raa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle sünain anain paa'in.

49 Wanaa sümäa naashajaain Jesús sümäa tü jietkat, nüntakalaka joo wane wayuu nipialu'ujeejachi Jairo chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, sünain nümüin nümüin:

—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.

50 Naapapa Jesús nünüiki chi wayuukai, nümakalaka nümüin Jairo:

—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü püchonkot.

51-53 Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua a'waatüin ma'i shi'ralu'u saalii tü jintutkot.

—Nnojo ji'yalalüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka Jesús sümüin.

Süsirajakalaka tü wayuukolüirua nüka Jesús, süka natüjaain saa'u sünain ouktüin shia. Nikerotitkalaka joo Jesús palitchon wayuu ne'e sulu'umüin tü miichikat: Pedro, Jacobo, Juan, oo'ulaka chi süshikai tü jintutkot je tü shiikat. **54** Naapaakalaka joo Jesús sajapü tü jintutkot sünain nümüin sümüin:

—Püchijiraa maala, Tachee.

⁵⁵ Suso'iraakalaka aa'in tü jintutkot sünain süsha'walaamaatüin. Shiasa süchikijee tia,

—Anasü müleka shikinnüle —müshi Jesús.

⁵⁶ Ponusü ma'i joo naa'in chi süshikai je tü shiikat. Otta Jesús,

—Nnojo jüküjüin sümüin wayuu süchiki tü taa'inrakat süka tü jüchonkot —müshi nia namüin.

9

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

¹ Shiasa süchikijee tia, nükotchajaakalaka Jesús na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin sünain nümuin namüin:

—Taapün laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaan süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin. ² Ju'una jümata jiiyajaiwa wayuu eekai ayuulin, je ju'una jüküjaiwa sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. ³ Nnojo jülü'üjüin jüchise: wunu'u jüshepü'üjia, jükkatto'uise, jimia, jünneetse, je suwala'ata jüshe'in. ⁴ Je jüntapa sulu'umüin wane pueulo, nnojoleerü jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. Waneitpaleerü jüpülee süma'inru'u eein jia sulu'u tü pueulokot. ⁵ Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo, ju'unamaata suulia sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichikü shiyaawase jümüin: "Nnojotsü wasirütipain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e" —nümakalaka Jesús namüin.

6 No'unakalaka joo na polooshiikana piammüin sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua, sünain naküjain tü nüchikikat chi O'tte'erükai sümüin wayuu je sünain neiyajüin wainma wayuu.

7 Otta müşhia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat. "¿Jarai cheje eera nia?", müsü naa'in nüle'eru'u süka nnojolüin wanaawain sükjala tü wayuukolüirua nüchiki. "Niataa Juan owoutisaajükai oso'iraain aa'in", müsü waneeirua. **8** "Niataa Elías chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa, eweetüin maa'ulu yaa", müsü sükjala waneeirua. "Oso'iraataqüsü naa'in wane eekai nünükimaajachin Maleiwa paala sümaiwa", eesü makat. **9** Otta Herodes sütüma tü naapakat achiki, ni'reekalaka ma'i Jesús. "¿Jarai cheje eera chi taapakai achiki? Nnojoijasa niaín Juan nia. Tashottira anutpünaachinkasa chia", majataasü naa'in.

Ekitshi wattä saalii wayuu Jesús

10 Ale'ejüshii joo na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin nünainmüin Jesús sünain naküjain nüümüin süchiki tü kasa naa'inrakat sainküin mma. Nümaakalaka joo naya sa'akajee tü wayuukolüirua eemüinre yüütüülin, peje sünain wane pueulo kanüliasü Betsaida. **11** Otta tü wattakat saalin wayuu, su'unakalaka nüchiirua Jesús sütüjaapa naa'u sünain nu'unüin. Nürütkaakalaka joo shia süntapa nünainmüin, sünain niyyajüin eekai

ayuulin. Je nüküjain namünin süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa.

¹² Shiasa motsopa ka'ikat, na polooshiikana piammüin, süka mo'unüinyülia ne'rüin tü wat-takat saalii wayuu, narütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain maa:

—Ekirajükalee, yüü'üyütüüsü ma'i tü mmakat yaa. Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua je sainküin shipia wayuu nachajaaiwa tü nekünjatkat je süpüla eeinjatüle sutunküin —namakalaka nümüin Jesús.

¹³ —Jaapa jiakana neküin —nümakalaka Jesús namünin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana. Ja'itakaje ne'e wo'unüin way-alajaain shiküin, isasia ne'e wachiki. Wattu ma'i saalii tü wayuukolüirua —müshii naya.

¹⁴ Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

—Anakaja müleka sükkalaale tü wayuukolüirua sünain ja'raiwalin shikii —nümakalaka Jesús namünin na nikirajüinkana.

¹⁵ Naa'inrüin joo tü nuluwataakat anain naya. Aikkalaashii joo napüshua na wayuukana.

¹⁶ Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ¹⁷ Eküshii napüshuale'eya

je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

¹⁸ Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa najuuna na nikirajüinkana. Je süchikijee, nüsakitkalaka joo naya:

—¿Jarai taya saashin tü wattakat saalin wayuu?

¹⁹ Nasouktakalaka:

—“Niataa Juan chi owoutisaajükai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Oso'iraataasü naa'in wane eekai nünükimaajachin Maleiwa paala sümäiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.

²⁰ —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? — nümakalaka namüin.

Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:

—Pia Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu.

²¹ Nüchiajaakalaka joo Jesús naya suulia naküja'alüin nüchiki sümüin wayuu sünain niain Cristoin. ²² Nüküjakalaka joo namüin süchiki tü alateetkat nümüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ja'ijaasü müliainjachin taya sünain tayouktünüinjachin natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneeichi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneeichi aa'in taya —nümakalaka namüin.

23 Aashajaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana je sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inxüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolüin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sümaa tanüiki. **24** Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inxüleerü nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennünin tattüma. **25** Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia, nnojoleerü shiain amülouleerün ne'e tü nuwashirüinkat sümüiwa, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua. **26** Chi wayuu eekai nnojolin kasajachin tayakai chi Shipayakai Wayuu nümüin sünain nnojolin nüküjün tachiki sümüin wayuu süka japülin nia taka, nnojoleechi kasajachin nia tamü'inya tale'ejapa chajee eejee chi Tashikai Maleiwa. Je tantapa, shiimain sünain warattuuleerün tü mmakat süka eeinjanain na aapiee nüma'anajeejanakana tamaa. **27** Shiimün tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin sünain su'ttuin tü aluwatawaakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

28 Je mapa süchikijee tia maa aka wane semaana, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Juan oo'ulaka Jacobo, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi, süpüla naashajaainjachin nümaa Maleiwa cha'aya. **29** Je chamüin cha'aya, wanaa sümaa nüchuntüin Jesús nümüin Maleiwa, ee'iranajaasü nu'upünaa. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i maa aka shiyya juya. **30-31** Eweenaa müşhi'iya wane piamashii wayuu nünainmüin Jesús, nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Kamacherajüsü ma'i nashe'in sümaa anashaatain ma'i shia süka nantüshiin nüma'anajee Maleiwa. Yootüshii naya nümaa Jesús süchiki tü ouktajachin nia cha'aya Jerusalén süpüla keraainjatüin nütüma tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua. **32** Otta müşhia Pedro namaa na nütünajutkana, yaashii naya sümaa natunkeein ma'i. Shiasa'a neerutpa no'u, ne'rüin Jesús sünain kamacherain ma'i nüshe'in sümaa kasuuin je sünain warattuuin tü mmakat nü'ütpa'a. Je ne'rüin na piamashiikana wayuu sha'watiraain nümaa. **33** Je wanaa sümaa nu'unüin Moisés nümaa Elías nüma'anajee Jesús, nümakalaka Pedro:

—Ekirajükalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala. Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —müşhi nümüin Jesús sünain nnojölün jülüjin naa'in tü nümakat.

34 Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaan

müsü wane siruma nanainmüin. Neimolojookalaka sütümä süka süntüin na'akamüin.
³⁵ Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: "Anii chi Tachonkai, chi Taneekajalakai. Jüüjüü mata jia sümüin nünüiki", sümakalaka tü pütchikat namüin. ³⁶ Je kettaapa tü pütchikat, eeshi Jesús nümüwa namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Je nnojolishii naküjin sükchiki tü kasa ne'rakat sümüin wayuu.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yoluja

³⁷ Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü uuchikat namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Napanapajakalaka wayuu wattu saalin. Otta na nikirajüinkana, nnojotsü naküjin sümüin tü wayuukolüirua tü ne'rakat. ³⁸⁻³⁹ Je sa'akajee tü wayuukolüirua, nu'waatakalaka wane wayuu nümüin Jesús:

—Ekirajükalee, anii tachon ayuuishi. Kale'eru'ushi yoluja. Je wanaa sümää saapaain nia, a'waatüshi sütümä. O'kchichijaashi sümää komokoin sütümä, süka nüle'eru'uin shia waneepia. Pükaalijapan, süka waneeshichan chi tachonkai tamüin. ⁴⁰ Tachuntayaainje'e namüin na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka nümüin Jesús.

⁴¹ Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin, wattairü sümä'a

ta'atapajün jia shii'iree jünoujeein tanain — nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümuin nüshi chi jintükai.

⁴² Je sünain nürütkaain chi jintükai nünainmüin Jesús, apalasüjawa'ain müşi, o'kchichijawa'ain müşi sütüma tü yolujaakat. Otta müşia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintükai. Niiyajakalaka joo nia je naapüin nia nümuin chi nüshikai. ⁴³ Otta tü wayuukolüirua, oponojoosü ma'i saa'in süka shi'rüin tü naa'inrüitpaket Jesús. "Anashaataleeshia ma'i chi Maleiwa Pülashikai ma'i", müşii naya.

Naashajaakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana:

⁴⁴ —Jülüja jümata jaa'in tü tamüinjatkät jümuin joolu'u. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sajapulu'umüin wane wayuuirua —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵ Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat namüin. Nnojotsü ja'yain sulu'u, süka nnojolüin shii'iyatünüin namüin nütüma. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia sünain.

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

⁴⁶ A'ülüjaajiraashii joo na nikirajüinkana Jesús nujuuna sünain jaraleechin miyo'uin na'akjee so'uweena wane ka'i. ⁴⁷ Shiasa Jesús, süka nütüjaain saa'u tü sulu'ukat naa'in nayakana, neenakakalaka wane jintüi no'upala

nü'ütpa'amüin. **48** Naashajaakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu saa'u nünoujain tanain, maa aka kamaneein taya nümuin jintükai chii, kamaneeshi nia tamülinya wanaa sümaa. Je saa'u kamaneein nia tamüin, kamaneeshi nia nümuin chi kajünalakai taya'aya. Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wayuu süpüshua, nieechi laülaashika'aya ja'akajee —müshi nia namüin.

49 Nümakalaka Juan:

—Ekirajüikalee, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaä süle'eru'ujee wayuu. Naa'inrüin tia süka shiain kojutüin pünülia nütüma naajüin. Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia —müshi nia nümuin Jesús.

50 —Kettiichian. Chi wayuu eekai nnojolin jü'ünüüin, jüpüshi —nümakalaka namüin.

Nnojoishi kojutüin Jesús natüma na wayuukana cha'aya Samaria

51 Shiasa joolu'u, süka pejein tü nükaliakat Jesús süpüla ouktajachin otta süpüla niyaleraainjachin iipünaamüin eemüin Maleiwa, o'ttüshi sünain o'unaa Jerusalénmüin, süka shiain tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua. **52** Aluwataanüshii wane anülieeirua palajana nütüma süpüla nachajaain atunkülee nüpüla Jesús namaan na nikirajüinkana. Nantakalaka joo na anülieekana eemüin wane pueulo sulu'u tü mmakat Samaria. **53** Je na wayuukana

cha'aya natüjaapa naa'u Jesús sünain cha'walin Jerusalénmüin, mamaneesalii naya nuulia.
54 Otta Jacobo nümaa Juan natüjaapa saa'u sünain mamaneein tü wayuukolüirua noulia, müşhii naya:

—Senyotkalee, ¿pücheküin wachuntüin wane siki nümuin Maleiwa süpüla a'ajia tü wayuukolüirua, maa aka nütüma Elías paala sümaiwa?

55-56 Nujununtaakalaka joo Jesús nanainmüin sünain nüchiajaaín naya:

—Nnojo jütüjaain saa'u tü jümakat. Taya, chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi tantüin süpüla to'utirüin saa'in wayuu, alu'ujasa süpüla to'tte'erüinjatüin shia —nümakalaka namüin.

O'unüshii joo naya eemüin wane pueulo naata.

*Naküjain wane wayuuirua sünain no'uneein
nüchiirua Jesús*

57 Shiasa sünain wopulu'uin Jesús namaan na nikirajüinkana, nümakalaka wane wayuu nümuin:

—Pümaajeechi taya eepünaale pia.

58 Asouktüshi Jesús nümuin:

—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla eein-jatüle sütunküin. Je tü wuchiikalüirua, kepi-asü iipünaa eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai —nümakalaka Jesús nümuin.

59 Aashajaashi joo Jesús nümuin wane'eya:

—Joo'uya tamaaiwa pia —nümakalaka nümuin.

Je nünüiki chi wayuukai ni'ipajee:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa.

60 Asouktüshi Jesús nümüin:

—Anakaja nayale ojoitüin na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojolüin nanoujün tanain. Otta piakai, anashi müleka pu'unüle tamaa püküjaiwa sümüin wayuu súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa — nümakalaka Jesús nümüin.

61 Otta wane'eya, müshi nümüin Jesús:

—Senyotkalee, pümaajeechi taya. Otta palajana, anashi tapütaale süpüla tü tapüshikalüirua cha'aya tepialu'u — nümakalaka nümüin.

62 Asouktüshi Jesús:

—Müinka naapaale wane wayuu tü aküjaakat súchiki nukuaippa Maleiwakai sünain aluwatawaa, nnojoleerü nuuntüin naa'inrün müleka shiale jüljüjain naa'in tü naa'inrapü'ükä paala süpülapünaa naapaain —nümakalaka Jesús nümüin.

10

Nüjütüin Jesús wainma na nikirajüinkana sünain aküjaa nüchiki

1 Shiasa súchikijee tia, nüneekajakalaka chi Senyotkai noo'omüin na nikirajüinkana maa aka akaratshishii nekii noo'omüin na polookana piammüin. Nüjütüin naya nüpüleerua sünain piamawalin naya nütüma sulu'upünaa tü pueulokot süpüshua je sainküin mmakat süpüshua chaa eemüinjachire nia.

² Aashajaashi Jesús namaa nama'ichiki: "Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erükai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünainmüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin. Je sükajee tia, jüchunta jumaala nümuin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjüinjanakana tachiki namüin.

³ Ju'una jumata. Meena aka jia saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka taluwataain jia sa'akamüin tü ta'ünüükälüirua. ⁴ Nnojo jülü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia jüsapaatse. Je nnojo jüsha'walaain sulu'u wopu sünain yootoo sümaa wayuu.

⁵ "Je jüntapa nama'anamüin wane wayuu: 'Kasataalejese saapünün wane anaa jümüin nütüma Maleiwa', meena jia namüin. ⁶ Je na kepiashiikana sulu'u tü miichikat, müleka nacheküle süpüleerua anainjanain naya nütüma Maleiwa, aapüneerü wane anaa namüin. Akaajasa nnojorule nacheküin, nnojoleerü aapünün shia namüin. ⁷ Anakaja müleka jutunküle süma'ana tü wayuu jüntakat anainmüin palajana. Nnojoleerü jii'iratüin shia süma'inru'u chain jia sulu'u tü pueulokot. Maa aka nuwalaajünün wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

⁸ "Je jikerolapa sulu'u wane pueulo, müleka kamaneere tü wayuukolüirua jümüin, anashii makatüle jia sümaa jikün tü aapünakat jümüin. ⁹ Jiiyaja tü wayuu eekai ayuulin cha'aya. Je jüma namüin na wayuukana napüshua: 'Nücheküin

Maleiwa süpüleerua juu'ulaain suulia jaain-jala süpüla nuluwataainjanain jia'. ¹⁰ Je müleka mamaneere tü wayuukolüirua juulia, ju'una nama'anajee sünain jümüin namüin emetut süpa'apünaa tü pueulokat: ¹¹ 'Saa'u nnojoliin kasajanain waya jümüin, nia nnojoika kasajachin jümüin Maleiwa. Anashii joolu'u wo'unüle juulia. Otta soto jaa'in sünain sülü'lüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa', meena jia namüin. ¹² So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaain-jaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma", nümakalaka Jesús namüin.

¹³ Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana: "Tü tamüinjatkät sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, müsü mayaa: 'Alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka'a saalijee jiyouktüin tanüiki sünain ji'rüin ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümäiwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümää suu'ulaain suulia. ¹⁴ Je so'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua chajatkat Tiro je Sidón'. ¹⁵ Je tü tamüinjatkät sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, müsü

mayaa: 'Süsaleena jiakanaya ayouktakana tanüiki. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünün jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma'.

¹⁶ "Otta jiakana tekirajüinkana, chi wayuu eekai naapaain jünüiki, naapaain tanüikiya. Je chi eekai niyouktüin jia, niyouktüin tayakai wanaa jümaa. Je sünain nnojolin kasajachin taya nümüin, nia nnojoika kasajachin nümüin Maleiwa chi kajünalakai taya", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Shiasa mapa süchikijee no'unüin na nikirajüinkana Jesús nüma'anajee, na akaratshishiikana nekii, süchikijee naa'inruiin süpüshua tü aluwataanakat anain, ale'ejüshii naya nünainmüin sümaa talatüin ma'i naa'in.

—Senyotkalee, saa'u puluwataalain waya, jüüpüüsü wamüin yolujaayaakaije'e ne'e — namakalaka nümüin.

¹⁸ Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Jüüpüüsü shia jümüin süka tayamülüichipain Satanás chi sülaülashikai. Te'rüin nia nujutuuiwa'aya paala, maa aka saa'in shiyaa juya chajee iipünaajee eejacire nuluwataain paala. ¹⁹ Laülaainapa jia tatüma naa'u chi we'ipolokai. Jüyamüleechi nia. Ja'itaichi pülashin ma'i nia juulia, nnojoleena jia atunajünün nütüma. Meena aka jia naa'in wane wayuu eekai meimolüin sünain waraittaa sa'akapünaa maa'ala je ja'yulu. ²⁰ Nnojo talatüin ne'e jaa'in saa'u jüüpüüsü tü yolujaakalüirua jümüin. Talata jia saa'u ayateenain jia nümaa

Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua süchikijee ouktaa —nümakalaka Jesús namüin.

21 Talataleesia ma'i naa'in joolu'u Jesús süka eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. "Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'irnrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümüin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatütipa namüin na wayuu kamaneekana pümuin. Talatütipa ma'i paa'in sütüma tia", nümakalaka.

22 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua: "Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'rajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je chi e'rajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai tee'iyatüin nia sümüin", nümakalaka Jesús namüin.

23 Nujununtaakalaka joo Jesús sünain naashajaain ne'e namüin na nikirajüinkana: "Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu eekai shi'rüin tü ji'rakat joo maa'ulu yaa. **24** Soto jaa'in wane kasa. Wainma na nünükimaajanakana Maleiwa je na süläülashiikana mma paala sümäwi eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin", nümakalaka Jesús namüin.

*Nüchiki wane wayuu kamaneeshi Samari-
aje'ewai*

25 Je so'u wane ka'i, antüshi wane wayuu no'utku na karalouktamaajanakana nünainmüin

Jesús süpüla asakirayawaa nia shii'iree naapülijünjachin nia nüsouktapa:

—Ekirajükalee, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla eenjachin taya nümaa Maleiwa waneepia süchikijee ouktaa? —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁶ Asouktüshi Jesús:

—Pi'raajüin ma'i tü nüshajalakat Moisés. ¿Kasa paa'inrüinjatka saashin? —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁷ Nüsouktakalaka chi wayuukai:

—Tü taashaje'erakat, müsü mayaa: "Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia". Je eesü wane'eya: "Anasü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla jiraa", müsü sünüiki tü karalouktakat —nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.

²⁸ —Shia'aya ma'i tia. Lotüsü pünüiki. Anasü müleka paa'inrüle tia süpüshua süpüla eeinjachin pia nümaa Maleiwa waneepia süchikijee ouktaa —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁹ Otta müşhia chi wayuukai, sütüma isain nüchiki asouktaa ni'ipajee Jesús, nüsakirakalaka nüchikua:

—Je sa'akajee tü wayuukolüirua süpüshua, ñjaralii na aijanakana tapüla paajün?

³⁰ Nüküjain joolu'u Jesús nüchiki wane wayuu nümüin süpüla nikirajünjachin nia sünain alinjatüin wayuu süpüshua nüpüla: "Eeshi wane wayuu o'unüshi chajee Jerusalénjee chamüin cha'aya Jericómüin. Wanaakalaka

nümaa wane wayuuirua ka'ruwarannuu sulu'u wopukot. Saakajüin nükorolo süpüshua sünain süshe'ejüin ma'i nia sünain su'una'alüin naa'in. Süpütüin nia ouktapünaain. ³¹ Shiasa súchikijee tia, nülatakalaka wane sacerdote judío sulu'upünaa tü wopukot eejacire chi wayuukai palastüin. Je ni'raiwa'aya nia, ayakalaashi waneepünaa sa'ata wopukot. ³² Nülatakalaka joo wane wayu'uya nuu'uliwo'u Leví. Akaataaja chija'a, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin, ayakalaashi waneepünaa sa'ata wopukot. ³³ Niweetaakalaka joo wane wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi judíoin. Alu'ujasa chii, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin sulu'u wopukot, nümüliajüin nia naa'inyaka. ³⁴ Nürütkaakalaka nünainmüin sümaa nüshorotirüin seita oo'ulaka wiino saa'u tü nülio'ukot, sünain nüko'oyolüin shia süka kuluulu. No'otokalaka chi mayeinshikai saa'u ne'ejena sünain nüntirüin nia sulu'umüin wane atunkülee süpüla naa'inmajüinjachin nia cha'aya. ³⁵ Je mapä watta'amüin süpülapünaa nu'unüin, naapakalaka wane neerü piamasü kanüliasü 'denario' nümüin chi aa'inmajüikai tü atunküleekat, sünain nümüin nümüin: 'Anuu tüü, taapüin pümuin. Jalia tapüla chi wayuukai. Jamale'ein müleka che'ojaale pümuin soo'omüin, pi'itaajeerü ne'e. Tawalaajeerü pümuin tale'ejapa', nümakalaka nümüin".

³⁶ Asakinnüshi joo chi karalouktamaajachikai nütüma Jesús:

—Na'akajee na apünüinshiikana wayuu, ñjarai saa'in pümuin aika apüla chi wayuukai

a'yaajünüshikai? —nümakalaka.

³⁷ —Nia chi amüliajakai chi wayuukai — nümakalaka nümüin Jesús.

—Pu'una paa'inraiwa eekai müin aka tia — nümakalaka Jesús nümüin.

Jesús, wanaa sümaa shi'iyouin Marta je María

³⁸⁻³⁹ Shiasa mapa nu'unapa Jesús namaa na nikirajuinkana, nojuntapünaakalaka sulu'u wane pueulo eere kepiain wane wayuu kanüliasü Marta je wane shimiirua kanüliasü María süpüla ne'iyouin nia nepialu'u. Nikerotpa Jesús nepialu'umüin, ojoyolaasü María nümülatu'u sünain saapajüin tü nümakat sümüin. ⁴⁰ Oo'ulaka Marta, yalasu sünain shapaain saa'in sünain aa'inraa wane kasa nüpüla chi ne'iyoukai. Sürütkaakalaka joo Marta nünainmüin Jesús sünain sümün nümüin:

—Senyotkalee, ¿nnojot cheje pi'rüin taya sünain a'yatawaa tamüiwa, nnojotkalaka püjütayaain tü temiiruakat sünain akaaliijaa taya?

⁴¹ Asouktüshi joo Jesús:

—Tawala Marta, nnojo püshapataain aa'in saa'u tü pi'yataainkat. ⁴² Tü kasa anakat süpüla paa'inraa, shia tü saa'inrakat María sünain jülüjain saa'in tü kasa anasü tekirajakat anain. Nnojotsü wanaain sümaa too'ule'eraa shia suulia saa'inrüin tü —nümakalaka Jesús sümün.

11

E'iküshi Jesús sünain achuntaa nümüin Maleiwa

¹ Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa. Shiasa kettaapa tü nünükikat, nümakalaka wane chi nikirajüinkai nümüin:

—Senyotkalee, anashii pikirajüle waya sünain aashajawaa nümaa Maleiwa maa aka nikirajüin Juan na nikirajüinkana —nümakalaka nümüin Jesús.

² Nümakalaka Jesús namüin:

—Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:
“Taata Maleiwa,
kojutshaatashi pia watüma.

Kasataalejese kojutüin pia sütuma wayuu süpüshua.

Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünain aluwatawaa.

³ Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

⁴ Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat,
maa aka wayakana sünain motüin waa'in
süma'üla eekai süma'ülapalain waya.

Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa
aa'in”.

Shia jüchuntiainjatka nümüin.

⁵ Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua'a: “¿Kaseerü alataka müleka pu'unüle eemüin wane wayuu pa'aleewain sünain achuntaa naa'u süse'eru'upünaa ai pümataalai nümüin yaa: ‘Tawa'irüin, anashi müleka pujuyaajirüle taya wane apünüinsü pan niküinjatü ⁶ wane tapüshi nii'iwa'aya antaa

wattajee, akatsa nnojolüin eein wane kasa tasalijaain niyaalu'u'?

⁷ "Eeshi süpüla nüsouktüin yala paülü'üjee sümaa nümüin: 'Nnojo pike'ejüin taa'in. Eisalaaichipa taya je atunküshii na tachooinkana. Akulajaasü taa'in atamawaa süpüla taapüin pümuin wane kasa', meechnia pümuin. ⁸ Ja'itaichi pütünajutüin nia, nnojoleerü naapüin saa'ujee pa'aleewain nia. Naapeerü tü che'ojaakat pümuin saa'ujee pike'ejüin ma'i naa'in súchiirua.

⁹⁻¹⁰ "Anuu tü tamakat joolu'u jümuin: Anakaja müleka jüchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaa'in. Maa aka wane wayuu nüchuntüle, aapüna amüinchi. Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünta anainrü tü nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.

¹¹ "¿Jamüsü jukuaippa jiakana namüin jüchonnii? Maa aka nüchuntüle pümuin wane jime chi püchonkai, ¿paapeerü wane wüi nümüin? Nnojottaa. ¹² Jama müleka nüchuntüle wane kaliinashuku, ¿paapeerü wane je'yulu nümüin? Nnojottaa. ¹³ Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia asülajaa kasa anasü namüin na jüchooinkana. Nialeeka chi Jüshikai Maleiwakai chakai iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünain anamiain jümuin. Naapeechi chi Naa'inkai jümuin müleka jüchuntüle nümüin", nümakalaka Jesús namüin.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

14 Shiasa so'u wane ka'i niyu'lüin Jesús wane yoluja nuulia wane wayuu. Manüisai chi wayuukai paala sütümä tü yolujaakat. Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia. Otta tü wayuukolüirua eejatkät jutkatün, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. **15** Eekalaka wane wayuuirua na'aka, müşhii naya: "Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yoluja, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua", namakalaka. **16** Otta sünüiki waneeirua süpüla noo'ulakün naa'in Jesús: "Anashi paa'irrule wane kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatün paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee", namakalaka nümün.

17 Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na wayuukana, nümakalaka namüin: "Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweeda naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüüwaweerü. **18** Pülashi taya nütüma Beelzebú chi sülaülashikai yoluja jaashin. Akaajaa Satanás, müleka nujuittiruleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa. **19** ¿Jalaje'ewat saa'in jümün tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yoluja? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, ¿aashi müin? Nayeenaja nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat. **20** Saa'u tayu'lüin yolujaa sütümä nüpülein Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalu'u.

21 “Nnojotsü süpüla su'luwajünün nükorolo wane wayuu eekai katsün, kachajaruutsere, oo'ulaka eein naa'in saa'u tü nükorolokot. **22** Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmün katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma. Asünaaneerü tü nüchajaruutsekat najapulu'ujee. Je tü nükorolokot, alü'üjüneerü nüma'anajee sünain amüloulin nuulia. Akaajaa tayaka'iya. Süka tayamülüin chi Yolujaakai, tountüin tayu'lün yoluja. **23** Je chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi”, nümakalaka Jesús namünin.

24 Aashajaashi Jesús joolu'u namünin nüchikua, sünain nikirajünin naya soo'opünaa nüchiki chi nnojoikai ayouktajaain nümaa Satanás: “Wane yoluja, süchikjee shiyu'nnünin nuulia wane wayuu, o'unüsü saalinkün mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eeinjatüle sheemeraain, ‘Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya’, meerü shia. **25** Je süntapa süchikua nünainmün chi wayuukai ayu'nnakai oulia paala, sünta anainchi nia sünain nnojolüin eein Maleiwa sulu'u naa'in. **26** Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omünin, alana'aleekalia ma'i sünain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua nünain chi wayuukai. Müle'oleejeeria ma'i tü nümüliainkat suuliale'eya paala”, nümakalaka Jesús namünin.

27 Otta wanaa sümaa naashajaain Jesús

namüin na wayuukana, a'waatüsü wane jierü
yaa sa'akajee tü wayuukolüirua:

—Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu kachonkat
pia, tü epijakat pia —sümakalaka nümuin Jesús.

28 Asouktüshi Jesús:

—Naya müle'oka anaa amünin na aapakana
nünüiki Maleiwa sünain noonooin sümaa —
nümakalaka sümuin.

*Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki
Jonás*

29 Sünain wattain ma'i saalin wayuu
nünainmüin Jesús, müshi nia namüin: "Jia
wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii
e'rüliikana ma'i wayumüin nümuin Maleiwa,
achuntüshii jia taa'inrüin wane kasa
anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u sünain
cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena
toonooin amaa jia. Shia soto jaa'in tü nüchikikat
Jonás chi nünükimaajachikai Maleiwa
nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u mapeena
sünainjee sünain nüjünalain taya Maleiwa.

30 Tü wayuukolüirua Níniveje'ewatkalüirua,
sütüma tü alatakat nümuin Jonás, nayaawata
aa'ulu sünain aluwataaushin nia nütüma
Maleiwa. Müshi aka tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, sütüma tü alateetkat tamüin,
jiyaawateerü aa'ulu sünain aluwataaushin taya
nütüma Maleiwa. **31** Je soto jaa'in süchiki tü
aluwataasükat paala sümaiwa sulu'u wane
mma wattajatü chaa uuchimüin. Antüsü
nünainmüin Salomón chi aluwataashikai sulu'u
Israel wanaa sümaa tia, süpüla saapajüinjatüin

nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümüin: So'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meerü jümüin tü wayukot aluwataasükat: 'Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jaapajeein nünüiki?'. ³² Akaweenia na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meena jümüin: 'Wayakana oonooshiinka sümaa tü nümakat Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müşhia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a joonooin sümaa nünüiki?', meena naya jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

Tü wuleekat aa'in süpüla aa'inraa anaa

³³ Aashajaashi joo Jesús nüchikua namüin na wayuukana: "¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua. ³⁴ Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rün tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka analé tü wo'ukot, we'rün tü kasakat süpüshua sütüma. Akaajasa mo'upa'ale waya, müsatüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweria müleka wulere tü jaa'inkat, jüüpüüjeena jia sünain aa'inraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusükat. ³⁵ Jalia jia suulia yarüttaa aa'in, suulia nnojolujaya jaa'inrüin tü anaakat waneepia.

³⁶ Müleka ayatüle wulein tü jaa'inkat sümaa jiyouktün tü yarüttüsükat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia sümüin wayuu", nümakalaka Jesús namüin.

A'ülüjashi Jesús namüin na fariseokana je na karalouktamaajanakana

³⁷ Shiasa súchikijee naashajaain Jesús, eena-jaanüshi nia nütüma wane fariseo súpüla ekaa nipialu'u. Nu'unakalaka Jesús sünainmüin tü ekawaakat. ³⁸ Nüponojoo amaat chi fariseokai, süka nnojolin nu'lojoojin najapü Jesús súpülapünaa ekawaa, süka nakuaippain na judíokana tü o'lojowaakat ajapüü súpüleerua ekaa súpüla anainjanain naya nu'upala Maleiwa naashin.

³⁹ Aashajaashi joolu'u chi Senyotkai nümuin: "Jiakana keisalakana ma'i ne'e sümüin jiitain je jüpülaatse súpüla wuleinjatün shia, nnojotkalajasa jiisalajüin jaa'in súpüla wuleinjatün shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülüjain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü. ⁴⁰ Maa'insalii jia, motokoloko jaa'in chi Maleiwakai sünain nükumalain kasakat súpüshua. Müleka ju'lojoole jajapü, anasü tia. Otta tü nüchekakat Maleiwa súpüleerua wulein waneepia, shia tü jaa'inkat. ⁴¹ Müleka kama-neere jia sünain jüsüläjüin sümüin wayuu eekai müliain, atüjaaneena aa'u jia sünain wulein jaa'in.

⁴² " 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sükajee kachekala'atain jia sümüin wayuu sümäa maalin Maleiwa jüpüla. Nnojoishii jia ta'ülüjüin

amüin saalijee jüsülajüin süpüshi ji'yataain nümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saalijee jüsülajüin süpüshi süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünainjee nnojolüin jaa'inrüin süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua.

43 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalaja-neerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain yaletayaain jaa'in su'upala wayuu. Keejiasü jümüin joyotoo na'ato'u na jülaülayuukana sulu'u tü ekirajüleekat, je kojuteeshii jia sütüma wayuu eepünaale jia.

44 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain ja'alainpalain tü jikirajakat anain na wayuukana. Na aapakana jünüiki, naa'inrüin tü juu'ulakakat napüleerua, amüloi müshi'iya naya jütüma”, nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

45 Nümakalaka joo wane karalouktamaajachi:
—Ekirajükalee, tü pümakat namüin na fariseokana, aisü wamüin wayakanaya.

46 Asouktüshi Jesús namüin:
—Jiakana karalouktamaajanakana, “Aisha'ajaa” meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain juluwataain tü wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaaín jükaalijeein naya.

47-48 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü

jaa'inrakat sünain kojutuyaain jütüma na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümäiwa. Jaainjirayaat alichii naya shii'iree 'kojutuleeka ma'i naya natüma' sümeein wayuu jümüin. Mayaainje jütüjaain naa'u na jutuushinuukana sünain nayain na o'utirakana naa'in na nünükimaajanakana Maleiwa, nnojoyülia jiyouktajaain amaa tü naa'inrakat naka.

⁴⁹ Müshi paala chi Maleiwakai kekiishikai ma'i: 'Tajüteena wane tanükimaajana oo'ulaka na Aluwataaushikana sa'akamüin tü tapüshikalüirua. O'utüneena aa'in waneeirua natüma, je wane, e'nneena amüin natüma saalijee naküjain tanüiki', müshi nia. ⁵⁰ Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in süchikijee sükumajünüin tü mmakat.

⁵¹ O'ttüşhii nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarías, chi o'utünakai aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat. Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü taküjaitpakat jümüin sünain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua.

⁵² "Jiakana karalouktamaajanakana, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain junujulüin suulia wayuu süpüshuale'eya tü nikirajakat anain jia Maleiwa. Nnojotsü joonoooin amaa

nünüiki Maleiwa je jütuunajüin nakuaippa na eekana aa'inreein tü nuluwataakat anain", nümakalaka Jesús namüin.

53-54 Je nu'unapa Jesús süma'anajee tü wattakat saalii wayuu, a'ürülaashii ma'i na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nümüin. Nasakirayaain nia shii'iree nantüin sünain wane kasa aapünüinjatkat anainjee nikii.

12

Nünüiki Jesús süpülaachecheraa aa'in sünain anoujaan

1 Shiasa mapa, outkajaasü wayuu watta ma'i saalin sünain yentaajiraain. Süpülapünaa naashajaain Jesús namaa na wayuukana, aasha-jaashi nia palajana namaa na nikirajüinkana süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain tü nanoulakat: "Jalia jia majayaa aka naa'in na fariseokana piamakana akuaippa saa'u nnojoliin ayatüin natüma tü nekirajakat anain. Na wayuu ashatakana tü nakuaippakat, amülouisshii naya sütüma. **2** Je maa'ulu yaa, saa'in namüin na wayuukana oonookana sümaa nanüiki na fariseokana, lotüsü saa'in namüin. Otta so'uweena wane ka'i, shiyaawateerü aa'u wayuu wainma sünain nnojolüin pansaain nanüiki. **3** Tamüshii joo jia: Anakaja lotüle jünüiki waneepia. Ja'itairü jüküjüin sümüin wayuu palitchon, kanülieerü sütüma wayuu wainma müleka pansaale tü jünükikat. Je müleka nnojorule pansaain jünüiki, ayaawatüneena jia

sütüma wayuu sünain piamaín jukuaippa, maa aka naa'in na fariseokana.

⁴ "Tatünajutumuyuwaa: Nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in. Müleka ju'utünüle aa'in, tü aja'tteetkat, shia ne'e tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain saa'inrün tü wayuukolüirua jüka süchikijee. ⁵ Taküjeerü joo jümüin jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja niale mmolüin eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa süpüla nu'unirün jia Hadesmüin eemüin süpülee tü ouktüsükälüirua. Anakaja niale mmoluukain eema. ⁶ Nnojo motüin jaa'in sünain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü süpüla süikkünün ja'raisü wuchii saa'u piama neerü kachueerachen ne'e, ¿aashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin nütüma Maleiwa. ⁷ Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümüiwa nütüma, süka alana'aleein ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü wuchiikalüirua süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünün nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in.

⁸ "Müshi taya, chi Shipayakai Wayuu, jümüin: Müleka 'Anoujashii waya nünain Jesús' jümüle su'upala wayuu, 'Shiimüin sünain nanoujain tanain', meechi taya jüchiki nümüin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa. 'Naya tapüshika'aya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana nümaajanakana Maleiwa. ⁹ Alu'usa müleka juunjurajüle tachiki su'upala wayuu, 'Nnojoishii te'raajün naya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana. ¹⁰ Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin

tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rüliire wayumüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleerü alatinnüin tia juulia.

¹¹ “Müleka ju'uninnüle eemüin na sülaülakana judío je chi sülaülashikai mma saalinjee jünoujain tanain, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹² Naapeerü jümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü pütchi jüsouktüinjatkat aka wanaa súmaa tia”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kachiirua aa'inchí washirüü

¹³ Je wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua, müshi nümüin Jesús:

—Ekirajükalee, anashi müleka puluwataale nümüin chi tepayakai süpüla naapüinjatüin tamüin süpüshi tü ni'ipünaakat chi washikai wapüla ouktaiwa'aya nia —nümakalaka nümüin.

¹⁴ Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojoishi e'itaanüin taya sünain pütchipü'ün süpüla pümuinjachin taya süchiirua tia —nümakalaka nümüin.

¹⁵ Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Jalia jia suulia kachiiruaa aa'in tü washirükät. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojolüinjatü shiain sükajee koo'omüin jümüin tü jükorolokot —nümakalaka namüin.

¹⁶ O'ttushi joo Jesús sünain ekirajaa naya süka sukuaiipa tü kasa e'nnakat sainküin mma:

"Eetaashi wane wayuu washirü. Wainma ma'i súchon tü nüpuñajüinkat sulu'u niyüjjase.
17 '¿Jalayaai paala tanaajaain tü tapünuñajüinkat che'ojapaja wane súpulajana eeinjatüle shia tanaajaain?', ma müsü naa'in.

18 "Nümakalaka joo chi wayuukai: 'Aa, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inxrinjatkat. Tawasaje'ereerü miichikat tüü súpula takumajirüin wane miichiirua eekai miyo'uin suulia, súpula tanaajaainjatüin súpüshua takorolo je tü tapünuñajüinkat yaa sulu'u. **19** Je kettaapa tü miichikat, talateerü taa'in sünain maa: "Watta saalin korolo tama'ana joolu'u, tü tepijajaetkat atüma súpula wainma juya. Anakaja joolu'u teemeraale, súmaa tekaain, súmaa tasaain súmaa talataa aa'in", meechi taya', müshi chi wayuukai.

20 "Otta chi Maleiwakai, meechi nümuin: 'Maa'inkaiche aa'in pia. So'u aikat tüü, anteerü ouktaa pümuin. ¿Jaraleerü saa'in pümuin makataka apüla tü pünaajaakat ma'i püpüla?'.

21 "Anuu tü tamakat joo jümuin: Chi eekai kachiiruain aa'in tü washirüükat súmaa nnojolin nüchajaain nüchiki Maleiwa, nnojoleerü kasain anain apüla nümuin tü nuwashirüinkat ouktapa nia", nümakalaka Jesús namuin.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

22 Naashajaakalaka Jesús namuin na nikirajüinkana: "Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u

tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. ²³ Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo. ²⁴ Jüluja jaa'in sukuappa tü wawaachikalüirua. Mapünajüinsat shia je man-aajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia süka shikinnüin nütüma Maleiwa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain ko-jutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua. ²⁵ Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla epijawaa. ²⁶ Nnojoleerü aapünüin jümüin tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüshe'injatkat sükajee.

²⁷ "Jüluja jaa'in sukuappa tü süsiikat wüitüshii sünain anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in, alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa. ²⁸ ¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajünüin mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitüshii. ²⁹⁻³⁰ Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u tü neküinjatkat oo'ulaka tü nasüinjatkat. Alu'ujasa jiakana, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in

sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia. ³¹ Müleka keejiale jümüin niainjachin chi Maleiwakai aluwataain jaa'u, aapüneerü jümüin süpüshua tü che'ojakat jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

³² "Jiakana aa'inmajuushikana tatüma, mmolujayaa jia sheema ayüülajünaa tatüma. Soto jaa'in sünain nücheküin chi Jüshikai Maleiwa süpüleerua juluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i. ³³ Anakaja müleka jüikküle süpüshi tü jükorolokot je tü jümü'ünükät süpüla jüsüläjüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai che'ojaaín sümüin. Müleka jükaalijüle wayuu, naapeerü jümüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, matüjainkat ke'ewaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa. ³⁴ Je sükajee tia, acheküsü jülüjain jaa'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapününjinjatkat jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

Eewaa aa'in süpüla nüle'ejüinjachin Jesús nüchikua

³⁵⁻³⁶ Ekirajüshi joo Jesús süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Eeshi wane wayuu o'unüshi sünain wane mi'iraa, shikiira ka'wayuusee. Nüpütün na nüchepchiakana nipialu'u süpüla eeinjatüin naa'in nüpüla nüle'ejapa. Pejesü nashe'in na'ütpa'a süpüla na'anaamaatüinjatüin. Chuwatüsü natüma naramparase waneepia. Eesü ma'i naa'inrua nüpüla chi nalaamainkai süpüla neerulamaatüinjatüin tü so'ukot

miichi nüpüleerua nüntapa. Anakaja müle aka jia naa'in na achepchiaakana sünain ja'atapüin taya so'u tü ka'i tale'ejüinjatkat o'u jünainmünin. ³⁷⁻³⁸ Eeshi süpüla tale'ejeechin süse'eru'upünaa ai je watta'achon maalü. Anakaja müleka keraajüle jia tapüla. Chi laamakai taküjakai achiki jümüin, süka eein naa'in na nücheppchiakana nüpüla, talataleesia ma'i naa'in namaa. Na'atakalaka süshe'in achepchiee nünain. Nüikkaajire'etkalaka na nücheppchiakana süpüla ekaa je niitajakalaka neküin. ³⁹ Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajachikat o'u wane ka'ruwarai, nnojoireeja süpüla nutunkünjinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai. ⁴⁰ Müinjanaya jiakana, anashii müleka keraajüle jia sümaa eein jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmünin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma", nümakalaka Jesús namünin.

⁴¹ Nüsakirakalaka Pedro:

—Senyotkalee, tü püküjaitpakanat achiki wamüin, ¿püküjüin joo wamüin wamüiwa je sümüinjattaapa wayuu süpüshua?

⁴² Asouktüshi chi Senyotkai: "Na'akajee na achepchieekana taküjakana achiki, aneekünüshi wane aa'inmajüi, chi eekai kekiin ma'i, chi tutükai sünain tü aluwataanakat anain nia. Nia nekiipü'ünjinjachikai na waneeinnua süpüla ekiraanaya. ⁴³ Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka ayatüle naa'inrüin süpüshua

tü ni'itaakat nüpüleerua. **44** Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat nüma'ana.

45 "¿Jama müleka nnojorule jüüjüün nia sümüin nünüiki chi nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi antamaattuin chi talaamaainkai nüchikua' nümataarüle ne'e sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain eperuwawaa je sünain ni'yaajüin na achepchieekana wanaa nümaa, na tooloyuukana otta na jieyuukana? **46** Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapüin o'u nia. Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaajeechi nia na'akamüin na eekai ne'rüliin wayumüin namüin nalaamain eere ne'rüin müliaa napüshua.

47-48 "Chi wayuu eekai nütüjaain saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, anakaja müleka naa'inrüle waneepia tia. Je chi aapünakai amüin kasa wainma süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa, acheküshi naa'inrüin süpüshua tü e'itaanakat nüpüla. Jiakana judiókana nüchepchiakana Maleiwa, atüjaakana saa'u tü nuluwataakat anain, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua je nnojorule eein jaa'in sünain tü ka'i tale'ejünjatkat o'u, mülieena ma'i jia nütüma Maleiwa süsalajee tia. Akaajasa wane wayuu eekai nnojolin nütüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, müleka kaainjarale nia, jiyyatteerü tü nümüliainkat süsalajee tia", nümakalaka Jesús.

Akatajiraasü wayuu naa'ujee Jesús

49-50 Nüküjakalaka Jesús namünin na nikirajüinkana súchiki tü alatüinjatkät namünin na eekai nanoujain nünain: “Yapashi taya súpüla ouktaa súnainjee tayouktünün sütümä wayuu wainma. Te'rüin tamüllala wanaa súmaa ta'atapüin tü takaliakat súpüla ouktaa wane'ere'eya suu'ulaain toulia kettaapa takalia. Kasataalejese su'ttün maalü tü takaliakat. Je jiakana anoujashiikana tanain, ayouktüneena jiakanaya wanaa tamaa. ⁵¹ ¿Aluwataaushi taya, saa'in jümün, súpüla achiajawaa wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoishi súpüla jachin taya tia. Súpüla jachi mojujiraainjatün wayuu tatüma saalijee tü taa'irakat je tü tekirajakat anain. ⁵² Súchikijee ka'ikat tüü, ne'ipoleena na anoujashiikana tanain na manoujainsaliikana. Sulu'u wane miichi eere eein wayuu maa aka ja'rai, a'ülüjeena na apünüinshiikana namünin na piamashiikana, je na piamashiikana namünin na apünüinshiikana. ⁵³ A'ülüjeechi wane wayuu nümün chi nüchonkai je chi nüchonkai nümün chi nüshikai. A'ülüjeerü wane wayuu sümün tü súchonkot je tü súchonkot sümün tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümün tü sa'ütkat je tü sa'ütkat sümün tü niikat chi su'wayuusekai”, nümakalaka Jesús namünin na nikirajüinkana.

Mayaawasesat wayuu súnain tü nüchekakat Maleiwa

54 Nümakalaka joo Jesús sümün tü wayuukolüirua wattakat saalin súnain nüchiajaain naya: “Jiakana, müleka ji'rüle sükojojooin tü sirumakat wopujeekana, ‘Jalia,

a'iteesü juya', mamaatüshii jia. Shiimün sünain sü'iteerüin. ⁵⁵ Otta müleka ji'rüle tü jouktaikat sünain suwataain, 'Jouktale'olujana waya', müşhii jia. Shiimün sünain saja'lajaain juya sütümajee tia. ⁵⁶ Jiakana piamañana o'upünaa, kayaawaseshii jia sümüin tü jouktaikat oo'ulaka tü sirumakat, ¿jamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa?

⁵⁷⁻⁵⁹ "Jaapa tü tamüinjatkat joolu'u: Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchipü'ü pünainmüin suulia kojutajüin püpüleerua. Akaajaa jiakana, jiyaawata jumaala saa'u sünain che'ojaain jümüin anajiraain jia joolu'u nümaa Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

13

Nukuaippainjatkat chi makatalaalinkai suulia naainjala

¹ Arütkaasü joolu'u wane wayuuirua nünainmüin Jesús süpüla naküjain nümüin súchiki wane wayuuirua judío Galileaje'ewalii na o'utünakana aa'in. Wanaa sümäa naapüin tü namü'üninkat nümüin Maleiwa süpüla ouktaa saa'u naainjala, o'utüna aa'inchii naya nütüma Pilato, chi sülaülashikai mma. ² Nümakalaka Jesús: "Saa'in jümüin, ¿ouktüshii naya süka alana'aleein naainjala noulia na waneeirua? ³ Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule jiyaawajaain suulia

jaainjala, amülouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayuukana. ⁴ Je soto jaa'in na wayuu polookana mekiisalüümüin sujuttakana aa'u tü 'torre' kanüliakat Siloé. Saa'in jümüin, ¿ouktüshii naya süka alana'aleein naainjala noulia na waneeirua chakana Jerusalén? ⁵ Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia tachikua: Müleka nnojorule jükatalaain suulia jaainjala, amülouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayuukana", nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Nümüsü pütchikat tüü sümüin tü wayuu nnojoyütkalia akatalaan suulia saainjala: "Eesü wane wunu'u kanüliasü 'higuera' apünajuushi sulu'u niyüüjase wane wayuu. Je so'u wane ka'i, antüshi chi wayuu kayüüjaseshikai süpüla asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonkalaka shia nüpüla.

⁷ Nümakalaka joo nümuin chi aa'inmajüikai tü niyüüjasekat: 'Apününchi taya juya sünain tantawalin yaamüin shii'iree asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonsot shia waneepia. Anakaja müleka püshottüle shia süpüla püpünajüin wane wunu'u jeket shii'iraka', nümakalaka nümuin. ⁸ Nüsouktakalaka joolu'u chi aa'inmajüikai saa'u: 'Waa'iraa, anasü müleka woo'ulaale paala shia süpüla wane juya. Tapoteerü ekiiru'upünaa süpüla tejitüin kaa'ulacha'a kama'a aneerüle sütüma. ⁹ Müleka kachonle shia, woo'ulaajeerü. Akaajasa nnojorule, washotteerü', nümakalaka chi

aa'inmajükai".

Anasü wane wayuu nütüma Jesús so'u sükalia eemerawaa

¹⁰ Ekirajüshi Jesús sulu'u wane ekirajülee so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana. ¹¹ Shiasa'a sulu'u tü ekirajüleekat, eejatü wane wayuu ayuuisü poloo mekiisalümüin juya. Jokotüsü shia sünain waraittaa süka yolujaasirün shia. ¹²⁻¹³ Shiasa ni'rapa Jesús tü wayuukot, neenajakalaka shia nünainmüin sünain nümuin sümüin:

—Maachee, anaitpa joo pia suulia tü ayuulikat.

Ni'itaakalaka najapü saa'u. Lotoloo müsüja tü wayuukot sünain waraittaa sümää su'waajüin ma'i Maleiwa. ¹⁴ Otta chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, jashichishi ma'i nia nümuin Jesús süka anain nütüma wane wayuu so'u tü nakaliakat sünain eemerawaa. Nümakalaka chi laülaashikai sümüin tü wayuu eejatkalüirua:

—Eesü aippirua ka'i wa'yataainjatkat o'u. Acheküü antaa wayuu süpüla eiyajünaa so'u ka'ikalüirua tia. Nnojotsü anain jüntüle so'u tü ka'i weemeraakat o'u, süka shiain a'yatawaa tü eiyajünaakat.

¹⁵ Nüsouktakalaka chi Senyotkai nümuin:

—Piakai, piamakai o'upünaa, ¿kasa paa'inxaka so'u tü ka'i weemeraakat o'u? ¿Nnojotsüjasa ji'yataain sünain taashin pütüma püpüliise sümää püsachirat süpüla asaa wüin so'u sükalia tü eemerawaakat? ¹⁶ Shialeeka tü nuu'uliwo'ukot Abraham polooitkat mekiisalümüin juya sünain kapüü

nütüma Satanás süka wane ayuulii, ¿anasüche waapüle taashii sümün suulia tü ayuuliikat mayaainje sükaliain tü eemerawaakat? — nümakalaka Jesús nümuin.

¹⁷ Japüsü tü nü'ünükälüirua Jesús sütüma tü nümakat nümuin chi laülaashikai. Otta tü wayuu eejatkalüirua, talatüsü ma'i saa'in sütüma tü kasa naa'inrakat, süka anashaatain ma'i shia.

Sukuaippa tü nuluwataayakat Maleiwa

¹⁸ Nüsakirakalaka Jesús na wayuukana: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? ¹⁹ Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü ‘mostaza’ münakat. Mayaainje jo'uuchoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünün, miyo'u tü suu'uliakat süsotapa. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

²⁰ Nüsakirakalaka joo naya nachikua: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa? ²¹ Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

*Na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere
nuluwataain*

²² Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ajuntawaishi sulu'upünaa tü pueulokalüirua wopulu'ukot süpüla nikirajüinjatüin tü wayuukolüirua. ²³ Nüsakinnakalaka nütüma wane wayuu:

—Senyotkalee, ¿palitchon ne'e tü o'ttaasüjatkälüirua?

Asouktüshi Jesús nümüin:

²⁴⁻²⁵ —Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat, mayaainje nekeroleein, süka nnojolüin shiimüin tü nanoulakat. Chi shiimüinkai sünain anoujaa, müshi aka saa'in wane wayuu eekai shikerolüin sulu'upünaa wane so'u miichi eekai moulin. Je jiakana, jalia jia suulia mekerotüinja. Nala wayuu eekai nnojolüin shiimüin sünain nanoujain, müshii aka naa'in wane wayuuirua antakana sa'wai süchukumüin süsürünnüin wane miichi, ja'itaina neenaküin chi nipiajachikai anooipa'ajee süka süpüshua naa'in: "Waa'ira, peerula wapüleerua miicho'ukot". Asoukta meechia nia namüin: "Nnojoliishii jia te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jalaje'ewaliin jia". ²⁶ "Soto paa'in. Ekaapü'üshii waya pümaa, asaapü'üshii waya pümaa, je waapapü'ün tü pikirajakat anain waya sainküin mma", meena naya nümüin. ²⁷ "Jiakana kaainjaraliikana, ju'una yaajee toulia. Nnojoliishii jia te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jaleje'ewaliin jia", meechi nia namüin.

28 "Meena na manoujainsaliikana so'uweena wane ka'i sünain na'yalajüin ma'i saalijee mekerotirujuin chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Ne'reena ne'e wattajee Abraham nümaa Maleiwa chaa eere nuluwataain, oo'ulaka Isaac, je Jacobo, oo'ulaka na nünükimaajananakana Maleiwa napüshua. Mojeerü ma'i naa'in, süka nnojoliin nountüin nekerotüin süpüla eeinjanain naya cha'aya namaa. 29 ¿Jaralii na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain? Nayeena na shiimüinkana sünain anoujaa, na chaje'ewaliikana wiinnaajee, waapünaajee, palaapünaajee, oo'ulaka uuchijee. Ekeroleena napüshua chamüin süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa sünainmüin wane ekawaa miyo'u eenakünakat apüla naya. 30 Ja'itaina joolu'u maa'ulu yaa mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu, ekeroleena naya nüma'anamüin Maleiwa so'u ka'ikat tia. Akaajasa na manoujainsaliikana, mayaashiije kojutüin naya sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena kasajanain nümuin Maleiwa so'u ka'ikat tia", nümakalaka Jesús namüin.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

31 Wanaa sümaa tia, antüshii joo wane na fariseokana nünainmüin Jesús süpüla maa nümuin:

—Nu'utee aa'inchi pia Herodes, chi sülaülakai mma. Acheküshi pu'unamaatüin yaajee yaa nuulia —namakalaka nümuin Jesús.

32-33 Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una jümaiwa nümüin chi e'rüliyaakai aa'in wayumüin sünain isayüliain apünüin ka'i ne'e süpüla taa'inrüin süpüshua tü aneekünakat apüla taya. Ayateechi taya joolu'u sünain tojuittirüin yoluja je sünain teiyajüin wayuu. Nnojoishi taya oo'ulaainjachin suulia wane'ere'eya keraain süpüshua tü aluwataanakat anain taya. Tatüjaaa aa'ut sünain tanteechin Jerusalénmüin, süka nnojolin süpüla ouktajachin wane nünükimaajachi Maleiwa, maa aka taya, sa'atalu'u Jerusalén —nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Jülüjakalaka naa'in Jesús tü wayuukolüirua eekat sulu'u Jerusalén sünain nümüin mayaa: “Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, jia o'utakana naa'in süka ipa na nünükimaajanakana Maleiwa aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa amaalü tia. ³⁵ Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. Müshi taya joolu'u jümuin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya ji'rüin tachikua wane'ere'eya jümaleepa tamüin: ‘Anata'aleeshija'a ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa’, nümakalaka Jesús.

14

Jesús sünain wane ekawaa nipialu'u wane fariseo

¹ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, eenajinnüshi Jesús sünain wane ekawaa nipi-alu'umüin wane wayuu fariseo kojutkai sütümä wayuu. Je cha'aya, eeshii na nü'ünükana Jesús nüpüla süpüla natüjaain naa'u müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u. ² Shiasa eekalaka wane wayuu ayuuishi nüpüla Jesús. Shütüsü ma'i nütüna otta nüsa'a. ³ Nüsakirakalaka joo Jesús na fariseokana je na karalouktamaajanakana ekaakana nümaa:

—Naashin Moisés, ¿anasü eiyajaa wayuu so'u süka'iya tü eemerawaakat, nnojottaapa anain shia? —nümakalaka namüin.

⁴ Nayasa na wayuukana, ko'utakalaka naya. Neenakakalaka joolu'u Jesús chi ayuuishikai nünainmüin süpüla niiyajünjachin nia. Nüjütakalaka nia súchikijee. ⁵ Nüsakirakalaka joo Jesús na wayuukana:

—¿Jameerü müleka sujutuule wane jüpüliise sulu'u wane ishi sükatio'u tü eemerawaakat? Je müleka shiale ojutuuin jüsachiratse? ¿Nnojoleerü jiyu'lamaattüin ja'itainje sükatio'un eemerawaa? —nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Otta na wayuukana, ko'uko'utshii naya, süka isain nachiki nasouktiajatkat.

⁷ Ni'rapa Jesús na wayuukana antakana sünain tü ekawaakat sünain naikkaajaain peje nünain chi eenajitkai naya shii'iree kojuteein naya sütümä wayuu, nikirajakalaka naya süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ⁸ “Müleka peenajinnüle sünain shikiira wane ka'wayuusee, nnojo püikkalaain yaa peje nünain chi

ka'wayuuseshikai shii'iree kojuteein pia sütüma wayuu. ¿Jameechi müleka nüntüle wane wayuu püchiiruajee eekai kojutüin ma'i sütüma wayuu puulia? ⁹ 'Anakaja müleka püsünnaale nüpüleerua', müneechi pia nütüma chi eenajitkai pia. Japüi meechia pia süka asha'wale'ennaa sa'aka wayuu eekai yaain shi'rajüsün ne'e tü ekawaakat. ¹⁰ Shia anaka alu'u, püikkalaale palajana sa'aka tü e'rajaasükälüirua ne'e. Arütkaa meechia pünainmüin chi eenajitkai pia sünain nümüin pümuin: 'Wa'lee, jalaichi püikkalaaiwa yaa nü'ütpa'a chi ka'wayuuseshikai'. Kojuteechikalaka pia sütüma süpüshua tü ekaasükälüirua sükajee tia. ¹¹ Soto jaa'in wane kasa. Chi eekai kee'ireein naa'in kojuteein sütüma wayuu, nnojoleechi kojutüin. Japüleechi ne'e. Alu'usa chi eekai nnojolin müliain naa'in shii'iree kojutaa, nieechi kojutka'aya", nümakalaka Jesús.

¹² Naashajaakalaka joolu'u Jesús nümüin chi wayuukai eenajitshikai: "Müleka peenajirüle wayuu süpüla ekawaa pipialu'u, nnojo peenajirüin na püpüshikana ne'e namüiwa, na pütünajutumuyuukana ne'e oo'ulaka na wayuu washinnuukana kepiakana pü'ütpa'a ne'e, süka ke'icheerüin pümuin natüma tü ekawaakat paala pipialu'u. ¹³ Naya peenajira na mojushilikana, na matünasaliikana, na eekai masa'ain, je na eekai mo'uin. ¹⁴ Anata'aleejeechija'a ma'i pia sükajee tia, ja'itaina nnojolüin ke'ichin pümuin natüma. Nia Maleiwa awalaajünneechika atüma pia so'uweena tü ka'i naso'iraweetkat o'u aa'in na

wayuu anashiikana no'ulu'u", nümakalaka Jesús
nümuin.

Süchiki wane ekawaa

15 Je shiasa sütüma tü nümakat Jesús,
nüsouktakalaka waneeshia chi ekaashikai
nümaa:

—Anata'aleejeechija'a ma'i chi wayuu eekai
neenajinneechin sünain tü ekawaakat chamüin
eere nuluwataain Maleiwa.

16 Nikirajakalaka joolu'u Jesús na wayuukana
süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma,
süpüla nii'iyatüinjatüin namüin jaralüinjatüin
nümaain Maleiwa chamüin eere nuluwataain.
Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu.
Neenajitkalaka wainma wayuu nipialu'umüin
süpüla wane ekawaa miyo'u so'u wane ka'i.

17 Je kettaapa tü eküütkat, nüjütakalaka wa-
neeshia chi niipiunasekai nanainmüin na eenaj-
iruushikana paala: 'Jalaina jümaala, kettaaitpa
tü eküütkat jüpüla', nümakalaka namüin.

18 Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua,
oo'ulaayaa müshii naya suulia o'unaa. 'Ayal-
alajüichipa taya wane yüüja. Chawaika'a taya
analaain sümüin, makatajachikalaka taya suu-
lia o'unaa sünainmüin tia ekawaakat', müshi
wane. **19** Je nünüiki wane: 'Ayalajüichipa taya
wane paa'a poloosü. Chawaika'a taya eki'rajün
shia. Mo'unüinyeechi taya sünainmüin tia
ekawaakat', müshi nia. **20** Je nünüiki chi wane:
'Isaitpa tachiki o'unaa süka ka'wayuuseichipain
ne'e taya'.

21 "Nüle'ejakalaka chi niipiunasekai süpüla
nüküjain nümuin chi nülaamainkai süchiki

tü wayuukolüirua sünain mantüinjanain naya. Naashichijaakalaka ma'i joo chi nipiajachikai sütüma tia. 'Pu'una pümata sainküin miichi je chaa metkaaralu'upünaa süpüla shia in peenajüin tü mojusükalüirua. Peenaja wayuu eekai matünain, eekai mo'uin je eekai masa'ain', nümakalaka nümüin chi niipiunasekai.

²² "Je nüle'ejapa chi niipiunasekai, 'Aluwataashikalee, taa'irnrüitpa tü puluwataakat anain taya. Otta tü pipiakat, nnojolüyülüia shia wotüin', nümakalaka nümüin. ²³ Asouktüshi joolu'u chi nülaamainkai: 'Pu'una pümata joolu'u sulu'upünaa tü wopukot süpüshua, sainküin mmakat süpüshua, süpüla pükotchajüin wayuu eekai eein ne'e süpüla wotüinjatüin tü tepiakat sütüma. ²⁴ Akaajaa tü wayuu eenajinnakalüirua paala tatüma, nnojoleerü pikerotirün shia sünain tü ekawaakat yaa tepialu'u saa'u mantüinyeein paala naya', müshi nümüin chi niipiunasekai". Kettaasü nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayuukana.

Na anoujashii eekai alin ma'i Cristo napüla

²⁵ Nu'unakalaka joo Jesús sünain eein wayuu watta saalin nümaa. Nujununtaakalaka joo süpüla aashajawaa sümaa tü wayuukolüirua sünain maa namüin: ²⁶ "Wane wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, müleka niyouktüle müliaa je ouktaa taa'ujee, mojushiisü süpüla tekirajüün nia. Süka jamün, wane tekirajüin, alinjachi taya nüpüla süka süpüshua naa'in nouliale'eya nüshi, nii, nu'wayuuse,

nüchooin oo'ulaka na nuwalayuukana. Meena aka maalinkai naya nüpüla saa'u tayain alin ma'i nüpüla. ²⁷ Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliaa sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa niainjachin wane tekirajün.

²⁸ “¿Jameechi pia müleka pükumajeere wane miichi eekai anashaatain ma'i? Acheküüsü jülüjain paa'in palajana sünain jerainjatüin sujuittakat aa'u tü miichikat, suulia saja'laja'alaain pünneetse süpülapünaa kettaain shia, ²⁹⁻³⁰ suulia shiajüin eein ne'e tü süpülanakat miichi sümüiwa. ‘Isasü nüchiki keraainjatüin nütüma tü miichikat o'ttakat paala’, ma meeria tü wayuukoluirua pümuin sünain shime'erainpalain pia.

³¹ “Saa'in pümuin, wane sülaülashikai mma kama'anakai ne'e 10.000 surulaat, ¿eeshi süpüla nujuittüin sünain atkawaa nümaa chi nü'ünüü kama'anakai 20.000 surulaat? Acheküüsü jülüjain naa'in palajana müleka nükanajeechire chi nü'ünükai. ³² Müleka niyaawatüle saa'u sünain nnojoleechin nükanajüin, acheküshi nuluwataainjachin wane wayuu anülieein süpüla achuntaa anaawaa nnojoliwa'aya nüntüin chi nü'ünükai nünaainmüin süpüla atkawaa. ³³ Aka'aya jukuaippa jiakana wane'ewaire jukua: Acheküüsü jülüjain jaa'in palajana tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa. Müleka nnojoliire yapain jia süpüla jaawalüin süpüshua tü juwashirüinkat süpüleerua a'yatawaa tamüin, je müleka nnojoliire yapain jia süpüla müliaa je süpüla ouktaa taa'ujee,

mojushiisü süpüla tekirajüün jia", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Nikirajakalaka joo Jesús nüchikua süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaayaa. Otta müleka me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. ³⁵ Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin müriüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonooin sümäa tanüiki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin. Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü müleka jülüjüle naa'in", nümakalaka Jesús namüin.

15

Süchiki wane anneerü machikisat

¹ Je so'u wane ka'i, arütkaashii wane wayuuirua nünainmüin Jesús süpüla aapajaa nünüiki, na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ² Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajananakana, ejejeraashii naya sünain namüin:

—Atak, mojusü naa'inrakat chira wayukai. Kamaneeshi namüin na kaainjaraliikana otta ekaashi joo nia nama'aya —müshii naya.

³ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, nikirajakalaka na wayukana süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ⁴ "¿Jarai wayuu yaa ja'akajee, müleka kamü'ününre nia poloo shikii anneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee,

nüpüteerü tü süpüshikat, tü mekietsatkät shikii mekietsalümün, chaa süpa'a tü anooikat süpüla o'unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkät, je wane'ereein nuu'ulaain suulia achajawaa nüntapa sünain? ⁵ Je nüntapa sünain, ni'itaain shia nünulo'upünaa sünain talatün ma'i naa'in. ⁶ Je nüntapa nipialu'umün, neenakeerü tü nütünajutumuyuukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükät nü'ütpünaa, sünain maa namünin: 'Talata jaa'in wanaa tamaa, süka ja'yaitpain wane ta'anneetse machikisat paala'. ⁷ Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai, maa aka na yaakana tamaa, müleka nükatalaale suulia naainjala. Talatüshii ma'i naya nümaa suuliale'eya sümaa mekietsatkät shikii mekietsalümün wayuu eekai müin aka jiakana fariseokana, jia nnojoliikana mojuin aa'in saalin jaainjala saa'u anashiin jia no'ulu'u Maleiwa jaajüin", nümakalaka Jesús namünin.

Süchiki wane neerü machikisat

⁸ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namünin: "Müinka eere wane jierü yaa ja'aka, müleka kanneetsere shia poloo 'dracma', machikitaarüle suulia wane 'dracma', nnojotsü süpüla suu'ulaainjatün shia. Acheküüsü süpüla süchuwajaainjatün süramparase süpüla süchajaamaatün süchiki süka wane awareejia süpa'apünaa tü shipiakat süpürale'e suu'ulaain süntapa sünain. ⁹ Je süntapa sünain, seenakeerü tü sütünajutumuyuukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükät

sü'ütpünaa sünain maa namünin: 'Talata jaa'in wanaa tamaa süka ja'yaitpain wane tanneetse machikisat paala'. ¹⁰ Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai müleka nuu'ulaale suulia naainjala", nümakalaka Jesús namünin.

Nüchiki wane emüliee maa'insai

¹¹ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namünin: "Eetaashi wane wayuu oo'ulaka piamashii nüchooin tooloyuu nümaa. ¹² So'u wane ka'i, naashajaataalakalaka chi emülieekai nümaa chi nüshikai: 'Taataa, paapa pümeta tamünin joolu'u tü tapatseinjatkat pütüma', nümakalaka nümuin. Otta chi nüshikai, naapa nümüsüja tü nükorolokot namünin na nüchooinkana wane'ewai nakua.

¹³ "Shiasa mapa tia, nu'unakalaka chi emülieekai sulu'umüin wane mma wattamünin sümaa süliapala tü kasa nüsülajakat chi nüshikai nümuin. Je nüntapa chamünin cha'aya, naja'ttiruin tü nünneetsekat süpüshua sünain tü kasa eekai nücheküin naa'inreein. Müshi aka maa'inkai naa'in sümaa. ¹⁴ Shiasa mapa wanaa sümaa saja'lajaain tü nünneetsekat nuulia, aisü ma'i jamü sümüin tü wayuukolüirua chakat kepiain cha'aya süka nnojolüin sü'itüin juya. Je chi jima'aikai, o'ttushi nia sünain müliaa sütuma jamü. ¹⁵ Nuchuntakalaka a'yatawaa nümuin wane wayuu chaje'ewai cha'aya sulu'u tia mmakat. Nuluwataanakalaka nütüma sünain ekajiraa tü nüpüülüksekälüirua. ¹⁶ Aisü ma'i jamü nümuin süka nnojolüin saapünün eküülü

nümüin. Nikeetaa amüinrü joo tü su'lojooyakat, tü shikakat tü püülükkalüirua nütüma.

¹⁷ "Niyaawajaakalaka joo aa'in chi jima'aikai mapa saalin ouktüin ma'i nia jamü. Müsü joolu'u naa'in: 'Ouktajai cheje ne'e taya sütuma jamü, otta nipiunaseirua tashi, emirashii ma'i naya waneepia. ¹⁸ Anainja tojuittüle yaajee tale'ejaiwa nünainmüin tashi tamaiwa nümüin: "Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya. ¹⁹ Nnojoi mata müin aka taya wane püchon. Anakaja müleka pipiuunasere ne'e taya", meechi'. ²⁰ Nu'unakalaka joo chaje'eya nünainmüin chi nüshikai.

"Ni'rakalaka joo chi nüshikai nia nüpanapa seeiwa'aya ka'yatajee. Nuwataakalaka nüpanapa. Nuko'ojooin nünain je nüpesujüin nia süka nümüliajüin nia naa'inyaka. ²¹ Nümakalaka chi jima'aikai: 'Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya. Nnojoi mata müin aka taya wane püchon'.

²² "Nümakalaka joo chi nüshikai namüin na nücheppchiakanairua: 'Jüsaaja jümata tü tashe'in anashaatasükät ma'i süpüla ja'atüinjatüin nünain. Oo'ulaka wane tasüttijase, ji'itaa sünain najapü. Oo'ulaka wane asapaatsee, ja'ata sünain nuu'ui. ²³ Je jüsaaja jümata wane paa'achon eekai kaüsün ju'utaiwa naa'in, wekaaiwa, wemi'ijaiwa naa'u chi tachonkai. ²⁴ Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u, ja'yaichipa', nümakalaka. No'ttakalaka joo sünain emi'ijaa.

25 "Otta chi nipayakai wanaa sümaa tü mi'iraakat, chashi nia a'yataain sulu'u tü niyüüjasekat. Je nüntapa miichipa'amüin, naapüin kaasha'ira saa'u tü yonnakat.

26 '¿Kasaajutü tü mi'iraakat?', nümakalaka nümüin wane nüchepchia chi nüshikai.

27 Asouktüshi chi achepchiaakai nümüin: 'Niaichi yalaka ale'ejüin chi pimüliakai chajee wattajee sünain katüin no'u. Otta chi püshikai, nu'utirüin naa'in wane paa'achon kaüsüshi süpüla nimi'ijirünjachin naa'u'.

28 "Naashichijaakalaka joo chi epayaakai sütüma tia. Niyoukta achikit ekeroloo sünainmüin tü mi'iraakat. Otta chi nüshikai, nujuittaakalaka joo nünainmüin süpüla nüchuntüin nümüin shii'iree nimi'ijiraweein namaa.

29 Nüsouktakalaka joolu'u chi nüchonkai: 'Pipiunase aa'inchi ma'i taya sünain taa'inrüin waneepia süpüshua tü puluwataakat anain taya. Je nnojoishi aapüichin pia tamüin wane kaa'ulachonyaakaije'e ne'e süpüla temi'ijia namaa tatünajunnuu.

30 Shiasa joo naa'u chi püchonkai, aja'laje'etkai tü puwashirüinkat puulia sünain jieyuu maa'insat, pu'utirüin naa'in wane paa'achon kaüsüshi saa'u nüle'ejüin pünainmüin'.

31 Asouktüshi joo chi nüshikai: 'Tachee, tamaashi pia waneepia. Je süpüshua'ale tü kasa tama'anakat, pükorolo piakai.

32 Otta joolu'u, emi'ijireeshii waya süka talatüin waa'in saa'u nüle'ejüichipain chi pimüliakai. Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u, ja'yaichipa', nümakalaka chi nüshikai nümüin".

Kettaasü nünüiki Jesús sünain

nikirajüin na wayuukana.

16

Nüchiki wane aa'inmajüi

¹ Ekirajüshi joo Jesús na nikirajüinkana süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: "Eejachi paala wane wayuu washirü oo'ulaka wane aa'inmajüi tü nuwashirüinkat. Je so'u wane ka'i, niyoojünakalaka achiki chi aa'inmajüikai sütümä wayuu nümüin chi nülaamainkai: 'Aluwajünüsü tü puwashirüinkat nütüma', müshii naya. ² Neenakakalaka chi nülaamainkai chi aa'inmajüikai sümaa maa nümüin: 'Jamüsü tü taapakat püchiki? Püküja pü mata tamüin süchiki tü paa'inrakat süka tü tawashirüinkat. Too'ule'ereechi pia joolu'u suulia a'yatawaa tamüin'.

³ "Shiasa mapa tia, naashaje'etkalaka naa'in chi aa'inmajüikai: 'Kaseerü ta'yataaka anain süchikijee nuu'ule'erüin taya chi talaamainkai suulia a'yatawaa nümüin? Müleka ta'yataale sulu'u wane yüüja, aja'tteerü taa'in. Je müleka tojulijale, wane japülli tia. ⁴ Ajüüsa'a paajüin, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrajatkat joolu'u süpüla takaalijününjachin sütümä wayuu süchikijee too'ule'ennüin suulia tü ta'yataainkai'.

⁵ "Neenakakalaka joo nünainmüin na wayuu kojuyaalakana nuulia chi nülaamainkai wane'ewai nakua. Nüsakirakalaka chi palajachikai: 'Jera pujuyaala nuulia chi talaamainkai?'. ⁶ Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi

taya seita, maa aka poloo shikii laata nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümüin: 'Anuu tü karaloukta pujuyaalamaaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajüin ne'e ja'rai shikii laata nümüin'. ⁷ Nüsakirakalaka chi wane'eya: 'Jera pujuyaala piakai nuulia chi talaamainkai?'. Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi taya maikki, maa aka poloo shikii toleeka nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümüin: 'Anuu tü karaloukta pujuyaalamaaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajüin ne'e mekiisat shikii toleeka nümüin'.

⁸ "Je niasa'a chi nülaamainkai sütüma ni'rüin nia sünain tütüin ma'i sünain tü nukuaippakat, kaa'ushi naa'in mayaasüje'e nu'luwajüin tü nuwashirüinkat", nümakalaka Jesús namüin.

Nikirajakalaka joo Jesús na nikirajüinkana sulu'uje'ere'eya tü naashajaaitpakat achiki namüin. Müshi nia namüin: "Tü manoujainsatkalüirua maa'ulu yaa, alana'aleeshiija'a sünain tütüin suuliale'eya tü anoujasükalüirua. ⁹ Tamüshii paala joo jia: Anakaja müleka tüture jiakanaya sünain jaa'inrüin tü anasükat sümüin wayuu süka jünneetse, süpüla alinjanain jia süpüla wayuu wainma. Je ja'itaka'a saja'lajaajeerüin tü jünneetsekat so'uweena wane ka'i, na akaaliijuushikana jütüma, nayeena eeka jümaa chaa iipünaa nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Ayatüshi Jesús sünain nikirajüin na nikirajüinkana: "Müleka jaa'inrüle tü

aluwataanakat anain jia, mayaaainje malaachein shia, aneeküneena jia süpüla jaa'inrüinjatüin kasa anashaatasü. Maa'aya aka müleka nnojorule mojuin jaa'in saalijee jaainjala müleka ju'luwajüle wane kasa eekai jayain, nnojoleerü mojuin jaa'in saalijee ju'luwajün wane kasa eekai kojutüin. ¹¹ Je jiakana tekirajüinkana, müleka nnojoliire jaa'inrüin tü aluwataanakat anain jia nütüma chi wayuu ji'yataakai amüin, nnojoleena aneekünün jia nütüma Maleiwa süpüla ji'yataainjanain nümüin. ¹² Je müleka matüjünre jia süpüleerua jaa'inmajün tü nuwashirüinkat chi jülaamainkai maa'ulu yaa, nnojoleerü aapünün kasa anasu jümüin nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i.

¹³ "Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüükat nuuliale'eya", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁴ Otta na fariseokana naapapa tü nüküjakat Jesús namüin na nikirajüinkana, neme'erainpalashi nia, süka nayain kee'ireein aa'in washirüü waneepia. ¹⁵ Naashajaakalaka joo Jesús namüin: "Nnojotsü mojuin jaa'in saalijee jaainjala, süka shiain ne'e anain o'ulu'u jia wayuu. Otta chi Maleiwakai, nütüjaan aa'ut tü jukuaippakat süpüshua. Mayaashiije kojutüin jia sütüma wayuu, nüleejeena jia Maleiwa", nümakalaka.

Nnojoleerü aja'ttün tü nünüikikat Maleiwa

¹⁶ Ayatüshi Jesús asouktün namüin na fariseokana süka nayouktün tü nikirajakat anain. Müshi nia namüin: "Je sumaiwa paala, nnojoliwa'aya niweetün Juan sünain aküja tachiki sümün wayuu, ekirajuushi na jutuushikana sütuma tü nüshajakat Moisés oo'ulaka natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa. Otta joolu'u súchikijee niweetün Juan, aküjünüsü sümün wayuu sainküin mmakat süpüshua súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Ja'itaina manoujain jia tanain, eesü wayuu wainma eekai kee'ireein saa'in ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. ¹⁷ Juu'ulaa suulia jiyouktün tü tekirajakat anain. Soto jaa'in wane kasa. Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'u wane ka'i. Otta tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttün. Nnojoleerü aja'ttün waneeshikaiyaaje no'u pütchi sünainjee, ¹⁸ maa aka tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai sünain müin mayaa: 'Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuusere nia nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkät nu'wayuuse. Je kasalajaneerü nümuin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaauashitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümuin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaauashitkat' ", nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu washirü

19 Süka na'waataain na fariseokana sulu'u anashiin no'ulu'u na wayukana, aküjüshi joo Jesús süchiki wane wayuuirua piamasü. Müshi nia: "Eetaashi wane wayuu washirü. Kashe'inshi nia wane kuluulu anashaatasü kanüliasü 'lino'. Anashaatasü ma'i niyolojo sulu'u. Je süka washirüin ma'i nia, emi'ijashi waneepia. **20-21** Je so'ulu'u tü nipiakat, e'ikünapü'üshi wane wayuu mojushi kanüliashi Lázaro süpüla nujulijainjachin nüpütaain chi washitkai süka müliain nia jamü. Yaaka atachi nia. Je antüsü erüirua nünaínmüin süpüla she'erujaain tü nütoutakat yaakasükat.

22 "Shiasa mapa, ouktüshi chi ajulijapü'ükai. Sükajee nüchoin Maleiwa, nüsaajünakalaka nü'ütpa'amüin Abraham sütuma wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa. Otta müşhia chi washitkai, ouktüshi nüchiiruajee. Nojoitünakalaka. Sükajee nnojolin nüchoin Maleiwa, nüsaajünakalaka sulu'umüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanüliakat Hades. **23** Müliakalaka ma'i joo chi washitkai cha'aya. Niirakaakalaka chaa wattä sünain ni'rüin Abraham otta müşhia Lázaro nü'ütpa'a. **24** 'Taata Abraham', müşhi joo chi washitkai nümüin, 'anashi müleka püümüliajüle taya. Müliashi ma'i taya sütuma tü sikikat. Püjüta tamüin Lázaro yalajee nücholotiraiwa najapü shiroku wüin nüchüttaiwa süpa'a tayee', nümakalaka. **25** Asouktüshi Abraham: 'Tachee, soto paa'in anapü'üin ma'i pia sulu'u puwashirüin kataiwa'aya po'u. Otta müşhia Lázaro, müliapü'üshi, nnojotpü'üsü kasain

eein nüma'ana. Otta joolu'u, talatütipa naa'in ya'aya. Otta müşhia piakai, pi'rün joolu'u müliaa. ²⁶ Je mojushiisü süpüla sülatüin wayuu chajee yaamüin yaa, maa aka mojushiin alataa yaajee chamüin cha'aya, süka eein wane ishi jerutshaatain ma'i yaa pasanain wanain'.

²⁷⁻²⁸ "Nümakalaka joo chi washitkai nümuin Abraham: 'Taataa, tachuntüin pümuin süka süpüshua taa'in, puluwataa pümuta Lázaro chaa nipialu'umüin chi tashikai, eere eein ja'raisüirua tawalayuu, süpüla nüchiaain naya suulia nantajüin yaamüin sa'akamüin wattu saalin müliaa', nümakalaka. ²⁹ Asouktüshi Abraham: 'Eesü nama'ana tü ashajuushikat nütüma Moisés je natüma na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Anasü jülüjale naa'in tü naashajaakat achiki', nümakalaka. ³⁰ 'Taata Abraham, nnojotsü nanoujain tü naküjakat achiki. Akaajasa müleka su'unüle nanainmüin wane wayuu eekai süso'iraain aa'in súchikijee ouktaa, ayaawajaweeda naya süpüla noo'ulaainjatüin suulia naainjala'. ³¹ Nüsouktakalaka Abraham: 'Müleka moonoooinre naya sümaa nünüiki Moisés je nanüiki na nünükimaajanakana Maleiwa, meenaja'a ne'e moonoooin sümaa sünüiki wane wayuu eekai suso'iraasiin saa'in súchikijee ouktaa', nümakalaka nümuin chi washitkai". Kettaasü joolu'u nünüiki Jesús namüin na fariseokana.

17

Chi nüchepchiakai Maleiwa

¹ Aashajaashi joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünain nikirajüin naya. Müshi nia: "Eejeerü waneepia wayuu eekai naainjireein jia kasa mojusü. Otta naya, kasalajaneerü namüin tü naa'inrakat. ² Anashii müleka nojutinnüle shirokumüin tü palaakat sünain kanutpünaain wane ipa miyo'u, suulia naainjirüin jia kasa mojusü. ³ Anakaja eere jaa'in sünain aa'nmajirawaa wane'ewai jukua. Müleka naa'inrüle chi puwalakai kasa mojusü pümuin, anashi müleka püchiajaale nia. Je müleka nuu'ulaale suulia, anasü müleka motüle paa'in shia. ⁴ Ja'itaichi kaainjalain nia puulia wainmatua, maa aka akaratshitunga süpüla wane ka'i, müleka nüntüle akaratshitunga pünaalmüin sünain mojuin ma'i naa'in saalijee tü naa'inrakat pümuin, anasü müleka motüle paa'in shia", nümakalaka Jesús.

⁵ Namakalaka joo na Aluwataaushikana nümuin chi Senyotkai:

—Anakaja müleka pükaalijüle waya süpüla koo'omüinjatüin sütsün tü wanoulakat.

⁶ Asouktüshi Jesús:

—Müleka jünoujüle tanain, ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u tü jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat sükchiki wayuu. Maa aka jümataarüle paala sümüin wane wunu'u eekai laktain: "Anakaja piyu'laale yaajee shirokumüin palaakat", ayu'laajeerü shia sütuma jünüiki — nümakalaka Jesús namüin.

⁷ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa na nikirajüinkana sünain nümuin namüin: "Müleka kachepchiale jia, ¿eeshii süpüla

jümüin nümüin chi jüchepchiakai nüle'ejapa sulu'ujee tü jiyüüjasekat oo'ulaka süchikijee arüleejaa shiale: 'Pikeroloo, püikkalaan pikaaiwa'? Nnojo. ⁸ Shieerü eeka ne'e jümüin nümüin: 'Pii'iranaja pümata püshe'in pü'lakajaa'iwa teküin tekaamaataiwa. Otta ekeechi pia tachukumüin kettaapa süchiki teküin'. ⁹ Je süchikijee tia, nnojotsü süpüla jaapüinjatüin analu'ut nümüin saa'u naa'inrüin tü juluwataakat anain nia. ¹⁰ Aka'aya jiakana jüpüshua, süchikijee jaa'inrüin tü aluwataanakat anain jia nütüma Maleiwa, anakaja jümüle: 'Waya nüchepchiakana Maleiwa. Nnojotsü jaralünjatüin aapüin analu'ut wamüin, süka shiaiñ waa'inrüin ne'e tü nuluwataakat anain waya''. Kettaasü joo tü nümakat Jesús namüin na nikirajüinkana.

Na wayuu aja'tta atachiikana

¹¹ Sünaín nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ojuitüshi nia sulu'ujee tü mmakat Galilea, ekerotshi sulu'umüin Samaria. ¹²⁻¹³ Je nüntapa so'ulu'umüin wane pueulo, eejana nüpüla wane wayuuirua polooshii aja'tta atachii. Sha'washawatshii ka'yata nuulia. Nowoorulaakalaka emetut:

—Jesúsuu, Ekirajükalee, anashi müleka pümüliajüle waya, piyyaja waya —namakalaka.

¹⁴ Shiasa ni'rapa Jesús naya,
—Ju'una jii'iyataiwa nümüin chi sacerdotekai sünain suu'ulaaitpain tü ayuuliikat juulia — nümakalaka namüin.

Je sünain no'unüin, ashatüsü tü natakat. ¹⁵⁻¹⁶ Otta müşhia waneeshia, wane wayuu

Samariaje'ewai, nnojoishi judíoin, saa'u ni'rüitpain sünain anain tü nütakat, ale'ejüshi nia nünainmüin Jesús. Nu'waajüin chi Maleiwakai sünain emetuluin nünüiki je nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'umüin Jesús sünain naapüin wane miyo'ushaata analu'ut nümüin. ¹⁷ Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana nümaajanakana:

—Mataashii polooshiikai naya sünain neiyajünün. ¿Jalasü tü mekietsatsükälürua nüpüshi? ¹⁸ Je chi ale'eaakai tanainmüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai, nnojoishi judíoin. Wayuu naatajai.

¹⁹ Otta nümüin chi wayuukai, müshi Jesús:

—Püsha'walaa pu'unaiwa. Anaichipa pia saa'u pünoujain tanain.

Na kaainjaraliikana nüntapeena Cristo

20-21 So'u wane ka'i, nasakirünin Jesús na fariseokana sünain joujaleechin o'ttuin Maleiwa sünain aluwatawaa. Asouktüshi Jesús:

—Tü naa'inrakat chi Maleiwakai, naa'inrüin süka naa'in, nnojotsü sükajatüin jüsakirünin sünain. Je "Anii nia sünain aluwatawaa" oo'ulaka "Ichaa nia sünain aluwatawaa", nnojoleechi münün. Jütüjaa jümata naa'u chi Maleiwakai sünain nu'ttüichipain sünain aluwatawaa maa'ulu yaa, süka tantüichipain ja'akamüin —nümakalaka.

22 O'ttüshi joo Jesús nüchikua sünain ekirajaa na nikirajüinkana sünain nümüin namüin: "Meena jia so'uweena wane ka'i: 'Kasataale-jese we'rüin chi Shipayakai Wayuu sünain

nüle'ejüin'. Otta tamüshii paala jia: Nnojoleechi ji'rün taya sünain ale'eja so'u tia. ²³ Je tü wayuukolüirua, meerü shia jümüin: 'Jiirakaa, ichaa chi Shipayakai Wayuu cha'aya' oo'ulaka 'Jiirakaa, anii nia yaaya'. Nnojo ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki. ²⁴ Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakat wayuu süpüshua amachetaain chaa sirumatu'upünaa, akaweechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua. ²⁵ Otta palajana, e'itaanüshi taya süpüla müliajnachin ma'i sütüma tü wayuu judíokalüirua eekai sülerajüin taya maa'ulu yaa.

²⁶⁻²⁷ "Soto jaa'in nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua nnojoliwa'aya no'otooin Noé sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii ne'e naya sünain nnojolüin jülüjin naa'in tü naainjalakat. Je mapa no'otoopa Noé sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü tü juyakat sünain miyo'uin ma'i shia süpüla ouktajatüin tü wayuukolüirua süpüshua'ale eekai nnojolüin nümaain Noé sulu'u tü anuakat. Akaweria takalio'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, wanaa sümaa tanteechin tachikua.

²⁸ "Maa'aya aka nükaliu' chi wayuu kanüliakai Lot paala sümaiwa, chi kepiapü'ükai sulu'u tü pueulokot kanüliakat Sodoma. Eeshii na wayuukana sünain emi'ijaa, sünain ayalajawaa kasa, sünain oikkawaa, sünain apünajaa, oo'ulaka sünain aainjaa miichi. Nnojotsü jülüjin naa'in tü naainjalakat. ²⁹ Je süchikijee nujuittüin Lot sulu'ujee tü pueulokot, ajunuujaasü iipünaajee wane

siki maa aka saa'in ipalira chuwachuwatsü süpüla su'utajatüin saa'in süpüshua tü wayuu kepiasükälüirua sulu'u tia pueulokat.

³⁰ "Maa aka tü wayuukolüirua sümaiwa paala sünain nnojolüin jülüjün naa'in tü naainjalakat, meeria tü wayuukolüirua so'uweena tü ka'i tweeteechikat o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu. ³¹ Chi wayuu eekai joyotüin sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, anakaja nnojoire nikerolüin paülü'ümüin süpüla nükotchajaain nükorolo. Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipialu'ümüin süpüla asaajaa nükorolo.

³² Soto jaa'in süchiki tü nu'wayuusekat Lot. Najuittapa sulu'ujee Sodoma, o'utinna aa'inrü shia nütüma Maleiwa saalijee shiirakaain süchikua sümüin tü sükorolo süpütakat sulu'u tü pueulokot. ³³ Chi wayuu eekai jülüjün naa'in waneepia tü nükorolokot süpüla naa'inmajüin je süpüla najapulu'uin shia, amülouleerü süpüshua. Alu'usa chi eekai naapüin nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, ja'itasü amüloulin süpüshua tü nükorolokot sünainjee tia, aapüneerü nümuin kasa anasü tatüma nnojotkat amülouleerüin.

³⁴ Je so'uweena tü ka'i tweeteechikat o'u, eejeena piamashii wayuu atunküin sulu'u wane miichi. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi. ³⁵ Eejeena piamashii jieyüu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane, tapüteeerü. ³⁶ Eejeena piamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi", nümakalaka Jesús

namüin na nikirajüinkana.

³⁷ —Senyotkalee, ¿jameenaka na makatakana?
—müshii naya nümüin.

Asouktüshi Jesús:

—Müleka sükotchajaale wane samulüirua,
atüjaana aa'ut sünain ouktüin wane kasa.

18

Wane wayuu masütaajusat sünain achuntaa

¹ Ekirajüshi joolu'u Jesús na nikirajüinkana süka sukuaiipa tü kasa e'nnakat sainküin mma shii'iree nachecherüinjatüin naa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa waneepia. ² Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu pütchipü'ü kepiashi sulu'u wane pueulo. Manoujainsai nia nünain Maleiwa, je püla aa'inchi ma'i nia suulia wayuu. ³ Oo'ulaka sulu'u tü pueulokat, eesü wane wayuu oukta a'wayuuset. Antawaisü nünainmüin chi pütchipü'ükai sünain, 'Anasü pükaalijüle taya sünain amaünajaa nümüin chi ta'ünükai', sümüin nümüin. ⁴⁻⁵ Niyouktajakalaka joo shia. Masütaajukalaka joo shia sünain achuntaa nümüin. Shiasa so'u wane ka'i, saa'u wainmatuairüin sükua tü jietkat nüma'anajee, müsü naa'in: 'Aisha'ajaa, shike'ejakatche ma'i taa'in meinshi tü wayuukot, müirünja'a shia sümäa shike'era. Anainja taa'inrüle sümüin tü süchuntakat tamüin, mayaashije'e manoujain taya nünain Maleiwa je mamaneein taya suulia wayuu', müsü naa'in chi pütchipü'ükai.

⁶ "Soto jaa'in nüchiki chi pütchipü'ü pülakai aa'in suulia wayuu. Mayaasuje

niyouktajüin paala tü wayuukot, nükaalijain shia mapa süka shike'ejüin ma'i naa'in waneepia. ⁷ Otta müshia chi Maleiwakai, ḡnnojoleena nükaalijüin waya aneekuushikana achuntakana nümüin waneepia so'uka'i, sa'wai? Shiimüin sünain nükaalijeenain waya noulia na wa'ünükana. ⁸ Jiakana müliakana natüma na jü'ünükana, shiimüin tanüiki jümüin: Yapashi chi Maleiwakai süpüla nükaalijain jia waneepia. Otta müshi'iya jiakana, müleka ayatüle jia sünain jaa'inrüin tü nuluwataakat anain, katsünjeerü jaa'in sünain anoujaa so'uweena tü ka'i tale'ejeechikat o'u, taya chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nüchiki chi fariseokai otta chi okotchajüikai neerü

⁹ Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuu eekai pülain saa'in suulia wayuu, na wayuu anakana saa'in namüin no'ulu'u Maleiwa. Nikirajüin joo naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: ¹⁰ "Ekerotshii piamashii wayuu sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla achuntaaq nümüin: wane fariseo oo'ulaka wane okotchajüi neerü nümüin chi sülaälashikai mma. ¹¹ Asha'walaashi chi fariseokai sünain naashajaain nümaa Maleiwa sünain nu'waataain sulu'u nukuaippa. Müshi nia: 'Maleiwakalee, taapüin pümüin analu'ut saa'u nnojolin müin aka taya saa'in wayuu wainma sünain ka'ruwaralüin, sünain mojulaain, je sünain ama'üjawaa sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein. Je

anayaawatshija taa'u sünain nnojolin müin aka taya naa'in chi okotchajükai neerü.
12 Aamajüshi taya pümüin waneepia piantua süpüla semaanakat shii'iree talateein pia tamaa. Je tasülajüin pümüin polo'owai sünainjee tü polookot shikii süpüshi tü ta'yataainkat'.

13 "Otta chi okotchajükai neerü, yalashi nia sha'watüin ka'yatalu'u nuulia chi fariseokai. Jepitüshi nia sünain nüshe'ejüin naa'into'u süka mojuin ma'i naa'in saalijee naainjala. 'Maleiwakalee, wayuu kaainjarai taya. Anakaja müleka pümüliajüle taya', nümakalaka.

14 "Saa'u nümüin joo chi wayuukai, anajiraaichipa nümaa Maleiwa. Akaajasa chi fariseokai, ale'ejüshi nipialu'umüin sünain nnojolin anajiraain. Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi kasajachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin yaletayaain naa'in, kojuteechi nütüma", nümakalaka Jesús namüin.

Nümanee Jesús namaan na tepichikana

15 Je so'u wane ka'i, antinnüsü wane tepichiirua nünainmüin Jesús süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua sümaa nuchuntüin nümüin Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiaakaalaka tü wayuukolüirua. **16** Otta müşhia Jesús, nuchuntakalaka namüin na wayuukana nantirüin na tepichikana nünainmüin nachikua. Nümakalaka joo namüin na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa na tepichikana

sünain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuappa tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa. ¹⁷ Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai nnojolin müin aka naa'in na tepichikana sünain nanoujain tanain, müichia nnojolin ekerotüin eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁸ Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu aluwataashi sünain nüsakirüin nia:

—Ekirajükalee, pia anamiakai, ¿kasa taa'irüinjatka süpüla eeinjachin taya nümaa Maleiwa waneepia?

¹⁹ Asouktüshi Jesús:

—¿Jamüshi “pia anamiakai” pümakalaka tamüin? Waneechia Maleiwa niain anamiain. ²⁰ Aashin pütüjaayaain aa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, makat mayaa: “Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa súchiki wane wayuu. Kojutüinjatü pütüma püi je püshi”, müsü tü pütcikat —nümakalaka Jesús nümüin.

²¹ —Taa'irratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichiwi'aaya taya ja'itakaje maa'utpünaa yaa —nümakalaka nümüin Jesús.

²² Sütüma tü nümakat chi wayukai, asouktüshi Jesús:

—Che'ojaayülia wane kasa paa'irrajatkot. Anakaja puikküle tü pukorolokot süpüshua

süpüla püsülajüinjatün tü süliakat sümünin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümünin shia iipünaamünin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmünin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümünin.

²³ Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümünin, mojusü ma'i naa'in, süka washirüin ma'i nia. ²⁴ Eirakaashi Jesús nümünin chi wayuukai sünain maa nümünin:

—Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleejeerü ma'i nümünin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. ²⁵ Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane "camello" so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa — nümakalaka nümünin.

²⁶ Je na wayuukana eekai naapajüin nünüiki Jesús, namakalaka nümünin:

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu.

²⁷ Asouktüshi Jesús:

—Tü kasa isakat súchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümünin Maleiwa.

²⁸ Müshi joo Pedro nümünin Jesús:

—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkät wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa.

²⁹⁻³⁰ Asouktüshi Jesús:

—Jiakana apütakana kasa süpüshua eejatkät jüma'ana süpüleerua aküjaa súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, shiimünin tü tamakat jümuin sünain saapüneerüin jümuin

kasa anasü. Mayaasüje jüpütün jipia, ju'wayuuse, juwalayuu, mayaasüje jüpütün jii, jüshi oo'ulaka jüchonnii shiale, alana'aleejeeria tü aapüneetkat jümüin suulia tü kasa jüpütakat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaaushin jaa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

*Akijüshi Jesús nüchiki sünain
nu'utinnajachin aa'in*

³¹ Otta müshi'iya na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin, neenajakalaka naya Jesús nünainmüin sujuuna tü wayuukolüirua süpüla naashajaain namaa. Müshi nia namüin: "O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin. Je tü ashajünakat tachiki paala natüma na nünükimaajanakana Maleiwa, tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ekeraajeerü süpüshua. ³² Aapüneematiuchi ekii taya najapulu'umüin na gentilekana. Neme'erainpaleechi taya. Naa'ayataajeechi aa'in taya sünain nejeteenain taa'u je sünain na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, no'utireechi aa'in taya. ³³ Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin saa'u tü nüküjaitpakat namüin. Isasü nachiki nayaawatüin saa'u sünain ouktajachin Jesús.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

³⁵ Je nüntapa Jesús so'ulu'umüin tü pueulokat kanüliakat Jericó, eejachi joyotüin wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünain ajulija'alaa.

36 Je naapapa chi wayuukai tü suu'uipsana'irakat wayuu sünain sülatain nü'ütpünaa,

—¿Jamüsü sülataka'a wayuu wainma yaapünaa? —nümakalaka.

37 —Nia alataka Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka tü wayuukolüirua nümuin.

38 Nuwoorulaakalaka joo sünain nümuin:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, pümüliaja taya.

39 Shiasa tü wayuu nüpüleeruuasükat Jesús sulu'u tü wopukot,

—Kaseesü pikiisa —müsü nümuin chi mo'usaikai.

Otta chi mo'usaikai, masütaajusai nia sünain a'waataa:

—Nülüinkai David, pümüliaja taya —nümakalaka.

40 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajiruin chi mo'usaikai nünainmuin. Je nüntapa nünainmuin, nümakalaka Jesús nümuin:

41 —¿Kasa püchekaka taa'inrüin pümüin?

—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka nümuin Jesús.

42 Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümuin.

43 Ko'u müşhija nia. Je süka anaichipain nia, nu'unakalaka joo nümaa Jesús sünain nu'waajüin Maleiwa. Je na wayuukanaya, na'waajüin chi Maleiwakai süka ne'rüichipain chi wayuukai sünain ko'uin.

19

O'tte'ennüshi Zaqueo nütüma Cristo

¹ Je nikerolopa Jesús sulu'umüin Jericó, waraittakalaka nia süpa'apünaa. ² Otta müsia cha'aya eeshi wane wayuu washirü kanüliashi Zaqueo, nia laülaaka naa'u na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ³ Ni'reein ma'i Jesús. Otta süka wainmain wayuu je süka motsachoin nia, isashi nüchiki ni'rüin. ⁴ Nuwataakalaka nüpülamüin Jesús eepünaainjachire nülatüin. Nüliikajaakalaka naa'u wane wunu'u miyo'u shii'iree ni'reein nia. ⁵ Shiasa nüntapa Jesús eere nüliikajaain Zaqueo, niirakaakalaka iipünaamüin sünain nümüin nümüin:

—Püshakata pümata yalajee, waa'ira. Acheküshi pi'iyouin taya so'uka'i chaa pipialu'umüin.

⁶ Ashakata müşhija Zaqueo naa'ujee chi wunu'ukai. Nüntirakalaka Jesús nipialu'umüin sümaa talatüin ma'i naa'in nümaa. ⁷ Mojukalaka sünüiki tü wayuu waraittakalüirua nümaa Jesús sünain sümüin nujuuna: “¿Jamakuaippaikai makalaka nia ni'iyouin chi kaainjaraikai?”. ⁸ Nüsha'walaakalaka Zaqueo no'upala na wayuukana sümaa naashajaain nümaa Jesús:

—Senyotkalee, tasülajeerü joolu'u shiatapünaa tü tawashirüinkat sümüin wayuu eekai müliain. Je müleka te'ike'erüle paala wane wayuu süka ta'alain saa'u sükorolo, tawalaajeerü sümüin süchikua pienchitua — nümakalaka.

⁹⁻¹⁰ Asouktüshi Jesús:

—Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla achajawaa süchiki wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa, shii'iree su'tte'enneein tatüma, maa aka piakai. Je süka pünoujain tanain, maa aka chi watuushikai Abraham sünain nünoujain nünain Maleiwa, shiimüin sünain pu'tte'ennüin tatüma sümaa tü wayuukalüirua kepiakat yaa sulu'u tü pipiakat —nümakalaka Jesús nümüin Zaquo.

Nachiki na acepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

¹¹ Saa'in namüin na wayuukana waraittakana nümaa Jesús, alü'ülüyaasü nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa, süka pejein Jesús sünain Jerusalén. Nu'ttakalaka joo Jesús sünain ekirajaa naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü alateetkat ¹² sünain nümüin namüin: "Eetaashi wane wayuu nülüin chi sülaülapü'ükai mma. O'unajachi nia sulu'umüin wane mma wattasü süpüla ni'itaanajachin sünain aluwatawaa. Ale'ejünjachi nia süchikijee tia süpüla nuluwataainjachin naa'u na wayuukana. ¹³ Je nüma'ichiki, neenajakalaka wane nüchepchiairua nünainmüin, maa aka polooshii, süpüla naapüinjatüin wane neerü kanüliasü 'mina' namüin wane'ewai nakua. 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anakaja müleka jiyalajüle kasa süka tü taapakat jümuin jüikkaiwa shia kachoinwa tü neetkat jütüma', müshi nia namüin.

¹⁴ "Otta wainma na wayuu nuluwataainja-neenakana aa'u, süka na'ürülaain nia, najütüin

wane aapieeirua nüchirua süpüla maa: 'Nno-jotsü wacheküin süpüleerua nuluwataainjachin chi wayukai waa'u'. ¹⁵ Mayaainje niyouktünün chi wayukai sütüma wainma wayuu, ayatshia e'itaanün nia sünain aluwataawaa.

"Je shiasa mapa nüle'ejapa nu-umainpa'amüin, neenajakalaka na nüchepchiakana nünainmüin, na naapakana amüin neerü paala. 'Jera süchon tü neerü taapakat jümüin?', nümakalaka namüin.

¹⁶ "Asouktüshi wane palajana: 'Aluwataashikalee, anu'uya poloosü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. ¹⁷ Tachepchiee, tütüshi pia. Analeesia ma'i tü paa'inrakat. Süka paa'inrüin tü aluwataanakat anain pia, mayaainje malaachein shia, te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo poloosü', nümakalaka chi aluwataashikai nümuin. ¹⁸ Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'raisü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. ¹⁹ Tachepchiee, te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo ja'raisü', nümakalaka nümuin.

²⁰⁻²¹ "Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneesiakat neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanaajaain sulu'u susukot süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka. ²² Tachepchiee, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'inrakat. Süka

pütüjaainje taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya, ²³ ¿jamaka'a nnojotka'a paapüin tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka nümuin.

²⁴ "Nümakalaka joo chi aluwataaikai sümüin tü wayuu eejatkät nümaa: 'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümuin chi akanajakai poloosü'. ²⁵ 'Aluwataashikalee, naa'aya poloosü neerü nüma'ana', namakalaka nümuin süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü nümakat namuin.

²⁶ " 'Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma tü aapünakat nümuin, aapüneerü soo'omüin nümuin. Akaajasa chi eekai nnojolüin koo'omüin nütüma tü aapünakat nümuin, asütüneerü nuulia. ²⁷ Otta müshi'iya na ta'ünükana ayouktakana taya süpüleerua taluwataainjachin yaa toumainpa'a, anakaja su'utinnüle saa'in joolu'u yaa to'upala', nümakalaka chi aluwataaikai namuin".

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmuin

²⁸ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayukana, o'unüshi nia napüleerua sulu'u tü wopukot Jerusalénmüinjatkat. ²⁹ Je nülü'ülapa sünainmüin tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, tü pejekalüirua sünain tü wtai kanüliakat Olivos, nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana nüpüleerua sünain nümuin namuin:

³⁰ —Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat jüpüleeruakat. Je jikerolapa sulu'umüin, ji'reechi kapüin wane püliikchon sareerü.

Jüsiwateerü tü nüpükat süpüla jajattuin nia tamüin yaamüin. ³¹ Je müleka “¿Jamünjatü jüsiwataka'a tü nüpükat?” sümüle wayuu jümüin, “Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai”, meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

³² Na ajütüüshikana, ayatsia napüla maa aka tü nümakat Jesús namüin. ³³ Je wanaa sümäa nasiwatüin nüpü chi püliikchonkai,

—¿Jamünjatü jüsiwataka'a tü nüpükat? — nasakirakalaka na kapüliisekana namüin.

³⁴ Nasouktakalaka namüin:

—Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai.

³⁵ Najattakalaka chi püliikchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalajanakat naa'u chi püliikchonkai. Je no'otokalaka Jesús naa'u. ³⁶ Je sünain nu'unüin Jesús naa'u chi püliikchonkai, awayalayaa müsü süshe'inpalaiana tü wayuukolüirua nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot süpüla shii'iyatüin njutu nümüin.

³⁷ Je nülü'ülapa Jesús sünainmüin eere süshakatüin tü wopukot saa'ujee tü wutai kanüliakat Olivos, talatüsü ma'i naa'in na wainmakana nikirajün napüshua, süka ne'rapü'ün tü kasa anasü naa'inrakat Jesús, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Na'waajakalaka joo Maleiwa sünain emetuluin nanüiki mayaa:

³⁸ “Anata'aleeshija'a ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa, chi aluwataashikai waya”.

“A'waajünüshi nia maa'ulu yaa chaa iipünaa, süka anajiraainapain na nüpüshikana nümaa Maleiwa”,

müsü nanüiki nüchiki Jesús.

39 Otta nanüiki wane na fariseokana sa'akajee tü wattakat saalin wayuu:

—Ekirajükalee, anakaja püchiajaale na pikirajüinkana —namakalaka nümüin Jesús.

40 —Müshi taya jümuin: Müleka ko'utüle na tekirajüinkana, shieerü a'waataka tü ipakalüirua sünain su'waajüin taya — nümakalaka Jesús namüin.

41 Alü'ütshi joolu'u Jesús sünainmüin Jerusalén. Shiasa ni'rapa tü pueulokot, müshi nia sünain a'yalaaja saalin tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u: **42** "Alu'uleeka ma'i jia süka nnojoliyyüliain jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia. Je saa'ujee nnojoipü'ün jamajachin jümuin taya, müina nnojoliin anajiraain jia nümaa Maleiwa. **43-44** Je süka nnojoliipü'ün jünoujain tanain, sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa, anteedna na jü'ünükana jünainmüin so'uweena wane ka'i süpüla atkawaa jümaa. Noukaajeena achiki jia suulia ojuittaa sulu'ujee tü pueulokat. Je nekerolapa jünainmüin, o'utüneena aa'in jia sümaa jüchonnii je ojunnajinneerü tü jipiakat".

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkälüirua

45 Shiasa súchikjee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin Maleiwa. Nujuittirakalaka naya anooipa'amüin.

46 Nümakalaka sümüin:

—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin sainkünjee mmakat süpüshua”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain jüikküin tü mürütkat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat — nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁷ Nu'ttakalaka Jesús sünain ekirajaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajananakana, no'utee aa'inchí Jesús. Müshi'iya aka naa'in na kojutkana sa'akajee tü wayuukolüirua. ⁴⁸ Akatsa süka eein wayuu wainma nümaa waneepia sünain aapajaa nünüiki, mojushiikalaka shia namüin.

20

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

¹ So'u wane ka'i sünain yaain nikirajüin Jesús tü wayuukolüirua yala sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa je sünain nüküjain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin, narütkaakalaka nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajananakana, oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana sünain namüin nümüin:

² —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkälüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'irnrüin shia? — namakalaka nümüin.

³⁻⁴ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya: „Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? „Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküja tamüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁵ Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle, ‘Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?’, meechi nia wamüin. ⁶ Oo'ulaka mojushiisü süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain, süka nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Eesü süpüla shi'ina'aleenain waya”, majiraashii naya nujuuna Jesús. ⁷ Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:

—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.

⁸ Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Nnojoluja'a süpüla taküjin jümüin jaralin ke'inaajalain taya —nümakalaka namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

⁹ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuaiipa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia: “Eetaalashi wane wayuu ka'apainseshi. Nüpünajüin tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u. Naa'inmajirüin wane wayuuirua tü nüpünajüinkat süka nu'unüin süpüla kakaliaa sulu'umüin wane mma wattasü.

¹⁰ Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünün, nüjütün wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin: ‘Anakaja juluwataale tamüin süpüshi súchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin

shia'. Otta chi nücheppchiakai, ashe'ejünüshi natüma na aa'inmajüliikana. Ajütajaanüshi sümaa nnojolüin kasain najapüipain natüma. ¹¹ Otta chi ka'apainseshikai süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nücheppchiaya nii'iraka chi wane. Ashe'ejünataaja joo chii natümaya. Ajütajaanüshi nia sümaa nnojolüin kasain nülü'üjaain natüma, süka e'rüliin ma'i wayumüin naya. ¹² Nüjütataaja'a joo wane'eya, apünüinsüirü joo wayuu nüjütün nüka chii. Eewaataaja'a joo chii natümaya sümaa nojunaain nia anooipa'amüin.

¹³ "Je chi ka'apainseshikai süchikijee tia, '¿Kaseerü cheje taa'inraka?', ma müsü naa'in. 'Anashi tajütüle chi tachonkai aishikai ma'i tapüla. Kojuttaajeechipa eera nia natüma', müshi.

¹⁴ "Nayasa'a na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai chi ka'apainseshikai nüpanapa seeiwa'aya nia, aashajaajiraashii naya: 'Anii chi ka'apainseinjachikai ouktapa chi nüshikai. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia', müşhii naya. ¹⁵ Nayu'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

"Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajülii e'rüliikana ma'i wayumüin? ¹⁶ Shiimüin sünain nüle'ejüin süpüla nu'utuinjatüin saa'in. Je naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naatajatü", nümakalaka Jesús namüin.

Otta tü wayuukolüirua saapapa nünüiki Jesús, müşhii naya:

—Kasataalejese nnojolüin alatüin wamüin tü alatakat namüin na aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin.

17 Niirakaakalaka joo Jesús namüin na laülaayuushiikana sünain nümüin namüin:

—Müshi'iya aka jia saa'in na aa'inmajüliikana. Soto jaa'in tü ashajuushikat paala jüchiki:

“Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajütpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi”.

Otta tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. **18** Je sükajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyouktüin taya, amülouijeechi —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnayaashi Jesús so'o'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi süläülashikai mma

19 Otta na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús so'u ka'ikat tia, süka nayaawatüitpain saa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús. Otta nnojoishi nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús.

20 Najütakalaka wane wayuu ajayajüsürua eekai anamiayaain nünainmüin Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetiruin wane pütchi kasalajanainjatkat anainjee nia

natüma nu'upala chi sülaülashikai mma.

21 Namayaakalaka nümüin:

—Ekirajükalee, watüjaa aa'uchi pia sünain shiimüin tü pümakat sünain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünain matüjün pia kachekalaa su'utku wayuu.
22 Wasakiree amüninchí pia sünain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümuin wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma sünain aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain? —namakalaka nümüin.

23 Otta müşhia Jesús, süka niyaawatün saa'u sünain naa'inreein kasa mojusü nümüin, nümakalaka namüin:

24 —Iche'era tamüin wane neerü kachueera awalaajiapü'ükät nümüin chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia. ¿Jara kayaakuaka tü sünainkat? ¿Jara kanüliamaajachika shian? —nümakalaka namüin.

25 —Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús:

—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'irrule tü nuluwataakat anain César otta jaa'irrinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka namüin.

26 Na ajayajüshiikana, nnojotsü nountün nantün sünain wane pütchi kasalajanainjatkat anainjee Jesús natüma. Ko'uko'utshii naya, süka ponoin ma'i naa'in tü nüsouktiakat Jesús namüin.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

27 Süntakalaka wane wayuuirua judío kanüliasü saduceo nünainmünin Jesús süpüla süsakirayaainjachin nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü súchikijee ouktaa”, müsü tü shikirajapü'ükat anain tü wayuukolüirua.
28 Namakalaka joo nümünin Jesús:

—Ekirajükalee, müsü nünüiki Moisés wamünin sulu'u tü ashajünakat paala: “Müleka ouktüle wane wayuu súmaa machoin nia, anashi müleka niisarüle chi nimüliakai nüchukumünin süpüla kachoojinjatün tü jietkat nütüma”, müsü. **29** Eetaashiija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai súmaa ouktün nia machoinwa'aya sümünin tü nu'wayuusekat. **30** Niisatkalaka chi nimüliakai sümünin tü jietkat. Ouktataashiija chii'iya nnojoiwa'aya kachooin sümünin tü jietkat. **31** Eisattaaja'a joo wane'eya nüchukumünin. Mataaja'a aka nakuaippa napüshua na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya sünain machoin sümünin tü jietkat natüma. **32** Je oo'ubo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachiiruajee. **33** Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ḡjaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümünin Jesús.

34 Nüsouktakalaka Jesús:

—Sukuaippa tü wayuukolüirua maa'ulu yaa, ka'wayuusejiraasü. **35** Alu'ujasa tü

wayuuukolüirua eekai aneekünün nütüma Maleiwa süpüla eeinjatüin nümaa süpüla ka'ikat süpüshua, oso'iraweerü aa'in süchikijee ouktaa. Je cha'aya nüma'ana Maleiwa, nnojoleerü pa'wayuuseewain. ³⁶ Saa'u meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekanairua chakana nüma'ana Maleiwa sümaa nnojoliin ouktüin naya, nnojoleena ka'wayuusein, nnojoleena kachoooin. Nüchoooin Maleiwa naya saa'u naso'iraainapain aa'in süchikijee ouktaa.

³⁷ "Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat chi Maleiwakai nümüin pasanainjee sünain suwarala tü wunu'u jotüsükat: 'Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob', müshi. ³⁸ Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u, süka katüin no'u naya wayuuukana nümüin Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin.

³⁹ Müshii joolu'u wane na karalouktamaajanakana:

—Ekirajükalee, lotüsü ma'i tü püküjaitpakat namüin na saduceokana —namakalaka nümüin.

⁴⁰ Mmolüinapa joo na saduceokana je na wayuuukana napüshua seema asakiraa Jesús nachikua sünain wane kasa.

Asakinnüshii na wayuuukana nütüma Jesús

⁴¹ Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuuukolüirua:

—Naashin wane wayuuirua: Chi Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e David. ¿Jamüsü sümaka'a tia? ⁴²⁻⁴³ Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos:

“Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:

‘Kojutshaatashi pia tatüma.

Pükkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünükälüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla’”.

⁴⁴ “Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaiappalinjachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵ Aashajaashi joolu'u Jesús namaan na nikirajüinkana sünain saapajüin nünüiki tü wayuukolüirua süpüshua: ⁴⁶ “Jalia jia suulia ashataa nakuaippa na karalouktamaajanakana waraitteekana ma'i aa'in cha'aya metkaaralu'upünaa sünain kashe'iin naya kuluulu anasü shii'iree nasakünneein sütüma wayuu. Je sulu'u tü ekirajüleekat je sünain wane mi'iraa, ojoyolooshii naya na'aka na laülaayuukana süpüla kojutüinjanain naya sütüma wayuu. ⁴⁷ Otta e'ike'etshii wayuu eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree naapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii naya sünain nachuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein naya sütüma. Alana'aleejeeria ma'i sünain süsalain naya nütüma Maleiwa saalijee tia”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

21

Tü asülajuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

¹ Nüikkalaakalaka Jesús yala peje sünain tü kojon ejitünakat alu'u tü neerü asülajünüinjatkat nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka tü wayuukolüirua washinnuukana sünain ejitaa sünneetse sulu'u. ² Süntakalaka wane wayuu müliasü oukta a'wayuuset. Shijitakalaka piamasü neerü kachueerachen ne'e. ³ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat tü wayuukot oukta a'wayuusetkat suuliale'eya tü shijitakat tü wayuukolüirua süpüshua. ⁴ Na washinnuukana, nejituin tü süpütaalakat nanneetse. Alu'usa shiakat, mayaainje müliain ma'i, shijitüin süpüshua tü sünneetse süma'anajatkat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa ni-itaa in Cristo

⁵ Yootüshii waneeirua na nikirajüinkana Jesús sünain namüin:

—Anashaatasü ma'i tü a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shipitüin tü ipakat je tü kasa aapuushikat nümüin Maleiwa süpüla anainjatüin shiyolojo yaa sulu'upünaa —müshii naya.

Nümakalaka Jesús namüin:

⁶ —Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü shia mmolu'umüin sünain süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i.

7 Nasakirakalaka na nikirajüinkana:

—Ekirajükalee, ¿joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? Je kasa shiyaawaseetka wamün süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain sülü'lüuin ka'ikat tia?

8 Nüsouktakalaka Jesús: “Anteerü wayuu wainma sünain maa: ‘Taya'aya Cristokai’, meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. ‘Alü'ütsü sükalia süpüla sajalajaainjatüin tü kasakat süpüshua’, meena naya. Jalia jia suliia anouja'alaa na'alain na wayuukana, suliia jüüjü'ülaajüin jia sümüin tü nekirajakat anain. **9** Ja'itaina jia aapüin súchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo Jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiain shiyaawasein sünain süntüitpain tü ka'i sajalajaainjatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia”, nümakalaka Jesús namün.

10 Ayatshi Jesús ekirajüin na nikirajüinkana: “Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. **11** Mülieberü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. Je ainkuujeerü ma'i saa'in tü wayuukolüirua sütüma tü kasa ee'iyataajeetkat chaa iipünaa sirumatu'u.

12 “Otta süpülapünaa sülatüin tü taküjaitpakat achiki jümüin, ata'ünneena jia sütüma wayuu sünain müliain ma'i jaa'in sütüma saalijee kojutüin tanulia jütüma. Asha'wale'enneena jia sulu'u tü ekirajüleekat

namülatu'u na laülaayuukana judíokana süpüla jüsouktüinjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je o'uninneena jia natüma nanainmüin na sülaülashiikana mma süpüla jikerotinneenain natüma sulu'umüin tü kaatsetkat. ¹³ Je sükajee jüsoukteenain saa'u tü jünoulakat, atüjaaneechi aa'u taya natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁴ Je so'u ka'ikat tia, nnojo jüshapataaain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹⁵ Kekijjeena jia tatüma je taapeerü jümüin tü pütchi jüsouktüinjatkat aka namüin na ji'ipolokana. Je iseerü nachiki na'ülüjaain jümaa, süka pansaajeerüin ma'i tü jüsouktiakat ne'ipajee. ¹⁶ Aapüneerü jikii nütüma jüshi otta jii je juwalayuu je nütüma chi eekai ja'aleewain. Nnojolii ne'e nayain namüiwa katümasireenain na ji'ipolokana. Je eeshii ja'aka eekai nnojoleenain o'ttooin suulia o'utinnaa aa'in natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁷ Je saalijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu süpüshua. ¹⁸ Akaajasa jiakana, nnojo mmolüin jia seema tü na'ürülakat, süka shiimüin sünain taa'inmajeenain jia noulia. Jünouja jümaala tü tamakat joolu'u jümüin: Nnojoleena jia ayüülajünün tatüma. ¹⁹ Je müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.

²⁰ "Je wanaa sümaa nashutüin Jerusalénmüin na jü'ünüü gentilekana sümaa suukaajüneerüin tü pueulokot natüma suulia sujuinnajün wayuu, jütüjaajeerü aa'u sünain sülü'ülüin tia ka'i sujuttinnüinjatkat o'u tü a'waaajüleekat Maleiwa. ²¹ Je so'uweena ka'ikat tia, na

wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya. Je tü wayuuirua yaasükat sulu'u Jerusalén, anasü müleka sujuittüle sulu'ujee. Je tü waraittüsükalüirua anooipa'a, anasü müleka nnojorule shikerolüin yala sulu'umüin süpüla asaajaa sükorolo. ²²⁻²³ 'Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa. Tüü, shieerü sükaliaka süsalainjatüin saainjala wayuu süpüla shikeraajüinjatüin süpüshua tü ashajünakat achiki paala. Miyo'u ma'i tü müliaa shi'reetkat tü wayuukolüirua sainküin mmakat tüü sütüma nü'ürüla Maleiwa saalijjee saainjala. ²⁴ O'utüneerü aa'in wainma wayuu natüma na gentilekana sünain tia atkawaakat. Je eekai apütaain sünain katüin so'u, ata'ünneerü süpüla e'ikajünaa chaa wattä sulu'umüin wainma mma naataawai. Je na gentilekana, o'tteena naya sünain laülaain saa'u Jerusalén. Nnojoleena oo'ulaain naya suulia aluwatawaa süma'inru'u ayatüin tü ka'i aapünakat namüin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa", nümakalaka Jesúš namüin na nikirajüinkana.

²⁵⁻²⁶ Ayatshi Jesúš sünain aküjaan namüin na nikirajüinkana süchiki tü alateetkat so'uweena wane ka'i. Müshi nia namüin: "Akaweeria takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ee'iyataajeerü tü shiyaawasekalüirua eejee chi ka'ikai, chi kashikai, je tü jolotsükälüirua süpüshua, süpüla sütüjaainjatüin saa'u

wayuu sünain teitaain. Ojunuwaajeerü tü jolotsükolüirua iipünaajee. Otta yaa mmolu'u, ko'lotüinjeerü ma'i tü palaakat sümaa ko'ontüin shia. Ayo'ujaajeerü saa'in wayuu süpüshua sütüma, süka nnojolüin sütüjaain saa'u tü o'otaainjatkat yaa saa'u mmakat. ²⁷ Otta so'uweena ka'ikat tia, shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain antaa sa'aka wane siruma. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa. Je sütüjaajeechi aa'u taya sünain ajütüüshin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa. ²⁸ Je su'ttapa sünain sükutkujaain tü kasakat chaa iipünaa, anakaja eejeerüle jaa'in sünain tale'ejüinjachin. Nnojolumaateerü mojuin jaa'in, süka taashimaateenain jia suulia kaaingjalaa", nümakalaka Jesús namüin.

²⁹ Nikirajakalaka joo naya süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Müshi Jesús namüin: "Soto jaa'in sukuaiippa tü wunu'u 'higuera' münakat. ³⁰ Wanaa sümaa iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaaa aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla sü'itüin iiwa. ³¹ Aka'aya ji'rapeena tü taküjaitpaket achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u sünain sülü'ülüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa.

³² "Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, tü wayuu eejeetkat wanaa sümaa ka'ikat tia, nnojoleerü ouktüin süpülapünaa sülatüin süpüshua tü kasa taküjaitpaket achiki jümüin. ³³ Taso'iree aa'inchi jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje

saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ükat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴⁻³⁵ Nüso'irakalaka Jesús naa'in na nikirajüinkana süpüla eeinjatüin naa'in sünain nükalia chi Shipayakai Wayuu. Müshi nia namüin: "Shiimün sünain taluwataajeechin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, saa'u tü wayuukolüirua ütamüinre'eya so'uweena wane ka'i. Müleka jülüjüle jaa'in ne'e emi'ijaa, eperuwaa oo'ulaka ekawaa, je müleka jüshapataale aa'in saa'u tü jiküinjatkät, nnojoliishiija'a yapain jia sünain a'atapaa taya sükajee tia. ³⁶ Anakaja müleka jülüjüle jaa'in tü takaliakat waneepia, sümaa jüchuntüin nümuin Maleiwa süpüla süchechennajatüin jaa'in sünain tü jünoulakat su'unnaa tü kasa mojusü alateetkat, suulia japüijain jia tamülatu'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin.

³⁷ Eepü'üshi Jesús so'uka'i sünain ekirajaa wayuu yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa sa'wai, eepü'üshi nia saa'u tü wutaikat kanüliasü Olivos. ³⁸ Je wainma wayuu antapü'ükat watt'a maalü sulu'umüin tü a'waajüleekat süpüla saapajüin nünüiki.

22

Judas, aapeeshi nikii Jesús

¹ Alü'ülaasü joo sükalia tü mi'iraakat "Pascua" münakat, ekaanapü'ükat anain tü pan

ma'akasatkat soolojia. ² Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, nachajaain sukuaiippa nu'utia naa'in Jesús. Saa'ujee mmolüin naya neema na wayuu nümaajanakana Jesús, mojusheekalaka shia namüin. ³⁻⁴ Otta müshia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, jüüjüüsü naa'in sümüin nünüiki Satanás chi sülaülashikai yoluja. Nu'unakalaka Judas nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla naashajaain namaa süchiki aapaa nikii Jesús. ⁵⁻⁶ Talatakalaka ma'i naa'in nayakana. "Wawalaajeechi pia müleka pükaalijüle waya sünain ata'ülaa Jesús sujuuna tü wayuukolüirua nümaakat", namakalaka nümüin Judas. "Meerüja", müshi nia sünain nüchajaain sukuaiippa aapaa nikii Jesús sujuuna tü nümaajatkat.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shiki-ira "Pascua"

⁷ Je sünain tü mi'iraakat Pascuakat anülia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in wane anneetchon süpüla ekünaa. ⁸ Nüjütakalaka Jesús Pedro je Juan sünain maa namüin:

—Ju'una jumata pueulopa'amüin yapaiwa jüturna tü weküinjatkat sünain tü mi'iraakat — nümakalaka namüin.

⁹ —Jalasü pücheküin süpüleerua weker-aajüin shia? —namakalaka nümüin.

10 Nüsouktakalaka joo Jesús namünin:

—Cha'aya sulu'u tü pueulokot, eejeechi jüpüla wane wayuu alü'üjüshi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchiirua eemüinre nikerolüin sulu'umünin wane miichi. **11** Meenakalaka jia nümünin chi nipaajachikai: "Aluwataashi nünüiki chi Ekirajükai süpüla wasakiruin sünain jaralüin tü paü nikaainjatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana". **12** Nii'iyateerü jümünin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús namünin.

13 O'una müşhija joo naya sulu'umünin tü pueulokat. Ayatsia tü nüküjakat achiki Jesús namünin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla neküinjatüin tü Pascuakat yala sulu'u.

14 Shiasa joo aipa'a keraapa tü paükat natüma, nüntakalaka Jesús namaa na Aluwataaushikana sünainmünin tü ekawaakat. **15** O'ttüshi joolu'u Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Süchuntatüjülia taa'in shii'iree tekeein jümaa tü Pascuakat süpülapünaa te'rüin tamüllala. **16** Shiimünin sünain nnojoleechin eküin taya tachikua tüü wane'ere'eya süntapa nükalia Maleiwa süpüla aluwataawaa shikeraajapa tü ashajünakat tachiki — nümakalaka Jesús namünin.

17 Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümünin Maleiwa saa'u. Nümakalaka namünin na nikirajüinkana:

—Na. Jüsa jümaala wane'ewa'ire jukua.

18 Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua

wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain.

¹⁹ Naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümuin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana sünain nümuin namüin:

—Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülajatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotünjachin jaa'in taya —nümakalaka Jesús namüin.

²⁰ Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikijee nekaain, naapaakalaka shia sünain nümuin namüin:

—Asüüshikat tüü, anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaiipa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkalia nütüma je süpüla sülatinnajatüin saainjala wayuu süpüshua.

²¹⁻²² Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Shiimüin sünain to'utinneechein aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi wayuu aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia, süsaleechika'a —nümakalaka namüin.

²³ Otta na nikirajüinkana, nasakirajiraakalaka sünain jaralin na'akajee chi aapüinjachikai nikii.

²⁴ Je süchikijee, o'ttüşhii naya sünain a'ülüjaajirawaa saa'u jaralin chii miyo'uin na'akajee. ²⁵ Anuu tü nümakat Jesús soo'opünaa tia: "Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeeva. ²⁶ Otta jukuaippa

jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülawekai ja'aka, acheküshi jüüpüünjachin jümüin jüpüshua. ²⁷ Sa'aka wayuu maa'ulu yaa, ñjarai chi kojutkai atümaa? Aashin niain chi aikkalaakai süpüla ekawaa, nnojoishi niain chi e'ikajüikai eküülü amüinyüü. Alu'ujasa tayakai ja'aka, müshi aka taya saa'in wane e'ikajüi eküülü, süka jüüpüün jümüin waneepia.

²⁸ "Süka nnojolin jüyüläjüin taya su'unnaa tü müliaa te'rapü'ükät, ²⁹⁻³⁰ taneeküin jia süpüla tamaainjanain jia cha'aya nümaa Maleiwa. Je süka te'itaanüin nütüma chi Tashikai süpüla aluwatawaa, te'itaweeda jia so'uweena ka'ikat tia süpüla aluwatawaa naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, je ekeena jia tamaa cha'aya saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa tamaa", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Pedro, ounjulajeechi nüchiki Jesús

³¹ Aashajaashi joo Jesús nümaa Pedro:

—Tawala Simón, paapa tü taküjainjatkät pümüin. Achuntünüshii jia nütüma Satanás süpüla nuu'ulaküünjatüin jaa'in. ³² Otta paa'u piakai, achuntüshi taya nümuin Maleiwa süpüla püchecherünjatüin paa'in sünain tü pünoulakat. Mayaainje püyüläjüünjachin taya, ayaawajaweechi pia paa'in püchikua. Shiasa piyaawajaapa paa'in, anashi müleka pükaalijüle na puwalayuukana süpüla nanoujainjanain waneepia —nümakalaka Jesús nümuin.

³³ Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, nnojoireeja ma'i tayüülajünjachin pia, ja'itaichi ata'ünnüin taya sulu'umüin tü kaatsetkat, ja'itaichi to'utüneein aa'in saalijee tanoujain pünain —nümakalaka nümüin.

³⁴ —Pedro, tamüshi paala pia: So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, aattajiraweechi pia paa'u apünüintua sünain pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümüin.

³⁵ Müshi joo Jesús namüin napüshua na nikirajüinkana:

—Soto jaa'in tü ka'i taluwataaka'inka o'u paala jia, wanaa sümaa nnojoliin jülü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia tü jüsapaatsekat. ¿Eesüsa'aya kasa che'ojaaka jümüin jukualu'u? —nümakalaka namüin.

—Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin —namakalaka nümüin.

³⁶⁻³⁷ Asouktüshi Jesús:

—Alu'ujasa müinma'a yaa, müleka kanneetsere jia, achecküsü jülü'üjüin. Je müleka kama'anale jia kapateerü, anasü müleka jülü'üjüle. Müleka che'ojaale jümüin chajaruuta süpüla eejirawaa, anashii müleka juikküle tü jüshe'inpala janakat süpüleerua. Soto jaa'in tü ashajünakat paala tachiki: "Kaainjarai nia saa'in namüin na wayuukana", müsü. Anashii jütüjaale saa'u tü pütchikat sünain sülü'ülaan shikeraajüin ju'upala —nümakalaka Jesús namüin.

³⁸ —Senyotkalee, anuu piamasü chajaruuta wama'ana —müshii naya nümüin.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Anasü woo'ulaale joolu'u suulia waashajaain süchiki eejirawaa.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁹ Nu'unakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana eemüin tü wutaikat "Olivos" münakat eepü'üle noutkajaapü'üin. ⁴⁰ Je nantapa chamüin, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás — nümakalaka namüin.

⁴¹ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia na nikirajüinkana mamüin aka tüsa sünain nüsapainkain nia süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa: ⁴² "Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin tü tachekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua", nümakalaka Jesús nümuin Maleiwa.

⁴³⁻⁴⁴ Nüntakalaka joo wane aapiee nüma'anajee Maleiwa süpüla nüchecherüinjatüin naa'in Jesús, süka mojuin ma'i naa'in sünain achuntaa nümuin Maleiwa. Keraawataashi Jesús, mataasü aka saa'in isha tü nirakat sünain shipittüin mmolu'umüin.

⁴⁵ Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmüin na nikirajüinkana eere natunkaja'attaain nüpüla saa'ujee mojuin ma'i naa'in nayakana.

⁴⁶ —¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? Jütamaajaa jumaala. Anashii müleka

jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

47 Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaan nikirajüinkanairua, nantapaatakalaka wane wayuuirua wainma nüchiiruajee Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain nuusajüin nia. **48** Nümakalaka Jesús nümüin:

—Judas, ¿paapüinra ma'i tekii süka wane achu'nnaa, tayakai, chi Shipayakai Wayuu?

49 Na nümaajanakana Jesús, nayaawatapa aa'u tü alatajatkät nümüin, müshii joolu'u:

—Senyotkalee, ¿acheküü wayuutüin wachajaruutse noo'omüin? —namakalaka nümüin.

50 Nuwatalaka wane chi nikirajüinkai Jesús noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkät.

51 —Juu'ulaa jümata suulia tü jashieekat —nümakalaka Jesús namüin sünain ni'itaain napü saa'u nüche'e chi wayukai süpüla anain süchikua.

52 Je nünüiki Jesús namüin na antakana nünainmüin, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waaajüleekat oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmünin súmaa wunu'u oo'ulaka chajaru-uta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?
53 ¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'ün ju'upala? Antüshii jia tanainmünin joolu'u süse'eru'upünaa ai, süka jüüpüün jia sümünin nünüiki Satanás chi sülaülashikai piyushi —nümakalaka namünin.

Aattajaashi Pedro

54 Nata'ülakalaka Jesús sünain no'unirüin nia yalajee nipialu'umünin chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Otta müşhia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. **55** Shiasa nantapa chamüin cha'aya sulu'umünin nüpaatiase chi laülaashikai, achuwajaashii siki pasanain sünain tü paatiakat eere joyojoyolünin naya sü'ütpa'a. Otta müşhia Pedro, ojoyolooshi na'aka. **56** Je wane nüchepchia chi laülaashikai, shi'rüin Pedro so'u suwarala tü sikikat. Shiirakaakalaka ma'i nia.

—Nia'asa chi nümaapü'ükai chi ata'ünnakai chii —sümakalaka namünin na wayuukana.

57 Otta müşhia Pedro, naattajaakalaka suulia tü wayuukot:

—Nii waa'ira, nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamünin —nümakalaka sümünin.

58 Shiasa mapa, niirakaakalaka joo wane wayuu nümünin Pedro sünain nümünin nümünin:

—Aashin piayaain wane nütünajut chi wayuukai ata'ünnakai.

Nüsouktakalaka Pedro nümünin:

—Nnojo, nnojoishi tayain —nümakalaka.

59 Shiasa mapa, maa aka wane oora süchikijee, nümakalaka emetut wane wayuu:

—Shiimüin sünain nümaapü'ün chira wayukai, süka Galileaje'ewalin nia wanaa nümaa.

60 Nüsouktakalaka Pedro:

—¿Kasakai wayuu tia? Nnojoruleeja tatüjaain aa'u tü paashajaakat achiki —nümakalaka.

Shiasa wanaa ma'i sümää naashajaain Pedro, akootole'erajaashi chi kaliinakai. **61** Otta müşhia chi Senyotkai yaa ka'yatalu'u nünain Pedro, nujununtaakalaka sünain niirakaain ma'i nümüin Pedro. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesúus paala nümüin: "So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya". **62** Nujuittaakalaka Pedro yala-jee yala sünain mojuin ma'i naa'in. Miyo'u ma'i ni'ira sünain a'yalajaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wayuu

63 Je na wayuukana ata'ütkana Jesúus, o'ttüşhii sünain neme'erainpalain nia je sünain nashe'ejüin nia. **64** Ne'itaain wane kuluulu nu'upa'apünaa sümää namüin:

—Müleka chajeejachire pia eejee Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia — namakalaka.

65 E'rüşhii ma'i wayumüin sulu'u nanüiki nümüin.

Asakinnayaashi Jesús natüma na laülaayuukana

66 Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii napüshua na laülaayuukana. Eeshii na

laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. O'uninnüshi Jesús nanainmüin süpüla nüsakijününjachin natüma.

⁶⁷ —¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa? Pükaja wamünin —namakalaka na laülaayuukana nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Müleka “taya'aya” tamüle jümüin, nnojoleerü jünoujain tanüiki. ⁶⁸ Je müleka jiale asakinnüin tatüma sünain wane kasa, nnojoleena asouktüin jia te'ipajee. ⁶⁹ Je joolu'u mapeena, eejeechi taya, chi Shipayakai Wayuu, nümaa Maleiwa Pülashikai sünain joyotüin nikialu'ujee, saa'u kojutüin taya nütüma —nümakalaka Jesús namüin.

⁷⁰ Nasakirayaakalaka nia nüchikua:

—¿Pia chi Nüchonkai Maleiwa paajüin? —namakalaka nümüin.

—Aa, shiimüin sünain tayain chi jümüichipakai achiki —nümakalaka Jesús namüin.

⁷¹ —Waapüitpa'asa nünüiki sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa naajüin, chi Nüchonkai Maleiwa naajüin. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamünin aküjünjatkat nüchiki süpüla kasalajanainjatün tü nümakat watüma —namakalaka joo na laülaayuukana.

23

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

¹ Nasha'walaakalaka joo na laülaayuukana napüshua süpüla namaainjachin Jesús eemüin

Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia. ² O'ttüşhii joo naya sünain aküjaa na'alain nümüin Pilato sünain kaainjaralin Jesús naajüin. Anuu tü namakat:

—Nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla kanain-jachin saa'in chi Césarkai je süpüla nno-jolüinjatüin saapüin tü neerü nüchuntakat wamüin. Müle'o ma'i tü e'raakat wayumüin nüma'ana. Nia Cristokai naashin, wane aluwataai, süka chajeejachin nia eejee Maleiwa naashin.

³ Nüsakinnakalaka Jesús nütüma Pilato:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío?

Nüsouktakalaka Jesús:

—Shia'aya tia pümakat.

⁴ Nüküjakalaka joo Pilato namüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka sümüin tü wayuukolüirua eejatkälüirua:

—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma saa'ujee —nümakalaka.

⁵ Masütaajusali joo naya sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús:

—O'ttushi nia sünain ekirajaa wayuu cha'aya Galilea, je antüichipa yaamüin yaa Jerusalénmüin süpüla sütkaajiraainjatüin tü wayuukolüirua süpüshua yaa sulu'u tü mmakat Judea sütüma tü nikirajakat anain sümüin — namakalaka nümüin Pilato.

Asakinnayaashi Jesús nütüma Herodes

6 Je Pilato, sütüma tü namakat nümüin, nüsakirüin naya sünain müleka cheje'ewaire Jesús Galileajee. **7** Mayaashi nütüjaain saa'u sünain Galileaje'ewalin nia, nüjütakalaka nia nünainmüin Herodes chi sülaülashikai Galilea, süka yalajachin nia Jerusalén wanaa sümaa tia.

8 Talatüsü ma'i naa'in Herodes nüntinnapa Jesús nünainmüin. Saa'u naapapü'ün nüchiki, ni'reepü'ün ma'i nia. Ni'reein süpüla naa'inrünjinjatüin Jesús nu'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. **9** Kama'a ma'i Herodes sünain nüsakirayaain Jesús. Otta müşhia Jesús, nnojoishi asouktüin. Ko'uu müşhi nuulia. **10** Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, sha'washawatshii nü'ütpa'a Herodes sünain emetuluin nanüiki, "Wayuu kaainjarai nia", sünain namüin nümüin Jesús. **11** Püla aa'inchii Herodes oo'ulaka tü nüsurulaatsekalüirua nuulia Jesús. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla neme'erainpalain nia. Nüjütakalaka nia nüchikua nünainmüin Pilato. **12** Je paala, mojaawapü'üshi Herodes nümaa Pilato. Anaawaleeshii naya so'u ka'ikat tia.

Oonooshi Pilato sümaa tü wayuukolüirua

13 Nükotchajaakalaka joolu'u Pilato na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na laülaayuukana je tü wayuukolüirua **14** sünain nümüin namüin:

—Aashin jüntirüin chi wayuukai tamüin, sünain nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla

kanainjachin saa'in César jaajüin. Saa'in tamünin, süchikijee tasakirün nia ju'upala, nno-jotsü tantüin anain tü naainjala jüküjakat achiki tamünin. ¹⁵ Akaajaa Herodes, nüle'ejirün chi wayuukai wanainmüin nüchikua, süka nno-jolin nüntüin sünain wane kaainjalaa nünain. Akaajaa jiakanaya, jütüjaan aa'uchi sünain nno-jolüin wane aainjalaa süpüla waapüinjatüin nikii sünain ouktaa. ¹⁶ Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirün —nümakalaka Pilato namünin na wayuukana.

¹⁷ (Eesü wane kasa naa'inrapü'ün Pilato su'unna'awai tia mi'iraakat. Nujuittirapü'ün wane püreesashi namünin na judíokana. ¹⁸⁻¹⁹ Eejachikalaka wane püreesashi kanüliashi Barrabás. Ata'ünnüshi nia saalijee nütke'erüin wayuu nümaa chi sülaülashikai mma cha'aya Jerusalén je saalijee o'utaa saa'in wayuu.)

Namakalaka joo na wayuukana süka nekiisa nümünin Pilato:

—Pu'uta naa'in Jesús. Püjüta nüchiki Barrabás.

²⁰ Naashajaakalaka joo Pilato namaa na wayuukana nüchikua shii'iree nüjütiereen Jesús. ²¹ Otta na wayuukanairua, nayouktüin nüjütününjachin.

—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka sünain a'waataa.

²² Naashajaakalaka Pilato namaa nüchikua, apünüintuairü süka tüü. Nümakalaka namünin:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka? Nnojotsü tantüin anain wane naainjala süpüla taapüinjatüin nikii

süpüla ouktaa. Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirün.

²³ Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusali sümäa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa.

Nountakalaka noonooin Pilato sümäa tü nachuntakat.

²⁴ —Taa'inreerü tü jüchuntakat tamüin — nümakalaka namüin.

²⁵ Naapünakalaka Jesús süpüla aa'innüinjatüin nüka tü kee'ireekat naa'in nayakana. Otta chi wayukai püreesashikai saa'u nütke'erüin paala wayuu je saa'u nu'utüin saa'in wayuu, chi "anashi nüjütünüle" namakai paala na wayukana, nujuitinnakalaka chi wayukai nütüma Pilato.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

²⁶ Wanaa sümäa nu'uninnüin Jesús sütüma wane surulaalüirua eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjinjatüin tü wunu'ukot nüchiirua Jesús, tü akachennüinjachikat anain nia. ²⁷ Je sa'aka tü wayuu wattakat saalii o'unakat nüchiirua Jesús, eesü wane jieyuuirua sünain shi'yalajüin emetut ma'i naalii. ²⁸ Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin na jieyuukana süpüla nümüinjatüin namüin:

—Jia jieyuukana Jerusalénje'ewaliikana, nnojo ji'yalajüin taalin. Ji'yalajaa jaa'u

jiakana je saa'u jüchonnii. ²⁹ E'reena jia müliaa so'uweena wane ka'i. Je so'u ka'ikat tia, "Alana'aleekatche anaa sümün tü machonsatkälürua", meena jia süka nnojoleerüin shi'rün o'utinnün aa'in süchon. ³⁰ Je sünüiki wayuu süpüshua so'uweena tia: "Anasüje sujuttüle tü uuchikalälürua waa'u", meerü süka mülo'ujeerüin ma'i tü müliaakat namünin. ³¹ Shiimün sünain eeiñ tü müliaakat jüma'ana maa'ulu yaa, mayaainje eein taya ja'aka. Otta süchikijee to'unapa juulia, alana'aleejeena ma'i jia sünain müliaa —nümakalaka Jesús namünin.

³² Je nümaa Jesús, o'uninnüshii piamashii wayuu kaainjaralii o'utününjanakana aa'in wanaa nümaa. ³³ Je nantapa chaa eemüin wane wutai kanüliasü "Ekiyüükät", nükachennakalaka Jesús oo'ulaka na piamashii kaainjaralii. E'itaanüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee. ³⁴ Nümakalaka Jesús nümün Maleiwa:

—Taataa, anashi müleka pülatirüle naainjala noulia na aa'inrakana tamün tü, süka nnojoliin natüjaain saa'u tü naa'inrakat taka —nümakalaka.

Je na surulaatkana, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua. ³⁵ Ananajüsü tü wayuukolälürua naa'u Jesús wanaa sümää nükachennün sünain kuruusa. Otta na sülaülakana judío, neme'erainpalashi nia sünain namünin nümünin:

—Müleka piale chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa, ñjamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüwiwa maa aka pu'tte'erapü'uin wayuu paashin? —namakalaka nümüin Jesús.

³⁶ Akaajaa tü surulaatkalüirua, naapüin wane asüüshi jashü'üsü nümüin sünain neme'erainpalain nia.

³⁷ —Müleka piale chi Aluwataashikai saa'u tü judíokolüirua, ñjamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüwiwa? —namakalaka nümüin.

³⁸ Eesü wane ashajuushi kachetüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

³⁹ Niasa wane chi kaainjaraikai kachetüshikai wanaa nümaa Jesús, mojukalaka nünüiki nümüin:

—Pu'tte'erajiraa pümüwiwa, süka piain Cristo in anülia paashin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Oo'ulaka pu'tte'erale'eya waya wanaa pümaa — nümakalaka.

⁴⁰ Otta müşhia chi nuwala'atakai chi kaainjaraikai, nüchiaakaalaka nia sünain nümüin nümüin:

—Ñjamüshikai pia nnojoikalaka kojutüin pütüma Maleiwa sümaa ouktajanain waya wanaa nümaa chii? ⁴¹ Wayakana, maa aka müliain waya yaaya, süsalashii waainjala. Otta niakai, nnojotsü kasain naainjalain — nümakalaka.

⁴² Je nünüiki nümüin Jesús:

—Jesúsuu, motojoyoo taya paa'in pu'ttapa sünain aluwatawaa chamüin.

43 Nümakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümüin: Joolu'u, cheechi pia tamaa cha'aya “paraíso” — nümakalaka Jesús nümüin chi kaainjaraikai.

Ouktiishi Jesús

44-45 Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua awasaja'aleesia maa aka aliika. Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usükat.

46 Nu'waatalaka emetut Jesús nümüin Maleiwa:

—Taataa, taapüin pümüin chi taa'inkai süpüla paa'inmajüinjachin —nümakalaka.

Je keraapa tü nünükikat, ouktalaa müshi.

47 Je chi sülaülashikai surulaat, saa'u ni'rüin tü alatakat nümüin Jesús, nu'waajüin Maleiwa:

—Shiimüinyala ma'i nia sünain maainjalaa — nümakalaka.

48 Je tü antüsükalüirua sünain e'rajaan naa'u Jesús, o'unüshii naya yalajee sünain mojuin ma'i naa'in saa'ujee tü ne'rakat. **49** Otta na wayuukana e'raajakana Jesús oo'ulaka na jieyuukana nümaajanakana Galileajee, makatüshii naya sha'washawalüin ka'yata sünain ananajaa naa'u.

E'itaanüshi Jesús

50-51 Je na'aka na laülaashii sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, eeshi wane wayuu kanüliashi José, cheje'ewai Arimatea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Wayuu anamia

nu'upala Maleiwa sümaa na'atapajüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa. Nnojotsü wanaawain naa'in José sümaa tü aa'innakat nüka Jesús sütümairua tü sülaülakat judío wanaa nümaa. ⁵² O'unamaatüshi José eemüin Pilato süpüla achuntaa e'ikaa müliashii. ⁵³ Nüshakatirakalaka müliashii sünainjee tü kuruusakat. Nüko'olokalaka nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa miyo'u. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat.

⁵⁴ Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tü ka'i sü'lakajaakat o'u shiküin tü wayuukolüirua süpüla tü ka'i sheemeraainjatkat o'u. E'itaanüshi Jesús motsapa ka'ikat. Alü'ütchonsü süpüla su'ttüin tü eemerawaakat.

⁵⁵ Je na jieyuukana nümaajananaka Jesús chajee Galileajee, o'unüshii nüchiirua José, sünain ne'rüin tü woowirakat oo'ulaka chi müliashiikai wanaa sümaa e'itaanüin sulu'u.

⁵⁶ Nale'ejakalaka Jerusalénmüin sünain neker-aajüin wane wunu'u jemeta eejuut nüpüla chi müliashiikai. Je so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, eemeraashii naya, süka shiain tü nuluwataakat anain Maleiwa paala sümäiwa.

24

Oso'iraasü naa'in Jesús

¹ Shiasa ja'yuumüin süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, no'unakalaka na jieyuukana eemüin tü woowirakat

eejachire ni'itaanüin Jesús. Nalü'üjün tü wunu'u jemetakat eejuut nekeraajakat paala. ² Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsünne'eruushin tü ipa shirousekat. ³ Shiasa nekerolapa sulu'umüin tü woowirakat, nnojoikalaka nantüin nünain chi müliashiikai, chi Senyotkai Jesucristo. ⁴ Nnojotsü natüjaain aa'u nekii sütümä tü ne'rakat. Eeraa namakalaka wane piamashii tooloyuu na'ütpa'amüin. Jorojorotsü ma'i tü nashe'inkat. ⁵ Sainkuukalaka ma'i naa'in na jieyuukana sünain nomorolooin napüleerua na wayuukana. Nasouktakalaka na wayuukana namüin:

—¿Kasa jaainjaka jüchajaaka'a wane wayuu kato'uchi sa'aka ouktüsü? ⁶ Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Soto jaa'in tü nümakat paala jümuin chaiwa'aya nia jümaa cha'aya Galilea: ⁷ “Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneechi ekii taya sümün wayuu kaainjarat süpüla nakacherüinjachin taya süpüla ouktaa. Je nulu'u chi apünüinkai ka'i súchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”, tü nümakat paala jümuin. Shiairia nanüiki na wayuukana tüü namüin na jieyuukana.

⁸ Shiasa na jieyuukana, sotoloo müsü naa'in tü nümakat Jesús paala namüin.

⁹⁻¹⁰ Je nale'ejapa na jieyuukana chajee eejee tü woowirakat, naküjakalaka súchiki tü ne'rakat namüin na Aluwataaushikana polooshiikana waneemüin je namüin na nikirajüinkana Jesús napüshua. Eejatü María Magdalena, eejatü Juana, eejatü María tü niikat Jacobo oo'ulaka natünajutüirua namaa. ¹¹ Otta naapapa nanüiki

na jieyuukana, nnojotsü nanoujain tü naküjakat namüin süka nnojolüin shiimüin saa'in namüin. **12** Otta müşhia Pedro, nüsha'walaakalaka sünain nuwataain sünainmüin tü woowirakat. Je nüntapa chamüin cha'aya, nejepülaakalaka süpüla niirakaain sulu'upünaa. Ni'rakalaka tü kuluulu oko'ojuñakat aka müliashii yaa jachitüin sümüiwa. Nüle'ejakalaka nüchikua nipialu'umüin sünain müin jalapa'akai naa'in sütüma tü ni'rakat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nikirajüinkana

13 Shiasa súchikijee naküjain na jieyuukana súchiki tü ne'rakat, ojuittüshii piamashii na nikirajüinkana Jesús chaa eemüin wane pueulo kanüliasü Emaús, maa aka poloo "kilómetro" su'unia yalajee Jerusalénjee. **14** Je nakuo'u súmaa waraittüin sulu'u wopu, aashajaajiraashii súchiki tü kasa alatakat nüka Jesús. **15** Je wanaa súmaa yoonatüin naya, nürütkaakalaka Jesús nanainmüin süpüla waraittüin namaa. **16** Mayaainje waraittüin nia namaa, nnojoishi nayaawatüin. **17** Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Kasa jaashajiraaka achiki sulu'u wopu? —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, nasha'walaakalaka sünain mojuin ma'i naa'in. **18** Nüsouktakalaka chi wane kanüliashikai Cleofas:

—¿Piaja neje chi waneeshikai wayuu sulu'u Jerusalén sünain matüjaain saa'u tü kasachikikat? —nümakalaka nümüin Jesús.

19 —¿Kasa kasachiki alataka? —nümakalaka Jesús namüin.

—Shia tü alatakat nümüin Jesús chi Nazaretje'ewaikai, nünükimaajachikai Maleiwa. Pülashi ma'i nia nütüma Maleiwa süpüla naa'inrünjatüin kasa anasü su'upala wayuu wainma je süpüla nüküjainjatüin tü anasükat namüin. ²⁰ Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na walaülayuukana, naapa ekiichi süpüla nu'utinnünjachin aa'in. Shiimüin sünain we'rüin nia nükachennüin süpüla ouktaa. ²¹ Otta wayakana Israelkana anülia, wa'atapajüin sünain niain taashinjanain atüma waya noulia na wayuu Romaje'ewaliikana. Je apünüinrü joo ka'i süchikijee ouktüin nia. ²²⁻²³ Eesüyaaje wane jieyuuirua wa'akajee, o'unüshii naya watt'a maalü eemüin tü woowirakat, nnojoliikalaka nantüin nünain chi müliashiikai. Ainkusu ma'i waa'in sütüma nanüiki nale'ejapa wanainmüin. Ne'rüin naashin wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa, na aküjakana namün nüchiki Jesús sünain katüin no'u. ²⁴ Je süchikijee tia, o'unüshii wane watünajutüirua eemüin tü woowirakat. Ayatsia ne'rüin maa aka naküjain na jieyuukana wamüin. Ja'itakaja nayakana, nnojoishi nantüin anain —namakalaka nümüin.

²⁵⁻²⁶ Nüsouktakalaka Jesús:

—Maa'inkanache aa'in jia, nnojoliikalaka jünoujain tü naküjapü'ükät paala na nünükimaajanakana Maleiwa sünain mülieechin Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa, süpülapünaa nu'unüin nüma'anamüin Maleiwa sümaa kojutüinjachin nia nütüma

—nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Nüküjakalaka namüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, o'ttuin sünainjee tü ashajuushikat nütüma Moisés je sulu'upünaa tü ashajuushikat natüma na nüñükimaajakanaka Maleiwa.

²⁸ Je nalü'ütpa sünainmüin tü pueulokat ee'ewaliire naya, nnojoishiyaaje ajuntaweein Jesús nama. ²⁹ Neme'ejakalaka naa'in süpüla makatünjachin nia nama:

—Anakaja müleka we'iyoule pia süka motsoirüin ka'ikat —namakalaka nümüin.

Je süka nounejaain nia nepialu'umüin, nujuntaakalaka Jesús sulu'umüin tü pueulokat nama.

³⁰ Je sünain joyotüin nia nama sünain ekawaa, naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shia shi'ipawai namüin na nikirajüinkana. ³¹ Nayaawatalaa namakalaka nia. Shiasa wanaa sümaa niyaawatünün Jesúus natüma, motu'ulaa müshi noulia. ³² Naashajaajiraakalaka na nikirajüin piamashiikana:

—Keenairüje talatashaanain ma'i waa'in wanaa sümaa naashajaain wamaa sulu'u tü wopukot sünain nikirajüin waya sünain tü pütchi nüchikimaajatkat Maleiwa — namakalaka.

³³ O'una müshi'iya naya nachikua Jerusalénmüin. Eekalaka napüla na polooshiikana waneemüin Aluwataaushikana sünain jutkataa nama waneeirua na

nikirajüinkana Jesús. ³⁴ Sümünakalaka namüin natüma na polooshiikana waneemüin:

—Shiima'inya sünain nüso'iraain aa'in chi Senyotkai, je ee'iyataaichipa nümüin Simón — müshii namüin.

³⁵ Otta na nikirajüinkana piamahaikana, naküjakalaka joolu'u nüchiki Jesús sünain wanaain namaa sulu'u wopu: "Müshi aka wane eekai mochoojün wo'u. Shiasa wanaa sümaa wekaain nümaa, wayawatalaa müshi", namakalaka namüin.

*Ee'iyataashi   Jesús   na'akamüin   na
nikirajüinkana*

³⁶ Shiasa nnojolüwa'aya kettaain nanüiki, ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.

³⁷ Shiyo'ujaakalaka ma'i naa'in nayakana. Epeinjaayaashi naashin. ³⁸ Nümakalaka Jesús namüin:

—¿Jamüshii jia jiyo'ujaaka'a aa'in? ¿Jamüshii jia wainmaka'a saashajaala jaa'in? ³⁹ Jirakaatamüin, müsia sümüin tajapü je too'ui. Ke'irukushi taya. Keimseshi taya. Jipetta taya jütüjaaiwa taa'u sünain shiimüin sünain tayain. Nnojoishi epeinjaashin taya —nümakalaka namüin.

⁴⁰ Je süchikijee naashajaain Jesús, nii'iyatüin najapü, nii'iyatüin nuu'ui namüin. ⁴¹ Patatshii ma'i naya sümaa talatüin naa'in sütümä tü ne'rakat. Isasü nachiki nanoujain sünain nüso'iraain aa'in. Müshi joo Jesús namüin:

—¿Eesü eküülü jüma'ana?

42 Saapünakalaka wane jime asijuushi nümüin. **43** Naapaakalaka shia sünain niküin no'upala. **44** Ayatshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Ekettaajütpa joo tü ashajünakat tachiki paala nütüma Moisés je natüma na nünükimaajakanaka Maleiwa je sulu'u tü jayeechikalürua ashajünakat nütüma David. Tü ji'rakat, shia tü taküjapü'ükat achiki jümüin jümaaiwa'aya taya —nümakalaka namüin.

45 Süpüla nükaalijüinjattüin na niki-rajüinkana sünain ayaawataa saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, **46** nümakalaka Jesús namüin:

—Taya'aya chi ashajünakai achiki paala sünain müin yaa: “Müliainjachi Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa. O'utinneeichi aa'in. Oso'iraajeerü naa'in so'u apünüin ka'i süchikijee ouktaa. **47** Je aküjüneerü nüchiki sümüin wayuu süpüshua shii'iree shiyaawajaainjattüin suulia saainjala süpüla sülatinnünjattüin tü saainjalakat suulia nütüma Maleiwa. Je o'tteerü tü aküjaakat nüchiki sulu'ujee Jerusalén”. Shia'aya ashajuushikat tüü. **48** Je joolu'u jiakana tekirajüinkana, jüküjeerü sümüin wayuu süpüshuale'eya tü ji'rapü'ükat. **49** Süpüla takaalijüinjanain jia sünain tüü, taluwataajeechi maalü chi Naa'inkai Maleiwa jümüin. Nia chi nümakai achiki chi Tashikai sünain pansaain nünüiki sünain naapüinjachin nia jümüin. Anashi müleka ja'atapajüle nia ya'aya Jerusalén. Mülo'ujeerü pülaa jaa'u

nütüma nüntapa jünainmüin —nümakalaka Jesús namüin.

Ayalennüshi Jesús nüma'anamüin Maleiwa

50 Eenajaanüshii joo naya nütüma Jesús yalajee Jerusalénjee chamüin sü'ütpa'amüin Betania. Je nantapaapa chamüin, achuntüshi nia na'anasia Maleiwa naa'u na nikirajüinkana.

51 Wanaa sümaa nüchuntüin nümuin Maleiwa, ayalennüshi na'akajee nüma'anamüin Maleiwa.

52 Otta na wayuukana, na'waajashaatain nia kama'alu'u. Yalejee yala, nale'ejakalaka nachikua Jerusalénmüin sünain mülo'uin ma'i talataa sulu'u naa'in. **53** Je süchikijee tia, ayatshi'iya naya outkajaain waneepia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain na'waajüin nia.

**Tü nüchikimaajatkat Jesucristo
Wayuu: Tü nüchikimaajatkat Jesucristo New
Testament**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wayuu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

dccb0234-8491-58d2-b1da-acba92db0647